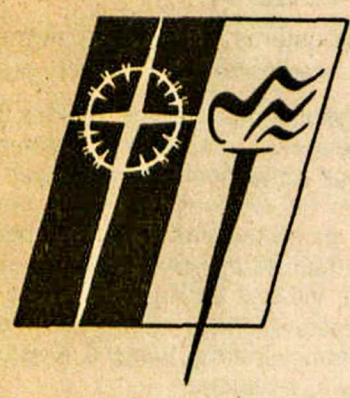

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1724) 1983 KOVAS-MARCH 3 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Trys seserys

Tos seserys — tai Estija, Latvija ir Lietuva. Jas jungia Baltijos jūra, geografinė, artima kultūra ir bendras likimas naujaisiais laikais. Kilmės atžvilgiu jos nevisos yra giminingos. Latvija ir Lietuva yra seserys, bet Estija — ne. Pirmosios dvi priklauso aisčių-baltų grupei, trečioji — ugrofinių. Dėlto kalbant apie jas visas, reikia vadinti baltietėmis (vyrus — baltiečiais), o kalbant apie latves ir lietuvus — baltėmis (vyrus — baltais). Baltietės ir baltiečiai sąvoka yra geografinė, o baltės ar baltai — etninė. Pastarajame dešimtmetyje ar net dvidešimtmetyje vis labiau suartėjant visom trim seserim, etninis skirtumas vis daugiau nublunka, vis stipriau ryškėja geografinė ir bendro likimo jungtis. Dėlto ir baltų terminas pasidarė nebetikslus, nes apima tik dvi seseris. Baltiečių terminas apima visas tris. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo gana gyva mintis latvių-lietuvų suartėjimo ir net bendros valstybės. Į Estiją buvo žiūrima kaip į tolimą kaimynę, labai skirtingą nuo etninės baltų grupės. Politiškai ji įėjo ton paton orbiton, bet seserimi dar nebuvo laikoma. Ilgainiui ta pažiūra pasikeitė, ir dabar Estija yra lygiai artima baltiečių sesuo.

VISAS TRIS seseris pastaraisiais dešimtmečiais labai suartino ypą bendras likimas. Liko užmirštos įvairios praeities intrigos — politinės, ambicinės, sportinės ir kitokios. Bendras visų rūpestis — kaip atgauti prarastą savo kraštų laisvę ir išsivaduoti iš sovietinės imperijos replių. Išėjimoje šis bendras rūpestis rado konkrečią išraišką ypą politinėje srityje. Pačioje viršūnėje yra sudaryta Baltiečių Santalka bei jungtinis komitetas, kurių rėmuose sprendžiami, aptariami politiniai klausimai. Diplomatinėje srityje rengiamos konferencijos, kuriose reguliariai svarstomi svarbesnieji klausimai. Kaikuriuose kraštuose veikia baltiečių federacijos, kurios derina bendrus žygius visuomeninėje bei politinėje srityje. Tokios federacijos gana sėkmingai veikia Kanadoje ir Australijoje. Kai reikia ką atlikti bendrom jėgom, rikiuojasi visos trys seserys. Pvz. kai Australijos vyriausybė buvo pripažinusi sovietinę Baltijos valstybių anekciją, sėkmingai darbovosi ir kiti visi baltiečiai. Kanadoje kasmet visos trys seserys drauge mini sibirinių tremimų sukaktį ir kartu rengia baltiečių vakarus parlamento rūmuose Otavoje. O kai prasidėjo Helsinkio, Belgrado ir Madrido konferencijos, baltiečių viršūnės derino savo užmojus. Ir Europos parlamente, kai buvo svarstoma Baltijos valstybių rezoliucija, suderintai veikė politiniai baltiečių veiksniai.

BALTIEČIŲ seserys, bendro likimo spaudžiamos, išmoko bendrai dirbti ir mokslinėje srityje. Pradžioje to pobūdžio iniciatyva buvo gana silpna, nepopuliari, bet ilgainiui sustiprėjo ir rado savą konkrečią išraišką bendroje mokslinėje draugijoje Association for Advancement of Baltic Studies — Baltistikai Puoselėti Draugija. Iš lietuvių pusės jos steigime ypą aktyviai reikišėsi prof. V. Vardys, kuris ir dabar joje dalyvauja. Per keliolika metų ši draugija sutelkė kelis šimtus narių, surengė jau daug mokslinių suvažiavimų, išleidino veikalų. Tai gilia vąga varanti draugija, kuri į visas problemas žvelgia moksliniu požiūriu, neišskiriant nė politinių. Sovietai pajuto pavojų ir pradėjo tą draugiją puliti bei niekinti, tačiau nesėkmingai. Propagandiniai puolimai mokslinių darbų negali sugriauti — jie yra išliekamo pobūdžio. Bet to, i mokslinę baltiečių veiklą įsijungę ir nebaltiečiai mokslininkai, kurie Baltijos kraštų problemas paskleidžia į dar platesnius vandenis. Prie jų rikiuojasi ir Baltiečių Tyrimo Institutas V. Vokietijoje. Ateityje, sprendžiant Baltijos valstybių atstatymo problemas, tie moksliniai darbai gali būti labai reikšmingi. Viena tegalima apgailestauti — tai permažą lietuvių įsijungimą i mokslinę baltiečių veiklą. Joje visą laiką vyrauja estai su latviais, o lietuviai tiek paskaitininkais, tiek suvažiavimų dalyviais lieka paskutinėje vietoje. Kaip politinėje, taip ir mokslinėje srityje visos trys seserys turėtų lygiai reikištis.

KANADOS ĮVYKIAI

Sankirtis parlamente

Triukšmą Kanados parlamente sukėlė dabartinio finansų ministerio M. Lalondo ir buvusio energijos išteklų ministerio A. Gillespie įvykdytas ministerio pirmininko P. E. Trudeau paskelbtų moralinių gairių pažeidimas. Tos gairės įpareigojo iš valdžios pasitraukusius ministrus dvejus metus nepadaryti savo įtakos projektams, susietiems su jų turėtomis ministerijomis. A. Gillespie, būdamas energijos išteklų ministru, 1977 m. kovo 31 d. pasirašė sutartį su Naujosios Skotijos vyriausybe, parūpinančią \$9,2 milijono. Šis specialus fondas turėjo būti panaudotas įvairiems projektams, kurių dėka turėjo būti sumažintas užsienio šalties naftos įvežimas N. Skotijon. A. Gillespie 1979 m. gegužės 22 d. parlamento rinkimuose, kuriuos laimėjo konservatoriai,

nebuvo išrinktas ir pasitraukė iš politikos. Kai liberalai vėl grįžo valdžion 1980 m. ir energijos išteklų ministru buvo paskirtas M. Lalondas, suorganizavo penkių grupių bendrovę, siūlančią naftos gamybą N. Skotijoje iš akmens anglies. Pats A. Gillespie ton bendrovėn įsijungė su \$25.000. Milijono dolerių parna ma tai bendrovei buvo gauta iš valdžios A. Gillespie pastangų dėka. Teigiama, kad A. Gillespie, investavęs tik \$25.000, dabar iš tos bendrovės susilauks \$750.000 pelno.

Valdinės paramos gavimą A. Gillespie tvarkė su savo buvusia energijos išteklų ministere, jos ministerio pavaduotoju M. Cohenu, kai dar nebuvo praėjęs moralinėmis gairėmis numatytas dvejų metų laikotarpis. Naujasis energijos iš-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Vienuoliktajame baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1983 m. vasario 16 dieną. Iš kairės: senatorius dr. S. HAIDASZ, Latvijos konsulas dr. E. UPENIEKS, Estijos konsulas I. HEINSSO, gener. Lietuvos konsulas dr. J. ŽMUIDZINAS, Kanados ministras pirmininkas P. E. TRUDEAU, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. ZITA BERSENAITE, LAIMA BERŽINYTĖ

Baltiečiai Kanados parlamento rūmuose

Tradicionis baltiečių vakaras, kurin atsilankė ir ministras pirmininkas. Konsulų priėmimas atstovų rūmuose ir senate

Vienuoliktasis baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose Otavoje įvyko Lietuvos nepriklausomybės šventės dieną, vasario 16, ir susilaukė malonios staigmenos: pirmą kartą dalyvavo pats Kanados ministras pirmininkas Pierre E. Trudeau. Tai reikšmingas diplomatinis mostas. Pirmą baltiečių vakarą dalyvavo ir pats Kanados ministras pirmininkas Pierre E. Trudeau. Tai reikšmingas diplomatinis mostas. Pirmą baltiečių vakarą dalyvavo ir pats Kanados ministras pirmininkas Pierre E. Trudeau. Tai reikšmingas diplomatinis mostas.

Dalyviai
Kiekvienais metais baltiečių vakaras patraukia dėmesį vis didesnio skaičiaus Kanados senatorių, parlamentarų ir net vyriausybės kabinetų narių. Šiais metais dalyvavo 22 senatoriai ir 45 parlamento nariai, kurių tarpe matėsi šalia ministerio pirmininko, vidaus reikalų ministro R. Kaplan, sporto reikalų ministro sen. R. Perrault, senato pirmininkas J. Marchand ir smulkiosios pramonės bei turizmo ministras W. Rompkey.

Iš diplomatų dalyvavo Vatikano pranešėjus arkiv. Angelo Palmas, JAV ambasados ministras R. Smith ir pirmasis sekretorius R. Maxim, Australijos atstovas B. G. Dexter, Vokietijos ambasados pirmasis sekretorius F. Ruhroth, Kanados užsienio reikalų Rytų Europai direktorius A. McLaine ir tos pačios tarnybos narys M. Mice. Kaip ir visada, pagarbą vietą užėmė Estijos konsulas I. Heinsoo, Latvijos konsulas dr. E. Upenieks ir generalinis Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Išskilningi vakarienės parlamento rūmų konferencijos salėje buvo pradėta Kanados himnu, pronuncijaus arkiv. Angelo Palmas malda ir Latvijos Federacijos Kanadoje pirmininko T.E. Kronbergs pakeltąja taure už karalienę. Kiekvienas dalyvis prie stalo turėjo vakaro programą, kurią puošė M. K. Čiurlionio kūrinio "Pasaulio sukūrimas" reprodukcija.

Pavakarieniavus žodį tarė parlamento opozicijos atstovas W. D. Baker. Jis pasidžiaugė galėjęs šią dieną kartu su parlamento nariais J. Flis ir L. Lewycky parlamente pristatyti Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulus ir priminti parlamentarams šių pavergtų tautų padėtį. Jis išreiškė viltį, kad greitai laiku Estijos ir Latvijos konsulai bus pripažinti tomis pačiomis teisėmis kaip

ir Lietuvos konsulas. L. Lewycky pakėlė taure už Kanados Baltiečių Federaciją ir jos atstovaujamą estų, latvių ir lietuvių tautas. Meninę vakaro programą dalį pranešinėjo estas Enn Kilpasea. Pirmąsiais buvo atlikta lietuviškoji dalis. Elena Bankaitė-Leščenko pianinu atliko Mikalojaus K. Čiurlionio "Preludą", o Regina Bankienė, akompanuojama Elenos Bankaitės-Leščenko, smuiku atliko H. Wieniaskio "Legendą".

Esto kalba
Kanados Baltiečių Federacijos pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė pristatė susirinkusiems vakaro kalbėtoją, Kanados Estų Centrinės Tarybos pirmininką Laas Leivat. Savo kalboje jis atkreipė dėmesį į nesenai per Suomiją gautą žinią apie sovietinės valdžios išleistą naują potvarkį, kurio vykdymas vėstų į visišką estų tautos sunaikinimą. Jo manymu, tikriausiai panašūs potvarkiai išleisti ir Latvijoje bei Lietuvoje, tik dar neturime apie tai žinių. Jis toliau kalbėjo apie priespaudą Baltijos kraštuose: dėl savo įsitikinimų suimamus, teisiamus, baudžiamus sunkiųjų darbų kalėjimu, psichatrine ligonine ir net žudomus žmones. Visus šiuos tvirtinimus jis pagrindė eile pavyzdžių. Galiausiai pasidžiaugė, kad Strasbūre Europos parlamentas priėmė rezoliuciją už Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvę ir nutarė ją įteikti Jungtinių Tautų dekolonizacijos komisijai. Tai esąs svarbus žingsnis, kurį visi turime vertinti ir rūpintis, kad visi šį reikalą suprastų bei mums padėtų.

Antroje meninės programos dalyje pasirodė latviai: fleitistė Lalita Salina-Sipolina ir akompaniatorė Rita Strautina. Jos atliko W. A. Mozart "Rondo" ir Janis Medins "Rapsodiją".

Ministerio žodis
Pagrindinę vakaro kalbą pasakė smulkiosios pramonės ir turizmo ministras W. H. Rompkey. Sveikindamas baltiečius Kanados vyriausybės vardu, jis nurodė, kad ir pats esąs naujas kanadietis, gimęs "užsienietiškoje". Niufundlandijoje, kuri tik nesenai tapo Kanados dalimi. Kalbėdamas apie daugiaakalbę ir daugiatautę Kanadą, jis nurodė žmogaus teisių svarbą ir priminė, kad šis baltiečių

vakaras parlamento rūmuose esąs pirmasis po įsigaliojimo naujosios žmogaus teisių chartos. Jis taipgi priminė, kad šiandieną esanti Vasario 16-ji, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 65 metinė. Tas patsias metinės esą neužilgo minės estai, o metų pabaigoje — latviai. Pakalbėjęs apie laisvės svarbą ir kovos už laisvę reikalą, jis pareiškė, kad dabartinė Baltijos tautų padėtis turi būti akivaizdus priminimas visiems kanadiečiams laisvės svarbos.

Estų dainos
Paskutinę meninės programos dalį atliko estai: mezzosopranas Sandra Graham-Korjus, bosas-baritonas Ingemar Korjus ir akompaniatorė Stela Kerson. Solistė atliko Marti Saar paruoštą estų liaudies dainą "Kur liudinėji namai", o paskui abu solistai atliko duetus iš L. Bernstein "West Side Story" ir Rogers bei Hammerstein "Carousel" veikale. Programą baigė solistas, padainuodamas M. Leigh parašytą veikalo "Man of La Mancha" ištrauką "Impossible Dream".

Pagerbti kanadiečiai
Joana Kuraitė-Lasienė pasiskelbė šį vakarą i Baltiečių Federacijos garbės narius pakeltuosi asmenis: buvusią senato pirmininkę Renaud Lapointe ir teisingumo ministrę Mark MacGuigan. Jie gavo po lietuviško gintaro ir latviško metalo dirbinių papuošalą. Latvių atstovas dr. Lukss paskui įteikė visiems senatoriams, parlamentarams ir diplomatomis sovietinėje vergijoje kentėjusios latvių tės knygą: "I wanted to live".

Po pertraukos, kurios metu buvo galima pasivaikinti lietuvišku raguoliu ir estišku "Muraka" likeriu, baigiamąjį vakaro žodį tarė Baltiečių Federacijos pirm. Joana Kuraitė-Lasienė. Vakaras buvo tikrai šaunus ir įspūdingas. Šiais metais to vakaro rengimui sumaniai vadovavo KLB atstovas inž. J. V. Danys — buvo rengėjų komisijos pirmininku.

Konsulai parlamente
Baltiečių vakaro proga i parlamento posėdžius atsilankė Baltijos valstybių konsulai — I. Heinsoo, dr. E. Upenieks ir dr. J. Žmuidzinas. Jų akivaizdoje parlamento opozicijos atstovas W. Baker perskaitė 1982 m. padarytą pareiškimą: "Šis parlamentas, pripažindamas (Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

VAKARŲ VOKIETIJOS PARLAMENTO RINKIMAI KOVO 6 D. gali atnešti galvosūkį V. Europai ir visai Atlanto Sąjungai. Rinkimus laimės viena iš dviejų pagrindinių partijų — kanclerio H. Kohlio vadovaujami krikščionys demokratai arba socialdemokratai su savo naujuoju vadu H. J. Vogeliu. Abi šios partijos žada laikytis V. Vokietijos įsipareigojimų Atlanto Sąjungai. Dėmesio centre yra 108 amerikietiški vidutinio nuotolio "Pershing 2" raketų įsileidimas V. Vokietijos teritorijon. Problema gali atnešti beveik lygus vokiečių susiskaldymas, lig šiol tom partijom nedavęs atstovų daugumos parlamente. Kanclerio H. Schmidtto socialdemokratams reikėjo koalicijos su nedidele liberalų partija, kuri dabar perėjo krikščionių demokratų pusėn. Šis žingsnis betgi suskaldė libera-

Suėmė šventovę
Naują neramumų bangą Lenkijoje gali atnešti milicijos įsiveržimas į Šv. Jėzaus Širdies šventovę Katowicuose, kai joje buvo laikomos Mišios, susietos su penktosiomis "Solidarumo" unijos įsteigimo metinėmis toje vietovėje. Ši kartą miliciniškai pačioje šventovėje suėmė pamaldų organizatorių K. Switona, "Solidarumo" unijos veikėją. Jis buvo išvestas iš šventovės pamaldoms pasibaigus. Lig šiol karinis gen. W. Jaruzelskio režimas vengdavo tokių išsišokių, šventoves laikydamas neliečiamais Dievo namais. Pamaldose turėjo dalyvauti ir L. Walensa, bet i Katowicus jis kažkodėl neatvyko. Šventovėje buvo sulauktytas ir lenkas žurnalistas, dirbantis prancūzų "France-Presse" žinių agentūrai.

Nacio byla
Problema prancūzams sudaro Bolivijos išduotas naciis Klaus Barbie, 1942-44 m. vadovavęs Gestapui Lijono mieste, apkaltintas pogrindžio veikėjų bei žydų žudymais, jų tremimų i koncentracijos stovyklas Vokietijoje. Už akių Prancūzijos teismas jam jau du kartus yra paskyręs mirties bausmę. Tiesioginis jo teismas Lijone susidūrė su dviem klūtim — mirties bausmė Prancūzijoje dabar yra panaikinta, o karo nusikaltimams įvesta 20 metų riba. Teko įieškoti teisingumo nepažeidžiančios išeities. Naci K. Barbie nutarta teisti ne už karines nuodėmes, tik už nusikaltimus žmoniskumui. Mat tokie nusikaltimai neturi senaties ribos. Jam bus pateikti aštuoni kaltinimai, susieti su 294 Prancūzijos piliečių mirtimi, kitų 650 išvežimu i koncentracijos stovyklas. Iš bylos buvo išjungtas pogrindžio vado Jean Moulin nužudymas Lijono kalėjime, matyt, priskirtas kariniams nusikaltimams. K. Barbie gali atgaivinti praeities žaizdas, atskleisdamas su juo bendradarbiavusius prancūzus. Nemažą jų dalis pokaryje nebuvo išaiškinta ir liko nenubasta. Sakoma, kad kaikurie dabar užima atsakingus postus Prancūzijos gyvenime.

Masinės skerdynės
Palestiniečių žudynės V. Beirut Sabros ir Šatilos vykyklose nustelbė vietinio parlamento rinkimai Indijos Assamo valstijoje, kuri yra Bengalijos pasienyje. Premjerė Indira Gandhi balsavimo teise suteikė tūkstančiams nelegalių ateivių iš Bengalijos. Tuos mahometonus tada pradėjo skersti vietinių indusų grupės. Buvo sunaikinta apie 180 kaimų, įjietimis, kirviais, peiliais nužudyta beveik 4.000 bengaliečių. Rinkimus laimėjo Indiros Gandhi kongreso partija. Apsilankiusi skerdynių nusiaubtose vietovėse, I. Gandhi pažadėjo nubauti žudynių kaltininkus, bet juos nebus lengva surasti gyventojų masėje.

Šiame numeryje:
Trys seserys
Estija, Latvija ir Lietuva, suartėjusios bendro likimo dėka
Baltiečiai Kanados parlamento rūmuose
Baltiečių vakaras, kuriame atsilankė ir ministras pirmininkas
Lietuvos kunigų pareiškimas
Pavergtos šalies kunigai reikalauja elementarinės laisvės religijai
Prancūzų spauda apie įvykius Lietuvoje
Rašo apie kun. Svarinsko suėmimą ir ideologinį chuliganizmą
Kelias i tiesą — ne įniršis
"Plungės" autoriaus tvirtinimai apie Noreiką — klaidingi
Sovietinės imperijos žlugimas
Ištrauka iš dr. A. Pranskevičiaus paskaitos Vasario 16 proga
Kas darytina jaunimui laimėti?
Kaikurie konkretūs siūlymai, paremti sava patirtimi
Jis grįžo i pasiūlymus namus . . .
Anglų rašytojas žurnalistas Malcolm Muggeridge tapo kataliku
Lietuva ir Livonija
Roko Varakausko monografija, išleista Vilniuje 1982 m.
Vytauto Alanto poezijos paversmiuose
Tęsinys recenzijos apie naująjį autoriaus poezijos rinkinį

TEVIŠKES ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuvos kunigų pareiškimas

Raštas augščiausios Sovietų Sąjungos tarybos prezidiumui
ir Lietuvos vyskupijų valdytojams

Kokiais rūpesčiais gyvena Lietuvos kunigai, pasako 1982 m. vasarą rašytas jų pareiškimas augščiausios Sov. Sąjungos tarybos prezidiumo pirminkui ir Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams. Iki lapkričio 1 d. pareiškimą buvo jau pasirašę 468 kunigai ir du vyskupai iš keturių Lietuvos vyskupijų. Vilniaus arkivyskupijoje ir Kaišiadorių vyskupijoje parašai dar buvo renkami ir nepaskelbti. Nėra abejonės, kad šitą pareiškimą remia dar didesnis skaičius Lietuvos kunigų, negu prieš ketverius metus, kai 522 kunigai ir du vyskupai pritarė Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto dokumentui nr. 5. 1979 m. pradžioje įspūdingai vieningas Lietuvos kunigų nusistatymas buvo daugiau neigiamo pobūdžio nes pabrėžė religinių susivienijimų nuostatų nesuderinamumą su kanonų teise ir prilygo pilietinio neklusnumo pareiškimui, būtent, nevykdyti tų nuostatų, kurie priešingi kanonų teisei.

Naujasis dar didesnės absoliutinės kunigų daugumos remiamas pareiškimas suformuluotas daugiau teigiamais terminais. Čia visų pirma pabrėžiamas K. Bendrijos ir valstybės santykių sunormalinimo reikalas. Pareiškime sakoma: "Lietuvos katalikų dvasininkija mielai sveikintų normalius santykius tarp LTSR vyriausybės ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios". Kalbėdami savo ir tikinčiųjų vardu, kunigai neatsisako "vykdyti teisėtų tarybinės vyriausybės reikalavimų, kurie neprieštarauja Romos Katalikų Bažnyčios dogmoms ir moralei". Jie netgi pasirenka kartu su vyriausybe "kovoti prieš moralines blogybes mūsų tautoje: alkoholizmą, šeimų irimą, chuliganizmą, negimusios gyvybės žudymą".

Šitas normalių santykių troškimas ir ištįsta bendradarbiavimo ranka kovoje su dorišomis blogybėmis vis dėlto nereikia, kad būtų atšauktas prieš ketverius metus deklaruotas nusistatymas nevykdyti religinių susivienijimų nuostatų, kiek jie priešingi K. Bendrijos misijai. Pareiškime sakoma: "Dar kartą pabrėžiame, kad mes neturime teisės ir negalime vykdyti religinių susivienijimų nuostatų, kadangi tai nesuderinama su mūsų sąžine". Ten pat nurodoma, kad kaip ir turime teisę, taip pat su sovietine konstitucija, Lenino direktyvomis, kompartijos nurodymais dėl ateistinės kovos nukrypimų pagal 1954 m. lapkričio 10 d. nutarimą. Pagaliau tie nuostatai nesuderinami su Sov. Sąjungos įsipareigojimais, išplaukiančiais iš Jungtinių Tautų visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir Helsinkio Baigiamojo Akto.

Doel Lietuvos kunigai pabrėžia, kad jie neturi teisės K. Bendrijos valdymą atiduoti civilinei valdžiai ar tikinčiųjų komitetams; kad jie įpareigoti skelbti Evangeliją pamokslais ir katekizacija; kad turi pareigą teikti sakramentus prašantiems, ypač ligoniams ir mirštantiesiems, kiekvienoje vietoje, kokios bebūtų aptarnaujamos vietos ribos. Toliau saka prašymai ir reikalavimai: panaikinti civilinės valdžios nustatytą kunigų seminarijos auklėtinių skaičiaus apribojimą; nekludyti —

vyskupams ir vyskupijų valdytojams laisvai, tik savo nuožiūra skirti dvasininkus įvairioms dvasinėms pareigoms; netrukdyti kunigams lankyti tikinčiųjų; leisti vyskupams laisvai lankyti savo parapijas. Dabar galiojantys religinių susivienijimų nuostatai visa tai draudžia.

Tai pažymėję, Lietuvos kunigai pareiškia: "Kokias sankcijas tarybinė valdžia mums betaikytų, mes turime elgtis pagal Šventojo Rašto nurodymą: "Dievo reikia labiau klausyti, negu žmonių".

Reikia pažymėti kad šiuos Apaštalių Darbų žodžius Lietuvos dvasininkijoje giliai įspaudė kunigų Šeškevičiaus, Zdebskio ir Bubernio teismai. Todėl šių žodžių priminimas pareiškime reiškia ne ką kitą, kaip pasirašiusių ryžtą kentėti, bet nenusileisti.

Vis dėlto pareiškimas dar kartą pabrėžia, kad kunigai norėtų normalių santykių "su Lietuvos tarybine valdžia", bet tuos santykius drumsčia grubi, įžeidžianti antireliginė propaganda, pareigūnų išsisukimai, tikinčiųjų diskriminavimas darbovietėse, tarnautojų, mokytojų, moksleivių persekiojimas už religinių pareigų atlikimą, kryžių naikinimas, Švenčiausio sakramento išniekinimai, šventovių uždarinėjimai, šventovių ir kunigų apiplėšimai, šventovių naudojimas kitiems reikalams.

Priminė artėjančias įžymias religinio Lietuvos gyvenimo suaktyvėjimo, Lietuvos kunigai savo ir tikinčiųjų vardu ragina partiją bei vyriausybę parodyti gerą valią:

— grąžinti uždarytas ir atimtas šventoves, ypač arkikatedrą ir Šv. Kazimiero šventovę Vilniuje, Taisokas Karalienės šventovę Klaipėdoje;

— uždrausti naikinti istorines religines vertybes ir šventomis laikomas vietas;

— pakeisti dabartinius religinių susivienijimų nuostatų, kad jie neprieštarautų kanonų teisei;

— grąžinti į pareigas Vilniaus vyskupą Julioną Steponavičių;

— peržiūrėti parapijų komitetams priimtas sutartis;

— nutraukti vietinės valdžios vykdomą tikinčiųjų diskriminavimą;

— leisti statyti šventoves besikuriančiuose ir augančiuose miestuose;

— leisti religines apeigas mirusiųjų šarvojimo vietose.

Lmb.

Žurnalas "Columbia" 1982 m. spalio mėnesį išspausdino R. A. Graham, SJ, straipsnį "Vatican" su antrine antrašte: "Ar gali Lietuvos katalikai išlikti?" Paminėję bendro pobūdžio duomenis apie lietuvius, autorius primena, kad 1987 m. Lietuva minės 600 metų savo krikštą sukaktį. Dabar Lietuvos tikintieji esą vieni savo įėjimais kovoja prieš milžiną sovietų KGB. Pastarasis stengiasi infiltruoti sau patikimus kunigus ir net vyskopus. Dėlto Lietuvoje prisibijoma paskyrimo naujų vyskupų, kurie gali būti panaudoti sovietinei politikai. Išsilavinę lietuviai katalikai betgi moka tą pavojų apeiti. Straipsnio autorius sako, kad lietuviai savo kovoje už tikėjimą laisvę nėra vieni. "Jų pastangos yra žinomos, sekamos su nuostaba ir remiamos jų tikėjimo brolių visame pasaulyje. Nors jie įrodė, kad gali kovoti ir vieni, tačiau jie yra verti pagarbos ir maldos."

Šioje nuotraukoje iš okupuotos Lietuvos matyti dabartiniai vyskupai, dalyvaujantys kažkieno laidotuvėse. Iš dešinės: vysk. V. SLADKEVIČIUS, vysk. J. STEPONAVIČIUS, vysk. R. KRIKŠČIUNAS, vysk. L. POVILONIS, vysk. A. VAICIUS. Nuotrauka gauta iš okupuotos Lietuvos be jokio paaiškinimo

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Prancūzų spauda apie įvykius Lietuvoje

Paryžiaus dienraštis "Le Monde" pranešė apie kunigo Alfonso Svarinsko baudžiamąją bylą 1983 m. sausio 28 d. laidoje. Laikraštis pasinaudojo TASSo pranešimu, suminėdamas svarbiausius kaltinimus. Savo prieraše Paryžiaus dienraštis pažymėjo, kad kunigas Svarinskas priklauso Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetui, kuris Lietuvoje buvo įsteigtas 1978 m. Tam komitetui, rašo "Le Monde", priklauso tik aštuoni asmenys, bet jį remia 500 Lietuvos kunigų.

Vyskupai ir perspėjimai

Žinia apie prasidėjusį tardymą, tęsia laikraštis, keistu būdu sutapo su dviejų baltiečių vyskupų buvimu Vatikane. Čia turimas galvoje kardinalo Vaivodo ir vyskupo Krikščiuono atvykimas.

Įtakingas Paryžiaus laikraštis savo pastabas taip baigia: Romos lietuvių sluoksniui yra įsitikinę, kad Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius yra popiežiaus pirmoje konsistorijoje 1979 m. paskirtas slapstusis kardinalas, tačiau būtų buvęs perdidelis pavojus jį kviesti į iškilmės. Prieš kunigą Svarinską pradėtą akciją reikia, be abejonės, laikyti pridengtu perspėjimu Vatikalui.

Pasunkėjusi būklė

Prancūzų katalikų dienraštis "La Croix" tą pačią dieną taip pat komentavo dviejų baltiečių hierarchų viešėjimą Romoje. Laikraštis perdavė lietuvių informacijos tarnybos Romoje "Eltas-Press" nuomonę, kad padėtis pasunkėjo, griežčiau baudžiami Evangelijos skleidimo mėginimai.

Kiti šaltiniai, pasak "La Croix", teigia, kad atsiradusios naujos galimybės K. Bendrijos ir valstybės deryboms. Esą 80% lietuvių yra krikščionys, Lietuvoje esama 600 kunigų. Vysk. J. Steponavičius esąs vienintelis iš penkių Lietuvos vyskupų, kuriam kliudoma eiti pareigas. Ar šie vienas kitą sekantys lietuvių vyskupai ir latvio kardinalo vizitai Romoje leidžia tikėtis teigiamos raidos sovietinių Baltijos respublikų religinėje situacijoje? — klausia prancūzų katalikų laikraštis ir taip atsako: nieko panašaus, jei tikėti TASO agentūra. Sausio 26 d. toji agentūra paskelbė, kad pradėtas kunigo Alfonso Svarinsko tardymas. Jis kaltinamas suinteresuotais ir užsienį subversyviniais dokumentais ir savo pamoksluose kurstęs atvirai kovoti su tarybine valdžia. Laikraštis primena anksčiau kunigo Svarinsko pasakytus žodžius, kad lenko popiežiaus išrinkimas sustiprino Lietuvos katalikus ir Lietuvos Bažnyčia nelinkusi būti "Tylos Bažnyčia".

"La Croix" tame pačiame straipsnyje mini kunigo Ričardo Černiausko suėmimą ir KGB grąsinimus, kad jis nemiršias natūralia mirtimi. Jo suėmimas kelia susibėgimą, rašo "La Croix" ir klausia: ar Jurijus Andropovas bus griežtesnis religijos reikaluose, negu jo pirmtakas?

Europos parlamente

Tas pats Prancūzijos katalikų dienraštis kiek anksčiau komentavo Europos parlamento Strasbūre priimtą rezoliu-

ciją Baltijos valstybių dekolonizavimo reikalui. Brižit Daranda ta proga rašė, esą tarp tautinėse instancijose retai kalbama apie Baltijos šalių problemą. Trys mažos respublikos — Estija, Latvija ir Lietuva iki 40-jų metų buvo nepriklausomos ir neutralios, bet po to buvo Sov. Sąjungos aneksuotos. Autorė rašo, kad reikėjo drąsaus 45-kių baltiečių laiško, kuris paskatino Europos parlamentarus.

Laikraštis pažymi, kad prancūzų komunistų atstovai balsavo prieš Baltijos valstybių rezoliuciją, kurią rėmė Europos parlamento dauguma. "La Croix" apžvalgininkė pažymi, kad niekuomet toks pasiūlymas dar nebuvo pateiktas. Jei Vakarų Europos šalių ministrai vykdys parlamento rezoliuciją, tai Sov. Sąjunga tikriausiai mėgins spausti kairiuosius kraštus, kad šią mintį atmetų. Tačiau tokiu atveju išmūš tiesos valanda Jungtinių Tautų organizacijai, kuri nuolat kalba apie didžiuosius principus.

Brižit Daranda pastebi, kad daugelis Europos šalių, įskaitant Prancūziją, vis dar oficialiai nepripažįsta Baltijos valstybių aneksijos. JAV, Kanada, Britanija, Vatikanas tebelaiko Baltijos šalis suverenomis valstybėmis, nors jos ir neturi tremties vyriausybių. Tai vienkartinė teisinė padėtis. Ar Jungtinės Tautos po Europos parlamento turės politinės drąsos išrašyti Baltijos klausimą savo dienotvarkę ir svarstyti dekolonizavimo komisijoje — klausia "La Croix" bendradarbi Brižit Daranda.

Priminė Gajauską

Po trijų dienų tas pats prancūzų katalikų dienraštis išspausdino Rusijoje kalinamo Balio Gajausko nuotrauką su užrašu "Užmirštoji Lietuva". "La Croix" rašė: pasiūlydamas Jungtinių Tautų dekolonizavimo komisijai svarstyti Baltijos valstybių klausimą, Europos parlamento priminė trijų respublikų — Lietuvos, Estijos ir Latvijos egzistenciją. Šiuose kraštuose, kurie mažiau žinomi, negu kaimyninė Lenkija, žmonės taip pat kovoja už savo laisvę ir tautinę tapatybę.

Toks yra 56-rių metų lietuviu Balio Gajausko atvejis, kuris jaunystėje priklausė "miško broliams" ir atliko 25-rių metų bausmę. Paleistas 1973 m. Gajauskas, pasak "La Croix", kovojęs lietuvių kitaminių eilėse ir priklausęs Lietuvos Helsinkio grupei. Prieš penkerius metus vėl suimtas ir nuteistas penkioleikiu metų, Gajauskas atlieka bausmę Permės griežto režimo lageriuose, kur laikoma ir daugiau lietuvių, jų tarpe Henrikas Jaškūnas, jau anksčiau atlikęs ilgalaikę bausmę. "La Croix" rašo, kad Balio Gajausko žmona 1981 m. gegužės mėnesį prašė Prancūzijos prezidentą Miterandą užtartį Kremliuje jos vyrą, kuris šiuo metu Permėje praranda regėjimą ir gyvybę.

Ideologinis chuliganizmas

Žiniomis, gautomis iš okupuotos Lietuvos, valdžios kursuotoiems ateistų sąjautėjimo veiksmams Lietuvoje nėra galo. Ateina naujos žinios apie nugriautus kryžius, išniekintus šventoves. Ateistų smurtas grūdina tikinčiųjų ištiki-

mybę savo religijai. Pernai liepos gale buvo išniekintas Švenčiausias sakramentas Veiviržėnų šventovėje, Klaipėdos rajone. Piktadariai nakty sulaužė didįjį altorių ir pavogė tabernakulį su Švenčiausiuoju. Maždaug po mėnesio tabernakulis buvo surastas už kelių kilometrų miške, bet Švenčiausio sakramento jame nebuvo.

Rugpjūčio 22 d. Veiviržėnų šventovėje įvyko devynių valandų permaldavimo pamaldos už Švenčiausio sakramento išniekinimą. Dalyvavo daug žmonių, atvyko jaunimas iš Gargždų, Kretingos ir kitų Žemaitijos vietovių. Vakarienes Mišias koncelebravo Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto nariai — kunigai Vincas Vėlavičius, Jonas Kauneckas, Alfonsas Svarinskas.

Pastarasis kalbėjo: "Vieną ir tą patį reiškinį nevėsi Lietuvoje vienodai vadina. Bedieviai akciją prieš Bažnyčią vadina ideologine kova. O mes, tikintieji, — ideologiniu chuliganizmu, nes ar galima vadinti ideologine kova, kai muša žmogų surištomis rankomis. Katalikų Bažnyčia Lietuvoje yra ne tik surišta, bet ir supantiota. Taigi, geriausiai tinka šią kovą vadinti ideologiniu chuliganizmu, kuris pastaraisiais metais išsigimė į ideologinį satanizmą", — sakė kunigas Svarinskas, pažymėdamas: "Šitas satanizmas mus, tikinčiuosius, giliai įskaudina, parodomas tikrą valdiškų bedievių veidą, ir tuo pačiu dar labiau suburia apie Bažnyčią ir Dievą".

Kun. Jonas Kauneckas, remdamasis sovietiniais šaltiniais, kalbėjo apie bedievių suluošintą žmogų, kuris nebežino, ką daro. Dėlto kalti ne tik paskiri žmonės, bet visa auklėjimo sistema, nuvedusi tautą į akliavietę.

Pernai vasarą Švenčiausio sakramento išniekinimo metinės buvo paminėtos Pažeruose, Kauno rajone, ir Viduklėje, Raseinių rajone. Pažeruose kalbėjo Garliavos klebonas prelatas Andrius Gustaitis, o Viduklėje — Tabariškių klebonas kunigas Petras Dumbliauskas, kuris pasakė 10 pamokslų, išskeldamas daug gyvenimo faktų. Vėliau kunigas Dumbliauskas buvo iškviestas į Kauno miesto prokuratūrą, kur respublikos prokuroro pavaduotojas Bakučionis kunigą perspėjo, esą jis šmeižęs sovietinę santvarką.

Siemet sausio 26 d. už "antikonstitucinę ir priešvalstybinę" veiklą buvo suimtas Viduklės klebonas kunigas Alfonsas Svarinskas ir jam iškelta baudžiamoji byla. Kunigas Svarinskas buvo iškviestas į prokuratūrą neva dėl avarijos ir nebesugrįžo.

Vakaruose gauta papildomų žinių, kad vilniečių Jonui Sadūnui keliama byla pagal LTSR Baudžiamojo kodekso 132-jo straipsnio antrąją dalį, kurioje numatoma bausmė iki penkerių metų. Pernai nuo lapkričio 18 d. iki gruodžio 2 d. Sadūnas buvo laikomas Naujosios Vilnios psichiatrinėje ligoninėje. Prieš tai jo būte padaryta krata. Užsienio spaudoje paskelbti kaiturie Sadūno bylos dokumentai. L.R.

PADĖKA

Netekus mylimos žmonos
PETRONELĖS,

mus liūdesio valandomis ramiusiems bei pareiškusiems užuojautą reiškiamė padėką:

kun. Juozui Butkui, OFM, už paskutinį patarnavimą, maldas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje; V. A. Paulioniams už vargoninkavimą ir giesmes šventovėje.

Dėkojame organizacijoms, pareiškusioms užuojautą per "Tėviškos Žiburiai"; KLB St. Catharines apylinkės valdybai už gėles, V. Satkui — už tartą žodį; Vilniaus Šaulių Rinkinei Kanadoje moterų vadovė Stasei Petkevičienėi ir visoms sesėms šaulėms; Niagaros pusiasalio ramovėnams; Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos St. Catharines skyriui ir nariams.

Dėkojame už pareiktas užuojautas per "TŽ": S. P. Kanopoms, A. Lukui, J. Maniškai, Adelei ir Ignui Šajaukoms, J. J. Diliams (ir \$30 auką Tautos Fondui velionės intencija).

Dėkojame K. Jonušui už \$20 auką Tautos Fondui Petrutės prisiminimui vietoj gėlių.

Dėkojame V. A. Zubams iš tolimos Kalifornijos už nuolatinių ryšių palaikymą dėl Petronelės ir per laišką pareiktą užuojautą.

Dėkojame karsto nešėjams: Jonui Kalainiui, Jonui Griui, Jonui Skeivalui, Vincui Satkui, Petru Baronui, Juozui Paukščiui. Ačiū Juozui Vyšniauskui už vadovavimą kapinėse. Antanui Lukui, patarnavusiam minkštais gėrimais.

Dėkojame visiems atsiuntusiems gėles, užprašiusiems šv. Mišias, per du vakarus laidotuvių namuose gausiai dalyvavusiems ir tiems kurių visų šioje padėkoje neįmanoma išvardinti. Ačiū visiems. Teatlygina Jums Dievas. Nuliūdę —

Vyras P. Polgrimas

Sesuo A. Ališauskienė

ir jos vyras Jurgis

A+A

ELZBIETAI MATULYTEI

mirus Lietuvoje,

giliai užuojautą reiškia jos sesutei PRANEI NORUŠIENEI, vyru PRANUI ir visiems giminėms Kanadoje bei Lietuvoje —

M. V. Ruzgajai

M. S. Šetkai

A+A

mylimai dukrai LAIMUTEI MELIŽEKIENEI

Lietuvoje staiga mirus,

šaulę motiną ANELĘ ŠVABAITIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

DLK Algirdo Šaulių kuopos valdyba Hamiltone

A+A

PAJAUTAI KLUPŠAITEI— TALLAT-KELPŠIENEI

Amerikoje mirus,

jos mamytę EUGENIJĄ KLUPŠIENĘ, vyrą TADĄ, dukrą VITĄ, brolių ANTANĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

J. P. Šablinskai

M. D. Regina

Canadian Art Memorials Ltd.

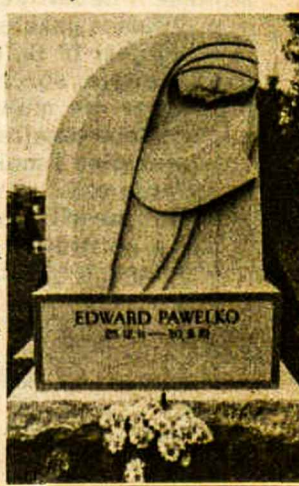
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nesukubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Toronto šokėjai, pasirodę programai Užgavėnių karnavale Lietuvių Namuose

Nuotr. St. Dabkaus

Kelias į tiesą – ne į niršįs

Dr. Dov Levin nepagrįstai remiasi "Plunge"

R. TOLEIKIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kpt. Jono Noreikos asmuo

Plačiau nesiorientuodamas, "Plungės" autorius žydų židukui apšaukė ne kokį nors eilinį karininką, bet garbingą lietuvių patriotą, nacių kalintą, o sovietų nužudytą. Ir į dr. D. Levino straipsnį visų pirma dėl kpt. J. Noreikos buvo sulaukta tokios kone visus metus trukusios reakcijos. Pakankamai buvo iškelta, kad kpt. Jonas Noreika buvo ne iš prisiakėlių, o iš vyrų, kuris visomis aplinkybėmis turėjo drąsos nesilankstyti. Tai ir nulėmė jo likimą.

Laikiniosios vyriausybės paskirtas Šiaulių apskrities viršininku, jis pasižymėjo tokiu kietu laikymusi okupantų atžvilgiu, kad buvo įtrauktas ir į pogrindžio tautos tarybą — vieną iš dviejų antinacinės rezistencijos centrų, kurie vėliau susijungė į Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą.

Verta atkreipti dėmesį į šiauliečio St. Trinkos atsiminimus, skelbtus 1978 m. "Draugo" atkarpoje. Juose prisiminta ir kpt. Noreikos parodyta drąsa vokiečių metais. Kai iš Rygos atsilankė į Šiaulius pats "Ostlando" generalkomisaras H. Lohse, jis buvo sutiktas su lietuvišku vaišingumu. "Generalkomisaras, užuot padėkojęs už vaišes, savo kalboje ėmėsi priekaištauti, kad lietuviai taip gerai valga, kai Vokietijos piliečiai badauja. Kpt. Noreika į šią generalkomisaro kalbą reagavo taip:

"Jam baigus kalbėti, atsistojo Šiaulių apskrities viršininkas Jonas Noreika ir vokiečių kalba jam atsakė, kad ponui komisarui yra žinoma, kad Lietuvoje miestų gyventojai gauna daug blogesnes maisto korteles kaip vokiečiai ir gyvena beveik pusbadžiu. Jei šioje vakarienėje buvo kiek daugiau mėsinių valgių, tai buvo padaryta todėl, kad pagerbtų poną komisarą, nutraukiant dalį maisto nuo savęs ir surenkant iš ūkininkų, kuriems maisto kortelės buvo neįpralomos. — Po šito įvykio, jei būdavo koks subuvimas, kuriame dalyvavo vokiečiai, ant stalų būdavo padedami tik sumuštiniai, aptepant juoda duona plonai sviestu ir uždedant ant jos riekiutes ridikėlių arba rauginčių agurkų" ("Draugas", 1978, XI. 18 ir 20).

Antras atvejis. Šiaulių apskrities komisaras H. Gewecke 1943 m. pradžioje suorganizavo ekskursiją Vokietijon, kurioje dalyvavo ir Noreika. Ekskursijai grįžus, komisaras įprašė Noreiką aprašyti kelionės įspūdžius Šiauliuose ėjusioje "Tėviškoje". Kai straipsnis buvo komisarui išverstas, šis įsiuto ir pareikalavo, kad Noreika savo straipsnį atšauktų. "Noreika tai padaryti atsisakė, pareikšdamas: 'ką parašiau, yra tikra teisybė, todėl nerandu reikalo savo straipsnį atšaukti' (t.p., 1978.XI.20). Komisaras įsakė Noreiką suminti. Iš kalėjimo buvo paleistas tik paėmus raštinę pasižadėjimą, kad į politinius reikalus nesikiš (Noreikos įkalinimą nurodo ir "Lietuvių Enciklopedijos" XX tome įdėta biografija). 1943 kovo mėn. drauge su kitais įtakingaisiais lietuviais ir Noreika buvo išsiųstas į Stutthofio koncentracijos stovyklą, berods, vienintelis iš apskrities viršininkų.

Stutthofio kalinius perėmė sovietai. Nesilankstęs naclams, Noreika nesitaikstė nė sovietams. Generolo Vėtros

slapyvardžiu įsijungė į pokario rezistenciją kaip vienas pagrindinių jos vadų. Sovietų suimtas, Jonas Noreika buvo nuteistas mirti.

Dr. V. Sruogienė savo straipsnyje apie lietuvių naikinimą vokiečių okupacijoje su pagrindu apie Noreiką rašė, kad jis tautoje yra "likęs legendos asmeniu", ir po šių žodžių pridūrė: "Tik nemokame savo herojų gerbti" ("Draugas", 1981.V.30).

Neabejojama kpt. Jonas Noreika, sovietų nužudytas už kovą dėl tautos laisvės, yra mums brangus žmogus. "Plungės" autorius, neteisingai priskirdamas kpt. Noreikai tokį baisų nusikaltimą, turėjo žinoti, ką daro. O tai nebuvo sunku: "Lietuvių Enciklopedijos" XX tome duota pakankamai išsami J. Noreikos biografija. Lengvapėdiškai patikėjęs "Plungės" autoriumi, dr. D. Levin, kaip mokslininkas, taip pat turėjo pareigą susipažinti, kas per žmogus buvo kpt. Noreika. Ne tik žydai gerbia savo rinkinius asmenis. Ir kitos tautos nemažiau brangina tuos, kurie už laisvę yra paaukoję savo gyvybę.

Ivinskio žodis "opiūoju klausimu"

Reikšmingiausias pasisakymas žydų ir lietuvių klausimu buvo paskutinis istoriko prof. Zenono Ivinskio straipsnis "Lietuva ir žydai istorijos šviesoje", paskelbtas "Aiduose" (1971, nr.10, p. 438-446; 1972, nr. 1, p. 24-30). Aktualu šį straipsnį prisiminti lietuviams. Pravartu su juo susipažinti ir žydams, besidomintiems savo istorija Lietuvoje. Z. Ivinskis apžvelgia žydų padėtį Lietuvoje ne tik ankstesniais amžiais, bet ir nepriklausomybės metais. Straipsnio pradžioje ir pabaigoje pasisako ir dėl dabartinių šio klausimo svarstymų. Dera pagrindines jo tezes ir šioje vietoje priminti.

1. "Turime turėti drąsos ir iš esmės kalbėti lietuvių-žydų santykių tema"; "reikia stengtis objektyviai vertinti faktus". Objektyvumo reikia iš abiejų šalių, "žiūrint ne tik į kitų veidrodžius, kurie dažniausiai teizino subjektyvius perdėjimus ir vienašališkus kaltinimus, bet ir į savąjį". Z. Ivinskis pabrėžia: "Bet čia pat turiu pridurti, kad daugelis kitų tuo klausimu rašiusių autorių, vienašališkai nurodydami kitų klaidas, užmiršo pateikti šiuo atžvilgiu reikalingų faktų apie savą tautą". ("Aidai", 1971, nr. 10, p. 440-441).

2. Anksčiau buvusius aplamai normalius lietuvių ir žydų santykius įtempė sovietų okupacija (1940). "Lietuviai pasijuto nepriklausomoje Lietuvoje gyvenusių žydų skaudžiai apvilti ir net išduoti", nes "ėmė visokiais būdais bendradarbiauti su okupantu". "Paaiškėjo, kad prie masinių žmonių žudymų, tarybų, kankinimų, žiaurių lietuvių kalinimų buvo stipriai savo ranką pridėję daug tokių žydų kaip partijos bendradarbių ar jos narių, talkininkaudami rusų komunistams". Ypačiai "jaunoji žydų karta pirmąjį bolševikmetį nelaukiant ir neuztarnautai išdavė lietuvių tautos reikalus". "Vyresnioji žydų karta ir jų sionistinis sąjūdis buvo nusistatę anti-komunistiškai". Tačiau ir šitie antikomunistinio nusistatymo žydai "nieko nedarė, neatsiribojo nuo anų, nužydė-

jusių žydų siautėjimo". Todėl buvo priskiriama atsakomybė visiems žydams. "Tai yra klaida", įsakmiai pabrėžia Z. Ivinskis. ("Aidai", 1972, nr. 1, p. 27-30).

3. "Lygiai yra klaida priskirti atsakingumą visai lietuvių tautai" už tai, kad "vienas ar kitas lietuvis talkininkavo ar buvo priversti talkininkauti vokiečių organams, vykdančiam Hitlerio programą žydų klausimu". "Niekas negali kaltinti visos lietuvių tautos. Daugybė faktų byloja, kad lietuviai žydų žudynėms bjaurėjosi ir visokiais būdais žydus gelbėjo". "Ir sukilėlių aktyvistų štabas, nekaltant apie laikinąją Lietuvos vyriausybę, nėra rodęs iniciatyvos eiti vokiečiams žydų tautazudystės organizuotam talkon". "Prisimindami skaudžius šios tautazudystės atvejus, žydai yra darę visai lietuvių tautai priekaištų, nors gerai žinoma, kad atsakingumas už žydų žudymą Pabaltijyje priklauso vokiečių daliniams". "Žydų egzekucijų įsakytajai tebuvo specialūs vokiečių daliniai" ("Aidai", 1972, nr. 1, 28-30).

4. Į savo žydų žudymo akciją vokiečiai buvo įtraukę ir lietuvių: "Bet vis tik atsiradavo NKVD kalėjimuose sėdėjusių ir bolševikmetį nuo žydų nukentėjusių lietuvių, kurie virto vokiečių dalinių bendradarbiais. Yra tikra, kad vokiečiai žydams naikinti talkininkų rinkdavosi ir prievarta, prieš tai juos nugaridami". Nors "dauguma, ypač tie, kurie per nesuspimą ar klaidą buvo pritraukti žydams naikinti, vėliau savo darbo gailėjosi ir jį sunkiai pergyveno", vis dėlto "ir apie tokius reikia lietuviams aiškiai pasakyti savo žodį... turime parodyti savo nusistatymą ir čia turime būti principingi" (t.p., p.28).

5. Be pagrindo "žydai yra darę visai lietuvių tautai priekaištų", tačiau "žydai turėjo pagrindo, priekaištaudami lietuviams, kad jų veiksniai tuo klausimu per du dešimtmečius nieko nėra viešai pasakę". Kadangi "yra visiškai aišku, kad vokiečių daliniams talkinę lietuviai nė iš tolo neatstovavo lietuvių tautos nusistatymą", "yra suprantama, kodėl yra žydų, kurie dar ir dabar tebelaukia, kad lietuviai nuo tokių kruvinių nacių bendradarbių atsiribotų... Tada ir pati diskusija su žydais tuo klausimu atsistotų kitoje šviesoje" (t.p., p. 29).

Savo studijėlę prof. Z. Ivinskis baigė tokiais žodžiais: "Būtų pats laikas lietuviams ir žydams bendrai sutarus, nesiginčijant, anuos... faktus įstatyti į bendros lietuvių-žydų santykių istorijos rėmus. O dabar reikia iš naujo surasti bendrą pagrindą tokiems santykiams, kurie iškyla kaip kultūrinės nepriklausomos Lietuvos prošvaistės, susietos su vardais Bieliackino, Sereiskio, Kisino, Šapiro ir kitų. To linkėčiau visa širdimi" (t.p., p. 30).

Verta šias prof. Z. Ivinskio mintis ramiai persvarstyti lietuviams, bet ne mažiau — ir žydams. "Turekime vilties, kad ateis laikas, kai didesnėje laiko perspektyvoje bus galima apie tuos santykius rašyti ir diskutuoti jau sėdint ir etudijoje" ("Aidai", 1971, nr.10, p.441). Lygiai nuo abiejų šalių dalykiško nusiteikimo priklausys, kaip greit ateis tas istoriko Z. Ivinskio ilgtasis laikas.

Sovietinės imperijos žlugimas

Dalis paskaitos, kurią skaitė dr. A. Pranskevičius Vasario 16 iškilinėje Toronte-Mississaugoje š. m. vasario 20 dieną

Per paskutiniuosius 20 metų Sov. Sąjunga, įžengusi į augščiausią imperialsocializmo stadiją, išplėtė neregėtą ekspansiją Azijos, Afrikos ir P. Amerikos šalyse. Tragiškas Vietnamo, Laos, Kambodijos, Angolos, Etiopijos, Kubos ir Nikaragvos tautų likimas parodė pasauliui prie ko gali priversti Vakarų abejingumas. Konvergencijos teorija nepasitvirtino, marksistinė tezė apie totalinės pasaulio komunistinės visuomenės sukūrimą įgavo realius bruožus. Iškilė tarptautinio terorizmo problema, galima tik palaukti, materialiai aprūpinant ir koordinuojant iš Maskvos. Vakarų pasaulis pasirodė nepasiruošęs spręsti iškilusių prieš jį problemų.

Pasikeitė situacija ir pačioje Sov. Sąjungoje. Didžiulis grobis, gautas Antrojo pasaulinio karo dėka, buvo neprotingai iššvaistytas nemokšiskam ekonomikos plėtimui, pernelyg dideliu šalies militarizavimu ir skatinimu vadinamųjų "teisingų revoliucijų sąjūdžių". Trečiajame pasaulyje atvežta iš Vakarų Europos pažangi pramoninė technologija paseno. Prie galutinio suirimo priartėjo socialistinis žemės ūkis. Rusija buvusi antra pasaulyje grūdinių kultūrų eksporto šali, tapo pirmąja žemės ūkio gaminių importo šali. Susidarė situacija, kurioje Sov. Sąjunga be Vakarų ekonominės bei finansinės paramos jau negali plėsti savo ekonomikos.

Dvasinis nuosmukis

Sunaikinus religiją ir kultūrą lenininio-stalininio teroro metu, šalis pasinėrė į bedvasiškumą, įvyko moralinė visuomenės degradacija. Žmonės, praradę idealus, moralinių orientyrus, nematė perspektyvų ateityje, prarado istorinius ryšius su praeitimi. Vis augantis nusikalstamumas, alkoholizmas, dvasinis išsigimimas pasidarė neišvengiamais ir nuolatiniiais visuomenės palydovais. Nepaprastai įsigalėjo korupcija, apėmusi visas sovietinės visuomenės sferas. Toks didžiulis totalinis bedvasiškumas, pasireiškęs šeštadalyje pasaulio sausumos ploto, negalėjo nepadaryti įtakos ir žmonijos vystymosi procese apimam.

Pernelyg didelis vienu tendencijų pasireiškimas sukelia priešingas tendencijas. Įvyko, atrodo, neįtikėtini dalykai. Visuotinės moralinės krizės fone prasidėjo dvasinis tautų atgimimas. Šalyje palengva ir nepastebimai su-

siformavo nauja nekonformistinė kultūra. Nepaprastai išaugo religinės tendencijos. Negirdėtu iki tol mastu pasireiškė demokratinis sąjūdis. Pirmą kartą per 35 pokario metus sovietinė partokratija susidūrė su nacionalinio tautų judėjimo problema.

Ekonominė krizė

Įvykiai Afganistane parodė visam pasauliui tikruosius sovietinės vyriausybės užmojus. Įvykiai Lenkijoje pastatė į pavojų pačios komunistinės imperijos egzistenciją. Susiklostė padėtis, neturėjusi precedento sovietinės valstybės istorijoje. Iš vienos pusės — totalinė ekonomikos militarizacija, vis didėjantis ginklavimas, penktosios kolonos formavimas Vakarų šalyse, įtakų sferos išplėtimas visame pasaulyje; iš kitos — tarptautinio autoriteto praradimas, visuotinis ekonomikos smukimas, nepajėgumas kontroliuoti padėtį šalyje, vis didėjantis atitrūkimas mokslinėje bei techninėje srityje nuo Vakarų valstybių. Prasidėjusi paskutiniu metu visuomenės restalinizacija tik pagilins krizę. Sovietinė Rusijos imperija, pasiekusi savo viršūnę, įžengė į atžangos stadiją.

Vakarų vaidmuo

Imperijos žlugimas neišvengiamas, kaip buvo neišvengiamas žlugimas betkuriuos imperijos praeityje. Keliai, kuriais prie to bus prieita, gali būti skirtingi. Tas procesas daug priklausys ir nuo Vakarų pasaulio.

Technologijos ir kreditų davimas, žinoma, gerokai atitolintų imperijos žlugimą, bet neapakeistų istorinio dėsningumo. Technologija ir kreditai būtų panaudoti tolimesniai karinės pramonės plėtimui ir organizuotam terorizmui Vakarų šalyse. Iš to kiltų naujos problemos.

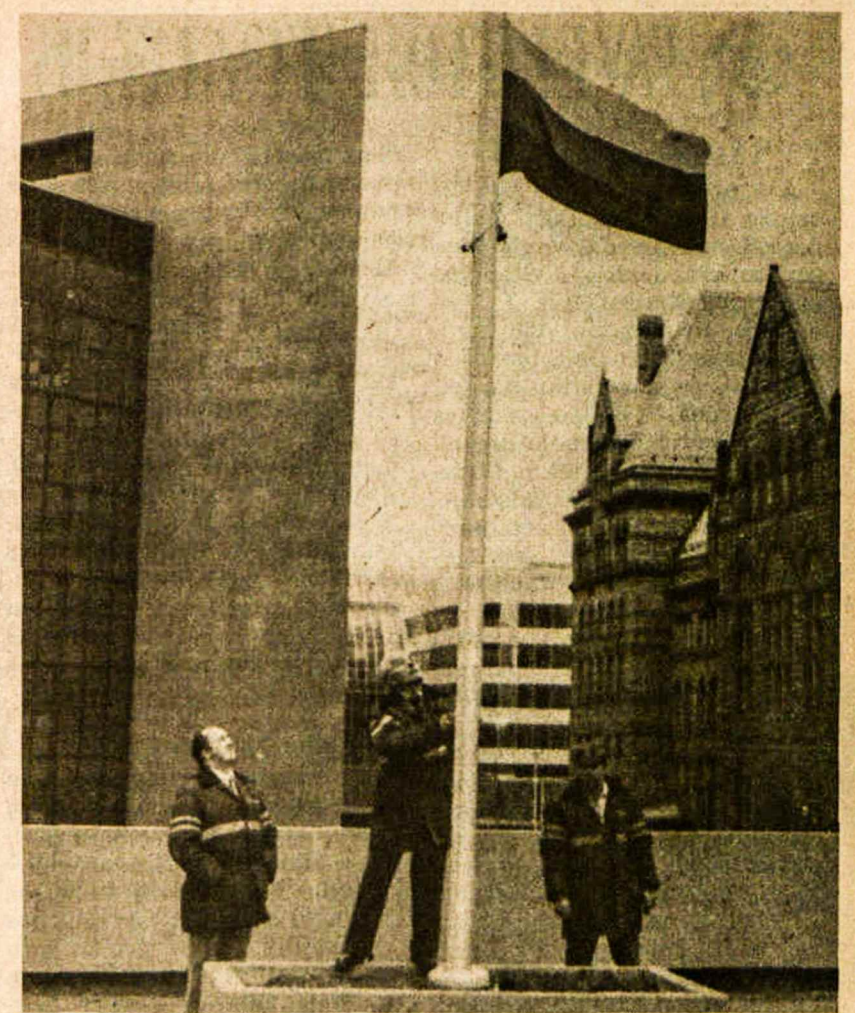
Jeigu Vakarai, atsisakę nuo žmogaus teisių gynimo, nacionalinio bei demokratinio sąjūdžio rėmimo Sov. Sąjungoje, susitaikytų su vykstančiu restalinizacijos procesu šalyje, tai neprivestų prie nieko kito, kaip prie Trečiojo pasaulinio karo. Sov. Sąjunga, politiškai izoliuota, vidinių konfrontacijų draskoma, be galo išplėtusi karinę pramonę, šiandieną stovi ant bedugnės krašto. Tolimesnė raida šia kryptimi tiesiog nepaliktų Kremliams vadovams kito pasirinkimo.

Ideologų reakcija

Dar yra galimybė liaudies pasipiktinimo sprogimo, siekiant nacionalinio išsivadavimo. Komunistinių ideologų nuomone, tai labiausiai pavojinga tendencija. Vis didėjančios represijos — nacionalinio, demokratinio, religinio sąjūdžio slopinimas — yra valdžios reakcija į prasidėjusį tautų dvasinio atgimimo procesą.

Ryšium su tuo reikšiniu matyti ir sustiprintas penktosios kolonos formavimas užsienyje.

Jos paskirtis — izoliuoti, pakirsti ir suskaldyti nacionalines bendruomenes, nes jos, iškilus tautinio išsivadavimo judėjimui Sov. Sąjungoje, galėtų atlikti ryšininko vaidmenį tarp šio išsivadavimo judėjimo bei Vakarų ir, esant reikalui, galėtų koordinuoti juos iš šorės (Lenkijos, Kambodijos ir Afganistano patirtis tai patvirtino). Iš kitos pusės, penktosios kolonos atliekama funkcinė struktūrų dezorganizacija Vakarų valstybėse turėtų paruošti, reikalui iškilus, galimybę invazijai į šias šalis sovietinių armijų iš rytų.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga pakeliama Lietuvos vėliava prie Toronto miesto rotušės 1983 m. vasario 19 d. Nuotr. St. Dabkaus

Kompartijos susirinkimai - rusiški

Gdytoja Asė Zaksienė (mergautinė pavardė — Basiukevičiūtė) 1981.VII.12 išvyko iš Vilniaus ir nuo 1981.VII.15 gyvena Izraelyje. Čia, vyriausybei padedant, 5 mėnesius mokėsi "ivrit" kalbos. Po to buvo pasiųsta į gydytojų pasitobulinimo kursų Aflos miesto ligoninėje. Nuo 1982.VI.15 dirba Žemutinio Nazareto poliklinikoje — arabų gyvenamame rajone. Per 1982 m. pusmetį teko pramokti ir arabų kalbos. Savo rašinyje "T. Žiburiams" autorė rašo apie gyvenimą Lietuvoje. RED.

Išaugau, išsimokslinau ir išsiauklėjau Lietuvoje, tarp lietuvių, ir iki šiol Lietuva buvo mano brangi ir mylima Tėvynė. Nuo 1981.VII.15 mano tėvynė — Izraelis, kurio pilietė esu.

Skaitytojams, be abejonės, įdomu, kas darosi dabar Lietuvoje. Lietuva rusinama. Jei kalbėti apie komunistų partiją, kuri vadovauja visam šalies gyvenimui, tai pradedant nuo komunistų partijos pirminių organizacijų ir augščiaul, draudžiama kalbėti lietuviškai. Visi susirinkimai privalomai vedomi ir protokolai rašomi rusų kalba.

Rusija jau seniai taikėsi praryti Lietuvą, tačiau kąsni pasirodė perkietas — įstrigo.

Irmija Zakasas, dar penkiasdešimties metais grįžęs iš konferencijos nacionaliniu klausimu Kijeve, man pasakojo, kad stambus mokslininkas — rusas (pavardės nebeprisimenu) ten pareiškė: gana žaisti su Baltijos respublikomis, reikia įvesti privalomą rusų kalbą ir uždrausti vietinę kalbą. Jis siūlė konferencijai priimti tokį nutarimą. Irmija Zakasas atsakė, kad tai padaryti peranksti: uždrausti lietuvių kalbą reikšia pilti vandenį ant lietuviškos nacionalistų malūno. I. Zakso pastaba buvo atsisvegti.

Vis didesnis srautas rusų šeimų atplūsta Lietuvon. Jiems taikomos visokios lengvatos: jie greičiau ir darbą susiranda, ir butą gauna. Po žemės drebjimo Taškente buvo kalbama kad ištisi gyvenamųjų namų kvartalai įvairiuose Lietuvos miestuose buvo iš-

skirti nukentėjusioms rusų šeimoms apgyvendinti. Vietos gyventojai staiga pajuto vagysčių ir apiplėšimų srautą. Atvykėliams Lietuvoje patiko, ir daugelis jų net nebenorėjo grįžti į gimtąjį Taškentą, kur ir saulė kaitresnė, ir vaistų daugiau. Pasirinko ūkanotą Lietuvos padangę.

Kartu su kolonizavimu rusai stengiasi parodyti, kad padeda ugdyti Lietuvos kultūrą, kad komunistų partijos leidžiamose rėmuose kalbas ir pasiekta. Bet štai įdomus reiškinys: ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje pasirodė srautas dramų kūrinių, kuriuose aiškiom užuominom parodomos supuvęs Maskvos primastos socialistinės sistemos pobūdį, vadovaujančių komunistų išsigimimas. Tušties teatrų salės staiga priplūdo žiūrovų. Kiekvienas suprato užuominą ir džiaugėsi išgirdęs teisybės žodį. Iš tolimiausių Lietuvos rajonų gyventojai organizavosi, pirkė bilietus ir važiuavo į tokius spektaklius.

Kaikurie spektakliai, pvz. "Mamutų medžioklė" Kauno dramos teatre turėjo didelių pasisekimų. Valdžiai susigriebus, spektaklis buvo uždraustas, o jo statytojai nubautsi. Tačiau nemažas skaičius Lietuvos gyventojų tą spektaklį spėjo pamatyti.

Rusai Lietuvoje nesijaučia per daug saugiai. Per 1972 m. demonstracijas Kaune rusų šeimoms buvo duotas slaptas nurodymas nesirodyti gatvėse, o būtinu reikalo atveju išėjus nekalbėti rusiškai. Mokiniams ir jaunimui buvo nurodyta nešioti raudonų kaklaraiščių ar komjaunimo ženklukų.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

DARIUI IR GIRĖNUI ATMINTI KALENDORIUS

14" pločio ir 22" ilgio tinkamas įrėminti \$5.00 JAV

Atsiųskite čekį arba pašto perlaidą su savo pavarde, pilnu adresu ir kodo numeriu. Šis kalendorius gali būti užsakytas ir kaip dovana giminėms, draugams, organizacijoms. Atsiųskite jų vardus bei pavardes, adresus ir kodo numerius. Užsakymus siųsti:

Baltic Tours
8 White Oak Road
Newton, MA 02168, USA
Galima užsakyti ir telefonu: (617)969-1190 arba 965-8080

Dr. ANTANAS PRANSKEVIČIUS, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos ir Sov. Sąjungos, kalba Vasario 16 iškilinėje Toronte-Mississaugoje 1983 m. vasario 20 dieną

A. a. ALEKSANDROS KAIRYTĖS-VAISIŪNIENĖS antkapinis įrašas Venecueloje, kur ji mirė 1982 metų kovo 13 dieną

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PALAIIDOJO PRELATA

A. a. prel. Leopoldas Pratkėlis sausio 10 d. iškilmingai palaidotas Linkuvos, dalyvaujant keturiems vyskupams — J. Steponavičiui, V. Sladkevičiui, J. Vaičiui, R. Kriščiūnui, 150 kunigų, gausiam tikinčiųjų būriui iš Linkuvos ir kaimyninių parapijų. Velionis, ištiktas širdies smūgio, mirė Pakruojo ligoninėje. Buvo gimęs 1912 m. birželio 5 d. Antalieptės valsčiuje, baigęs Kauno kunigų seminariją, Vytauto D. universiteto teologijos-filosofijos fakultetą, kunigų įšventintas 1938 m. birželio 11 d. Darbavosi Klovainių ir kitose parapijose. Pokaryje buvo suimtas ir ištremtas Sibiran, iš kurio grįžo tik 1956 m. Dirbo Panevėžio vyskupijos kurijoje, pastaruoju metu buvo jos kapitulos pirmininku ir Linkuvos parapijos klebonu. Šioje didelėje parapijoje buvo atgaivinęs religingumą, įsteigęs chorą, 1982 m. Velykų šventės įjungęs net ir pučiamųjų orkestrą. Velionis taipgi priklausė liturginei Lietuvos komisijai, paruošusiai liturginį maldyną, išvertusią antrosios Vatikano santarybos nutarimus, liturginę konstituciją. Linkuvos klebono pareigas dabar perėmė vikaras kun. Albinas Paltanavičius.

LIETUVOS KONSERVATORIJA

Šiomet minimas Lietuvos konservatorijos penkiadesimtmetis, susietas su Kauno konservatorijos atidarymu 1933 m. vasario 7 d. Penkiadesimtmečio proga pluoštą duomenų "Tiesos", vasario 6 d. laidoje pateiktą Lietuvos konservatorijos rektorių prof. Jurgis Karnavičius. Kauno konservatorija 1943 m. pavasarį buvo uždarysi okupacinė vokiečių valdžia. Ji darba vėl pradėjo 1944 m. rudenį, pasiūkus okupantams. Tada taip pat buvo įkurta ir Vilniaus konservatorija. Abi augstosios mokyklos buvo sujungtos į vieną Lietuvos konservatoriją Vilniuje 1949 m. Pastaroji nuo 1971 m. turi savo fakultetus Klaipėdoje. Vilniuje ruošiami augstos kvalifikacijos specialistai meno ir kultūros įstaigoms, Klaipėdoje — įvairūs specialistai vidurinėms mokykloms, saviveiklininkų grupėms, liaudies teatrų, kultūrinėms organizacijoms. Bendras studentų skaičius prašoka 2.000. Pokaryje konservatorija gyveniman išleido apie 4.100 auklėtinių. Šiai grupei priklauso beveik visi Vilniaus operos ir baleto teatro, Vilniaus filharmonijos solistai, orkestrantai, Lietuvos Kompozitorių Sąjungos nariai, dauguma dramų teatrų aktorių. Konservatorijoje dirba tokie žymniai, kaip J. Stasiūnas, V. Norėika, N. Ambrazaitis, E. Kaniava, S. Sondeckis, E. Balsys, H. Vancevičius. Lietuvos konservatorija Vilniuje turi 210 etatinių dėstytojų.

PARTINĖ VEIKLA

Rektorius prof. J. Karnavičius neužmiršta ir partinės organizacijos Lietuvos konservatorijoje, padedančios atlikti

"auklėjimą" darbą. Pasak jo, pastarajame trisdešimtmetyje komunistų skaičius padidėjo dešimt kartų. Konservatorijos darbuotojų eilėse Vilniuje dabar yra 74 kompartijos nariai, turintys net partines fakultetų organizacijas, Klaipėdos fakultetuose dirba 45 komunistai. 1949 m. Vilniaus fakultetuose buvo 18 komjaunuolių, o šiemet jų skaičius pakilo iki 660. Klaipėdos fakultetuose dabar beveik visi studentai yra komjaunuoliai. Didelis dėmesys esąs skiriamas paskaitų ir individualių užsiėmimų idėjiniam kryptingumui, pasinaudojant iš anksto paruoštais metodiniais nurodymais.

MOKSLINIAI TYRIMAI

Lietuvos konservatorija yra ne tik pagrindinė muzikinių kadry kalvė, bet ir koncertinio gyvenimo židinis. Kasmet surengiam apie 300 koncertų, į kuriuos įsijungia ir konservatorijos dėstytojai. Tokiai grupei priklauso prof. S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis Lietuvos orkestras, stygliniai Lietuvos ir Vilniaus kvartetai, smuikininkas R. Katilius, klarnetistas A. Budrys, pianistai K. Grybauskas, L. Grybauskienė, fleitistas A. Vizgirda, dainininkas V. Daunoras, vargonininkas L. Digrys ir daugelis kitų. Konservatorijos pedagogai atlieka muzikos ir teatro teorijos bei istorijos tyrimus, rašo disertacijas, monografijas, vadovėlius, leidžia mokslinių straipsnių rinkinius. Doktoratus turi — J. Gaudrimas, J. Čiurlionytė, J. Juzeliūnas ir A. Jacikevičius. Specializuotoje konservatorijos taryboje jau apginta 11 kandidatinių disertacijų. Rektorių prof. J. Karnavičius, apžvelgdamas Lietuvos konservatorijos penkiadesimtmetį, pagarbiai prisimena jos buvusias veikėjas — Kiprą Petrauską, Balį Dvarioną, Joną Švedą, J. Karosą, S. Vainiūną, A. Livontą, A. Budriūną, K. Galauską, A. Sodeiką, V. Radovičių. Esą dabartinis kolektyvas tęsia pedagogines jų tradicijas.

GEOLOGINĖS PAJIEŠKOS

Lietuvos geologijos valdyba, veikianti jau 25 metus, paruošė visos teritorijos geologinę, hidrogeologinę ir gravimetrinę geodinaminio mastelio nuotrua, geologinius ir hidrogeologinius žemėlapius. Buvo surasti ir iširti keturi naftos telkiniai. Pagrindinis dėmesys betgi teko naudingųjų iškasenų balansui, kurį šiuo metu sudaro 445 statybinų medžiagų telkiniai — cementinės žaliavos, smėlio stiklų gaminti, žvyro, statybinio akmens, keramzito bei plytų žaliavos. Surasti 69 požeminio vandens telkiniai, kurie dabar aprūpina 33 Lietuvos miestus. Keturi Lietuvos kurortai aprūpinami mineralinio vandens ištekliais. Pavieniam požeminio vandens tiekimui parūpinta apie 10.000 gręžinių, kurių 7.000 teko žemės ūkiui. Vienuoliukai Lietuvos miestų vis dar įieškoma gėlo požeminio vandens.

V. Kst.

Toronto lietuviai, dalyvavę Lietuvos vėliavos pakėlime vasario 19 dieną rotušės aikštėje. Nuotraukoje matyti tik tai jų dalis. Dalyvavo apie 150 asmenų ir miesto valdybos atstovai

Hamilton, Ont.

SKAUTŲ RĖMĖJŲ ruoštas kaukių balius praėjo smagioje nuotakoje, paskirtos penkos piniginės premijos geriausiems kaukėms. Rengėjai tikėjosi daug didesnio skaičiaus dalyvių. Atrodė, kad pakenkė tą pačią dieną Torontose įvykęs panašaus pobūdžio rengimas. Galime pasidžiaugti, kad Hamiltone yra nuolatinių geradarių, kurie remia skautų veiklą. Tai dr. V. Kvedaras, Windsor Hotel, Joyce and Smith Co., Wiltshire Motel Niagara Falls, Ont., Concession Garage ir Mooshead Tavern. Laimės staliukus paaukojo p.p. Bajoraičiai ir p.p. Liaukai, o vertingą stereo aparatą — "Knight TV Appliances Ltd. Hamiltono studentų radijo valandėlė "Gintariniai krantai" per 4 sekmdienius garsino mūsų parengimą. Didžiausia mūsų padėka aukotojams, taip pat prisidėjusiems darbu prie loterijos, virtuvėje ir bare. Dekojame p. Pakalniškienę ir p.p. Bajoraičius už laimėtų kaukių premijos paaukojimą skautų reikalams. Ačiū ir atsilankiusiems į parengimą.

Skautams remti komitetas

London, Ontario

PASKUTINIS KVETIMAS norintiems įstoti į L.L. Sporto klubą "Tauras". Kreiptis į klubo pirmininką A. Dragūnėvičų vakarais (išskyrus trečiadienius) tel. 471-7101 arba į sporto vadovę R. Miškinę pirmadieniais tel. 451-8408. Norima kuo greičiausiai užbaigti dviejų krepšinio ir dviejų tinklinio komandų sudarymą. Neatrukus numatoma pradėti varžybas. Pirmam "krikštui" norima vykti į Torontą... susitikti su "Vyčio" komandomis. Palankiam vėjui papūtus... gal bus imanoma susitikti ir su Hamiltono "Kovo" krepšininkais. Taip pat numatoma dalyvauti Kanados sporto apygardos pirmenybėse, o rudenį — Londone surengti sporto šventę! Treniruotės būtų: moterims tinklininkėms penktadieniais nuo 8.30 iki 10.30 v.v., o vyrams — penktadieniais nuo 8 v.v. iki 10 v.v.

"Tauras" klubas sveikina savo sporto vadovę Ritą Miškinę KLB krašto valdybos kultūros komisijos jaunimui skirtos premijos gavimo proga, linki jai ir toliau tokiu pat nuosirdumu reikštis lietuviškoje veikloje.

Atgijęs "Tauras" per ketvirtą savaitę tapo gausiausia (neskaitant Bendruomenės) Londono organizacija! Joje yra apie 40 narių ir apie 10 dar žada įstoti.

A. a. JUZĖ JURGUTIENĖ, 88 m., mirė vasario 5 d., palaidota Šv. Petro katalikų kapinėse Londone vasario 8 d. Kilusi iš Kaliningo vls., Tauragės aps. Jokio turto neįsigijo ir, vyriui prieš 15 metų mirus, giminiui čia neturėję. Paskutinius 15 metų rūpestingai jai globojo A. Repešienė. Velionė buvo mažo išsilavinimo moteris, bet sugebėjo į Kanadą iš Lietuvos atsivežti ratelį, lanktį ir kitas verpimo priemonės. 1967 m. tą ratelį ji paskolino paradinio vežimo (float) "Lietuviška sodyba" organizatoriams vargo mokyklai paivaizduoti. 60 metų ilgio "Lietuviška sodyba" miesto šimtmečio parada laimėjo pirmą vietą. D. E.

Edmonton, Alta.

GAVENIOS REKOLEKCIJOS Edmontone ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams bus kovo 10, 11, 12 ir 13 dienomis Lietuvių Namuose vakarais. Rekolekcijas ves kun. K. Pugevičius, siunčiamas Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės. Smulkesnė programa bus paskelbta vietoje. Ją rūpina J. Karosas. K. Pugevičius yra Lietuvių Informacijos Centro vedėjas Niujorke. Rekolekcijų programa šis rody skaidres (slides) iš Lietuvos ir išėjusių gyvenimo bei papasakos naujausias žinias. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti. Kor.

Windsor, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymo 65 metų sukaktis paminėta vasario 20 d. Minėjimas pradėtas 10.15 v.v. vėliavos iškėlimu prie miesto valdybos rūmų. 11 v. — pamaldos Šv. Kazimiero šventovėje. Šv. Mišias už žuvusius ir rusų-okupantų nukankintus tautiečius atnašavo ir pamokslą pasakė klebono pareigas einąs kun. K. Simaitis.

Po pamaldų parapijos salėje vyko minėjimas akademijai. Apylinkės valdybos pirm. Paulius Kuras, pradedamas minėjimą, paprašė susirinkusius minutes atstojimui pagerbti žuvusius ir mirusius tautiečius. Paaškinęs Vasario 16 prasmę, pakvietęs paskaitininką buvusį JAV Lietuvių B-nės pirm. inž. V. Kutkų. Jis paminėjo ne tik Lietuvos nepriklausomybės atstatymo laikotarpį, bet ir šių dienų lietuvių veiklą, kovojant už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Meninę programą atliko jauniausioji karta. Udriai — Almis 10 metų, Baltija 7 metų ir Darius 6 metų labai gražiai deklamavo, dainavo ir smuiku grojo. Jaunos motinos įdėtas darbas į lietuviškas išlaikymą jaunųjų kartoj paliko visiems malonų įspūdį.

Po minėjimo visi buvo pavaišinti puikiais maistu, kurį paruošė darbdėšios Windsorio tautiečiai.

Aukų surinkta KLB apie \$500, Tautos Fondui — per \$300. Aukos renkamos ir toliau. Jas prašoma įteikti apyl. valdybai ir Tautos Fondo įgaliotinei E. Pakauskieni. E. Z.

Calgary, Alta.

GAVENIOS REKOLEKCIJOS lietuviams katalikams, gyvenantiems Calgaryje ir apylinkėse, prasidės kovo 13, sekmdienį, 4 v.p.p. St. Mary's šventovėje. Pamokslą sakys ir išpažinėti klausys kun. K. Pugevičius, siunčiamas Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės. Rekolekcijų programa šis rody skaidres (slides) apie gyvenimą Lietuvoje ir išėjimoje ir papasakos lietuviškai bei angliai naujausias žinias. Jis yra Lietuvių Informacijos Centro vedėjas Niujorke. Calgaryje bus iki kovo 16 d. Smulkesnių žinių teirautis pas K. Dubauską.

VASARIO 16 MINĖJIMAS. KLB Calgary apyl. valdyba surengė Parkhill-Stanley Comm. salėje gražų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvinį minėjimą vasario 19 d. Calgary burmistras R. Klein sutiko leisti iškelti Lietuvos vėliavą ir išdėvė raštą, skelbiantį vasario 16 — Lietuvių Dieną.

Minėjime dalyvavo Alberto provincijos parlamento atstovas Bohdan (Bud) Zip. Jis perdavė premjero P. Lougheed sveikinimus ir palinkėjimus lietuviams, kaip ir ukrainiečiams, vėl sulaukti laisvės. Kanados parlamento konservatorių partijos atstovas J. Kushner, negalėdamas pats dalyvauti, atsuntė sveikinimus per Al. Šukį. Calgary lietuvių sveikino vietos estų ir latvių atstovai.

Po sveikinimų pirm. K. Dubauskas paprašė visus atstojimui pagerbti minutes tylos visus kritusius kovoje už tautos laisvę ir sugiedoti Lietuvos himną.

Po bendros vakarienės vyko šokiai, grojant "Revivals" muzikai. Loterijai laimikius paaukojo J.

Vyšniauskienė, K. Dubauskas, dail. V. Viddeen (kalnų paveikslą).

Šių metų minėjimas praėjo sklandžiai, be ilgų kalbų, bet buvo priminta ir "Aušros" 100 metų pasirodymo sukaktis, ir Lietuvos skautų organizacijos veiklos 50 metų sukaktis. Tautos Fondui aukas rinko Pr. Gluoksnys.

Nors salės dydis ribotas, bet parengimo išlaidoms padengti visada lauktinas didesnis skaičius dalyvaujančių ir remiančių parengimus. Kor.

Sault Ste. Marie, Ont.

GAVENIOS REKOLEKCIJOS šiam miestui ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams katalikams bus kovo 20, sekmdienį, Blessed Sacrament šventovėje. Vadovaus kun. J. Staškus, atvykęs iš Mississaugos, Ont. Nuo 6 v. vakaro bus klausoma išpažinėti, o 7 v.v. — Mišios. Visi tautiečiai kviečiami pasinaudoti šia reta proga. Kun. J. Klunius, dirbąs amerikiečių parapijoje Mackinaw City, susilpnėjęs sveikatai, negalės aptarnauti Sault Ste. Marie lietuvių, kaip anksčiau buvo žadėjęs. Kor.

Vancouver, B.C.

ŠIO Miesto BEI APYLINKIŲ LIETUVIŲ aplankys kun. K. Pugevičius, siunčiamas Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės. Į Vancouverį atskris kovo 16 d. Čia jis ves Gavenios rekolekcijas kovo 19, sekmdienį, ir kovo 20, sekmdienį. Smulkesnė programa bus paskelbta vietoje. Ją rūpina S. B. Vileita. Jau paaškiejo, kad pamaldos kovo 20, sekmdienį, bus 12 v. Šv. Vincento ligoninės koplyčioje. Valandą prieš Mišias bus klausoma išpažinėti. Rekolekcijų programa kun. K. Pugevičius rody skaidres (slides) iš gyvenimo okupuotoje Lietuvoje ir išėjimoje, duodamas paliečiamus lietuvių ir anglų kalbomis. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti. K.

West Lorne - Rodney, Ont.

PAMINĖTA VASARIO 16-TOJ. Vasario 20, sekmdienį, 2 v.p.p. St. Mary's šventovėje suvažiavo daugiau tautiečių, negu įprasta dalyvauti pamaldose už tėvynę. Mišias atnašavo kun. I. Mikalauskas ir pasakė tai pragai pamokslą.

Iš šventosios visi nuskubėjo į lietuvių klubą, kur įvyko oficialioji minėjimo dalis. Apylinkės pirm. J. Statkevičius, taręs atdarymo žodį, pakvietė visus atstojimui ir minutes tylos pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę. Paskaitą skaityt L. Eimantas.

Meninę programą atliko savieji. Moterų kvartetas: M. Jocienė, L. Mockienė, J. Narbutienė ir J. Paketūrienė, akompanuojant akordeonu J. Statkevičiui. Padainavo: "Lietuva brangi", "Iš rytų šalėles", "Grazių dainelių" ir "Stoviu aš parimus". S. Gaidauskaitė paskambino pianinu, M. Jocienė paskambino savo tai pragai sukurta eilėrašty. A. Ciparytė ir S. Gaidauskaitė dialogo forma paskaitė eilėraštinį. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po minėjimo buvo su ruoštos vaisės visiems šventės dalyviams. Koresp.

Ar tavo draugai skaito "Tėviškės Žiburius"? Atsiųskite jų adresus — gaus nemokamai keletą numerių susipažinti

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.v. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.v. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.v. iki 12 v.v. Liepos rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. patalvų drauda. Nemokamas pilnas čekių paskolavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
kasdienines paskolas 7 1/2%
už santaupas 7%
term. depoz. 1 m. 9 1/2%
term. depoz. 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9%
90 dienų depozitus 9 1/2%
INAME UŽ:
nekiln. turto pask. 12%
asmenines paskolas 17%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Sovietų ir nacių okupacijose kentėjusių lietuvių politinių kalinių suvažiavimas rengiamas Čikagos Jaunimo Centre kovo 12 d. Suvažiavimą organizuoja laikinasis politinių kalinių komitetas. Buvusieji kaliniai prašomi nedelsiant registruotis pas J. Ivašauską, 3222 W. 66 Place, Chicago, IL 60629, USA. Registracija prašomi pasinaudoti net tie, kurie suvažiavime negalės dalyvauti. Užsiregistravusiųjų pavardės viešai nebus skelbiamos. Kvietimai į suvažiavimą nebus siunčiami, nes trūksta sąrašų ir adresų. Laikinas komitetas surengs Lietuvos tautdūstytes savaitgalį kovo 12-13 d.d. Bus paminėtos jo aukos, surengta dokumentinė paroda Jaunimo Centre, susieta su nacių Stutthoffo stovykla, sovietinėmis Gulagų stovyklomis.

PLB valdyba 1982 m. buvo paskelbusi konkursinį lietuvių spaudos prenumeratų vajų P. Amerikoje gyvenantiems tautiečiams. Premijoms \$1.000 parūpino čikagietis mecenatas kun. dr. J. Prunskis. Jas turėjo gauti daugiausia naujų prenumeratorių suradę spaudos platintojai, daugiausia jų susilaukęs laikraštis. PLB valdybos vicepirm. V. Kleizos pranešimu, iki vėjau pabaigos 1982 m. gruodžio 1 d. jo duomenis atsuntė tik viena Brazilijos LB krašto valdyba. Venecueloje ir Urugvajuje jokių ypatingesnių rezultatų nebuvo pasiekta, o Argentinos ir Kolumbijos lietuvių neatsiliepė. Premijos buvo paskirtos Brazilijos lietuviams: 1 \$350 — kun. P. Urbaičiui, SDB, už didžiausią naujų prenumeratorių skaičių, II ir III po \$200 už vienodą prenumeratorių skaičių laimėjo Irena Martinaitis ir Klaudijus Butkus. Visi jie yra Sao Paulo gyventojai. Speciali \$250 premija teko tame mieste laidišiam savaitraščiui "Mūsų Lietuva", vėjau dėka susilaukusiam daugiausia naujų skaitytojų. PLB valdyba dėkoja Brazilijos LB krašto valdybai ir jos pirm. J. Tatarūnui už sėkmingą vėjau suorganizavimą.

Šveicarija

Dr. Albertas Gerutis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" dešimtmetį paminėjo ilgą straipsnį žurnale "Glaube in der Zweiten Welt". Jis išsamiai supažindino skaitytojus su "Kronikos" atsiradimu 1972 m. kovo 19 d. ir netgi sukaktuviniu 1982 m. kovo 19 d. numeriu, kuris yra 51-masis. Tad labai sunkiose sąlygose kasmet buvo išleista po 5 numerius, kurie laisvajai pasauli pasiekia gerokai pavėlavę. Sukaktuviniame numeryje yra sąrašas 14 asmenų, nutėstų už "Kronikos" dauginimą bei platinimą. Jiem paskirta kalnimo bausmė siekia 60 metų. "Kronikos" redakcijos lig šiol KGB saugumiečiams nepavyko susekti. "Kronika" plinta pasaulyje, išversta į kitas kalbas, grįžta sovietų okupuotam Lietuvon radijo bangomis, pasiekdama platesnius gyventojų sluoksnius. Dr. A. Gerutis taipgi pabrėžia, kad "Kronika" nėra vienintelis pogrindžio leidinys, tik seniausias, ilgiausiai išsiilaisęs. Yra apie 10 kitų pogrindinių leidinių, pasirodantių periodiškai, su trumpesniais ar ilgesniais tarpais. Remiantis prof. dr. T. Remeikio suteiktis duomenimis, 1972-79 m. okupuotose Lietuvoje pasirodė net 31 pogrindinis leidinys.

Vokietija

Pamaldas už Sibire kalinamus baltiečius sausio 22 d. Šv. Antano šventovėje suorganizavo Hamburgo vokiečiai, o iniciatoriumi buvo radijo bei televizijos veikėjas kun. William Sanders. Pamaldose dalyvavo ne tik katalikai, bet ir evangelikai. Iš baltiečių gausiausi buvo lietuviai. Pradžioje pamaldas norėta susieti su Jono Sadūno uždarymu ir psichiatrinę ligoninę, bet paskirti teko pakeisti, kai buvo praneštas jo paleidimas. Tad ir buvo meldžiamasi už visus Sovietų Sąjungoje kalinamus baltiečius. Su vietiniais Šv. Antano parapijos kunigais Mišias koncelebravo Hamburgo lietuvių kapelionas kun. V. Šarka ir šio renginio iniciatorius kun. W. Sanders. Pastarasis pasakė gražų pamokslą, plačiau paliesdamas V. Petkų, B. Gajauską, A. Terlecką, J. Sasnauską, M. Jurevičių, suminėdamas kitus kalinamus lietuvius, latvius ir estus. Jis taipgi skaitė N. Sadūnaitės laišką apie brolio aplankymą psichiatrinėje ligoninėje, kur ji radusi ir daugiau kankinamų kalinių. Kun. W. Sanders taipgi pranešė, kad Bochume sudarytas komitetas V. Petkui gelbėti bandė su juo susirašinėti. Tačiau ryšiai su V. Petkumi nutrūko, nes jis dabar, matyt, sąmoningai kilnojamas iš vienos stovyklos į kitą. Pamaldų metu giedojo sol. V. Mozūraitytė, smuiku grojo prof. M. Kollars.

Lietuvių šalpos draugija "Labdara", remianti moksleivius ir studentus, paskelbė 1982 m. apyskaitą. Nario mokesčio buvo gauta 2.176,14 DM, aukų šalpai ir stipendijoms — 11.555,40 DM, kitų pajamų turėta 2.098,42 DM. Šalpai ir stipendijoms išleista 12.352,94 DM, siuntoms į Lenkiją — 1.896,91 DM. Kitos išlaidos sudarė 1.094,71. Atsiųstoje apyskaitoje pabrėžiama, kad "Labdara" Kanadoje rėmė Torontą "Parama", Hamiltono "Talka", Šalpos Fondo Hamiltono skrydis drabužių siuntimos Lenkijos lietuviams. Rėmėjams dėkojama už paramą. Naujų aukų laukia "Labdaros" pirm. J. Glemžta, Conventrain 33, 7620 Calw-Hirsau, W. Germany.

Australija

Lietuvių kunigų suvažiavime 1982 m. gruodžio 28 d. Melbourne lietuvių parapijos namuose dalyvavo kunigai: Pranas Vaseris, Albinas Surgis, MIC, Stasys Gaidelis, SJ, dr. Petras Bačinskis, Juozas Petrauskas ir Pranas Daukys. Dėl ligos atvykti negalėjo lietuvių sielovados vadovas mons. P. Butkus. Pagrindinis dėmesys teko Gavenios rekolekcijoms, kurių vadovu pakviestas iš Čikagos kun. dr. Kęstutis Trimakas, ligoninėje dirbantis psichologas ir "Ateities" žurnalo redaktorius. Australijon jis atskris kovo 4 d., o Čikagos išskris balandžio 3, pirmosios Velykų dienos vakarą. Dėl riboto laiko kun. K. Trimakas negalės aplankyti tolimose Australijos vakaruose esančios Pertho lietuvių kolonijos. Jo \$2.140 kelionės išlaidas sutiko padengti JAV veikianti Ateitinių Sąjunga. Australijos lietuviams teks rūpintis tik vietinėmis svečio kelionėmis. Sielovados vadovas mons. P. Butkus painformuos arkivyskupus apie kun. K. Trimaką aplankymą. Svečias nori ne tik vesti rekolekcijas, bet ir skaityti paskaitas jaunimui bei suaugusiems lietuviams.

Britanija

Žymiausias britų dienraštis "The Times" vasario 8 d. laidoje paskelbė pranešimą "Paskutinis dingusios valstybės pasiuntinys", įdėdamas Lietuvos atstovo Vinco Balicko nuotrauką. Jame taipgi paliečiamos Latvijos ir Estijos atstovybės Londone, ta-

Simon's Travel
kviečia JAV ir Kanadoje
lietuvius keliauti į
LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!
siūlome jaunimui rugpjūčio 6 – rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 12	Liepos 7	Rugsėjo 1
Gegužės 19	Liepos 14	Rugsėjo 8
Gegužės 26	Liepos 21	Spalio 6
Birželio 23		Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos. Kelionės yra vienos ar dviejų savaitių maršrutu – Vilnius arba Vilnius ir kiti Europos miestai. Visos kelionės lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!
Kovo mėnesį bus nupirktos vėlykinės dovanos giminėms Lietuvoje (automobilai ir kiti daiktai).

- Nuperkame kooperatinius butus giminėms Lietuvoje
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyriui ar žmonai
- Visais atvejais garantuojame sąžiningas ir konfidencialias patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

*Istaigos savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių istaigos registracijos numeris — 1835961)*

Turtingas, bet turty nepaliko...

Atsisveikinant su a.a. Jonu Matulevičium Britanijoje

Š. m. vasario 3 d. Ealingo ligoninėje mirė Hanvelyje gyvenęs Jonas Matulevičius, kuris buvo gimęs 1913 m. lapkričio 4 d. Vaitkūnų k., Svedasų vls., Rokiškio apskr., ūkininkų šeimoje. Atlikdamas karinę prievolę, buvo išsi-tarnavęs puskarininkio laipsnį. Kaip visuomeniškas žmogus, priklausė šauliams ir ugniagesiams. Už kruopštumą ugniagesiai buvo jį apdovanoję sidabro medaliu.

Pasitraukė iš Lietuvos ir iš Vokietijos persikėlė į Britaniją. Įvairiose vietose dirbo šokių ir kitokių darbų. Keliolika pasakutinių metų gyveno Ealinge. Net kuklių butelį sau ir žmonai buvo gavęs iš savivaldybės Londono to rajono dalyje Hanvelyje kaip ilgaį čia gyvenęs.

Ir Britanijoje jis rėmė lietuviškas organizacijas ir Bažnyčią. Buvo labai tvirtas lietuvis ir ištikimas nepriklausomai Lietuvai. Jo lietuvišką veiklą iš dalies liudija knygoje "Britanijos lietuviai 1947-1973" pažymėtas faktas, kad už ypą uolų platinimą Lietuvių Namų bendrovės akcijų buvo apdovanotas padėka ir gavo dovaną. Skaite lietuvišką spaudą, tarp kitų ir "Tėviškės Žiburiai".

Iš viso Jono gyvenimo istorija yra ypatinga. Sakytiau, kad tai liūdna, sunkiai užmirštama dviejų žmonių istorija. Ką tik vedė savo tėvynėje Lietuvoje, jie džiaugėsi savo laime ir planavo, kaip gražiau ir geriau tvarkyti savo gyvenimą. Staiga, kaip perkūnas iš dangaus, karo šmėkla sudraskė viską — ilgiems metams išskyrė tuos du jaunus žmones — Staigė ir Joną Matulevičius. Jaunūte Stasė liko Lietuvoje viena vargo vargti, o Jonas atsikūrė svetimame krašte.

Po karo, laiškais susirašė, il-gėjosi vienas kito. Kai tik buvo galima, Jonas pradėjo vaikščioti po įstaigas ir rūpintis atsikvies-ti mylimą žmoną. Po didžiausių pastangų, kaip Stasė pasakoja, po 22 metų nesimatymo, jie 1966 m. vėl susitiko Londono aerodrome, abu jau nebe tik subrendę, bet ir žilstelėję. Susitiko ir padavė rankas bendram gyvenimui. Viskas, rodos, suko į gerąją pusę. Gavo butelį, mažą, bet gražų, sauletą ir šiltą. Įsitaisė, išpuosė jį. Stasės butelio balkonėlis vis žydėjo visame bloke gražiausiomis gėlėmis. Atrodė, kad nieko nebetrūksta, ir abu čia daliai nūgyvens savo amželi.

Deja, rodos, lyg piktos laumės pasisuko į tų dviejų žmonių gyvenimą. Jonas susirgo širdimi ir taip apie 10 metų išligoninės į ligoninę. Tada jau labai įtemptai gyveno ne tik ligonis Jonas, bet ir jo žmona Stasė. Liga pagaliau pribaižė šį puikų ir labai mielą žmogų. Sunkūs metai buvo ir Stasei, kuri visą laiką labai nuosirdžiai rūpinosi savo Jonu.

Vasario 11 d. į Hanvelį, kur Jonas buvo gyvenęs, susirinko daug bičiulių ir pažįstamų paskutinį kartą atsisveikinti su juo ir palaidoti jį į amžiną poilsį. Susirinko ir sunesė daug gėlių. Hanvelio Šv. Juozapo ir Madonos šventovėje už velionį pamaldas atlaidė ir palydėjo į krematoriumą kun. dr. J. Sakevičius. Pamokslė, be kita ko, pabrėžė būdingą Jono bruožą: "nepaliko jokių turty, bet buvo turtingas, nes-turėjo tikėjimą".

Liūdno kartu su Stase Jono karstą lydėjo jo krikšto dukterys — Zita Žilinskaitė ir Lisa Narbutytė. Paskui jas kiti susirinkusieji. Laidotuvių metu buvo perskaitytas Jono Kavaliūno iš Birminghamo laiškas. Su užuojauta jis vietoj gėlių atsiumė 20 svarų čekį. Man atrodo, kad šitoks būdas labai priimtinas turėtų būti, kai likusieji šeimos nariai teturi labai ribotus išteklius.

Nasle Stasė savo butelyje laidotuvių dalyviams paruošė jaukias šermentines vaišes. Sunkiu metu jau ypą daug nuosirdžiai padėjo Ona bei Petras Žilinskai ir Jadvyga Raišienė.

Išlėkis ramybėje, mielas Jonai. Tavęs labai labai pasigies visi.

M. B-nė

A. A. JONAS MATULEVIČIUS

NAUJA KNYGA

Tik ką pasirodė knygų rinkoje
dr. A. Rukšos knyga

"Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės"

III tomas. Tai kovos su lenkais 1920-1923 m. 524 puslapiai, 30 schemų, vardynas, kieti viršeliai, didelis formatas. Išleido LKVS "Ramovė" centro valdyba, talkinant "Kario" redakcijai.

Šią labai vertingą knygą galima įsigyti pas "Ramovės" skyrių valdybų narius: Klevelande — pas skyriaus pirm. K. Gaizūtį, 18108 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119, USA. Knygos kaina — 17 dol. US, plus 2 dol. pašto išlaidoms.

Apgaulinga alkoholio galvosena

Kadangi alkoholizmas yra fizinė ir psichinė liga, tai neužtenka nustoti gerti alkoholi. Svarbiausia yra Bevardžių Alkoholikų (AA) susirinkimų lankymas, palaikymas ryšių su kitais alkoholikai. Jeigu per eilę metų mūsų problemas buvo sprendžiamos su alkoholiu, tai nenuostabu, jei tapome alkoholikai. Atsidūrėme tokioje galvosenoje, kad be alkoholio neįmanoma gyventi. Tokią galvosena reikia pakeisti, norint gyventi normaliai. Tai ir yra svarbiausia alkoholio reabilitacijos dalis. Kiekvienas gali nustoti gerti, bet kaip išsilaikyti savaite, mėnesį ar metus be alkoholio?

"Alcoholics Anonymous" turi labai paprastą, visiems prieinamą filosofiją. Ji apima daugybę pergyvenimų ir gali būti pritaikoma betkokios rūšies alkoholikui. Pradžioje alkoholikui yra sunku priimti tokį paprastumą, nes jo gyvenimas tuo momentu yra labai sudėtingas, o jeigu ne, tai jo galvosena tikrai tokia yra. Dėlto Bevardžių Alkoholikų terapija padeda atraižyti galvosena nuo nuolatinio savęs naikimo alkoholiu.

Pakeisti alkoholikui savo galvosena yra neįmanoma be pagalbos. Jis turi palaikyti ryšį su alkoholiku, kuris jau

turi keletą metų blaivybės ir kuris yra pasiekęs šiek tiek pusiausvyros savo gyvenime bei ramybės savo galvosenoje. Tokių alkoholikų raste daug AA grupėse. Jie labai gerai supranta alkoholio galvosena ir gali jam padėti atsipalaiduoti nuo liguistų galvosenos.

Didžiausia alkoholikui kliūtis yra būti atviru ir tiesiu su kitu alkoholiku, o labiausiai su savi. Nuolatinis melavimas ir savęs apgaudinėjimas užkerta kelią pakeisti liguistą savo galvosena bei pasiekti blaivų gyvenimą.

Dažnas lankymas AA susirinkimų ir palaikymas ryšių su kitais alkoholikai padeda priimti save ir savo ligą. Tada pamazda ateina noras būti tiesiu bei atviru su visais ir su savi. Kartais ilgai trunka, kol alkoholikas įsisąmonina, kad tik šitaip galima pasveikti ir pasiekti pusiausvyrą gyvenime.

Ir tai tik pradžia. Jeigu blaivus alkoholikas ir toliau palaikys ryšius su alkoholikai, lankys AA susirinkimus, nejučiomis pajus naudą, gils savęs supratimą. Būdamas blaivus, galės padėti ir kitiems.

Kartais nelengva, bet visada įmanoma.

A.A.

Lietuvaitės baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose š. m. vasario 16 dieną su parlamento nariu. Iš kairės: Rūta Šiulytė, Rūta Rudaitytė, Gintė Fretz iš Erie, Ont., Giedrė Abramaitienė

Nuotr. L. Giriūno

Baltiečiai Kanados parlamento rūmuose

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kanadiečių — latvių, lietuvių ir estų kilmės įnašą Kanadai, sveikina jų garbės konsulą ir atitinkamų bendruomenių atstovus, atvykusius į dešimtąjį metų baltiečių vakarą parlamento rūmuose. Šis pasiūlymas buvo vienbalsiai priimtas anais metais. Šios rūšies pasiūlymus nebegalima pateikti (dėl pakeistų taisyklių, Red.), bet dera vienuoliktą baltiečių metinio vakaro progą parlamento rūmuose visiems parlamento nariams prisiminti įnašą Kanadai, padarytą latvių, lietuvių ir estų kilmės kanadiečių. Jų vardų pateikiu šį prašymą.

Jau eilę metų daugybė kanadiečių išreiškia norą, kad Estijos ir Latvijos garbės konsulai, kaip ir Lietuvos garbės konsulas, būtų pripažinti Kanados vyriausybės diplomatinio korpuso leidiniuose. Aš žinau, kad šis prašymas yra remiamas visų partijų narių šiame parlamente kaip paprastas, bet kartu ir gilus būdas pagerbti tiems kanadiečiams, kurie gyvena su mumis kaip gyvi atminai mūsų tautų ir laisvų svarbos Kanadoje".

Atstovų pareiškimai

Baltijos valstybių konsulų lankymosi progą Kanados parlamente kalbėjo ir kiti atstovai. Laverne Lewyky pareiškė: "Ponia pirmininke, ši diena yra specialiai reikšminga Kanados Lietuvių Bendruomenei, kuri mini Lietuvos atstatymą 1918 m. vasario 16 dieną. Pirmieji žinomi lietuviai ateiviai Kanadon atvyko XIX š. pradžioje. Lietuviai bus patenkinti pamatę antrą pataisytą laidą pasaulio kalbų žemėlapiu, kuriame sužymėtos ir tokios kalbų grupės kaip lietuvių. Tai padaryta kelių daugiakultūrinių grupių dėka, kurios iš reikalauja atkreipti dėmesį oficialių kalbų komisaro. (...) Oficialiųjų kalbų komisaro vaidmuo turėtų būti išplėstas, prijungiant ir daugiakultūriškumo sritį bei padarant jį oficialiųjų kalbų ir daugiakultūriškumo komisaru. Be to, netolimoje ateityje turėtų būti sukurta dvikalbiškumo ir daugiakultūriškumo konferencija peržiūrėti toms valstybinėms reikšmės sritims. Aš žinau, kad Dauphin (vietovė) mielai priimtų tokią konferenciją".

Jesse P. Flis padarė šį pareiškimą: "Kanados vyriausybės daugiakultūriškumas yra kanadiečių išraiška įvairių požiūrių, tradicijų, kultūrų. Svarbu pripažinti didelį etnokultūrinių grupių įnašą Kanadai. Daugelis tų grupių, galinčių laisvai puoselėti savo pažiūras bei tradicijas šioje šalyje, negali to daryti savo tėvynėse. Šiandienai tai sa-kau, turėdamas galvoje ypą Baltijos valstybes, estus, lat-vius, lietuvius, sudarancius grupę bei siekiančius išsaugoti savo kultūrą ir palikimą Kanadoje, nes to negali padaryti savo kilmės kraštuose. Kanada nepripažįsta de jure prievartinės Baltijos valstybių okupacijos. Dėlto dera baltiečių vakaro ir 65-tosios Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties dieną prisiminti tų tautų įnašą Kanadai".

Senatorių kalba

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 65-tųjų metų progą senatorius Paul Yuzyk senato posėdyje vasario 16 d. pasakė įsidėmėtiną kalbą. Būdamas istorikas, jis priminė Baltijos valstybių praeitį ir pareiškė: "Lietuva, Latvija ir Estija klestėjo 20 metų kaip laisvos demokratinės valstybės, gyvenančios taikoje ir harmonijoje su savo kaimynais. Toji laisvė staigiai pasibaigė, kai Sov. Sąjunga, pasirašiusi Hitlerio-Stalino 'nepuolimo sutartį' 1939 m., okupavo tas tris Baltijos valstybes 1940 m. birželio mėnesį ir prievarta įjungė jas Sov. Sąjungon kaip 'sovietines respublikas'. Tačiau teisėtos vyriausybės tremtyje buvo ir toliau pripažįstamos per jų konsulus didžiųjų Vakarų valstybių, įskaitant JAV ir Kanadą, iki šio meto. Vakar jų konsulai Kanadoje, kurie sėdėjo kaip garbingi svečiai senato galerijoje, buvo šiltai sveikinami ir susilaukė entuziastingo plojimo iš vadų ir narių abiejose šios salės pusėse.

Šiandien, 65-tosiose Lietuvos nepriklausomybės dienos metinėse, mes pagerbiame žmogaus teisių kovotojus ir Lietuvos gyventojus, kurie per Katalikų Bendriją tęsia kovą už laisvę bei demokratiją pagal visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, Jungtinių Tautų ir Baigminio Helsinkio akto principus, pasirašytus bei priimtus Sov. Sąjungos. Kanada dėlto pasmerkė sovietinius žmogaus teisių pažeidimus Jungtinėse Tautose,

Belgrado ir Madrido peržiūros konferencijose. Kanados senatas ir atstovų rūmai vienbalsiai priėmė keletą nutarimų, smerkiančių sovietinius tų teisių pažeidimus ir sovietinę agresiją kitose pasaulio dalyse.

Šiandien gerbiamieji senatoriai pagerbia lietuvių kilmės kanadiečius. Atvykę po II D. karo kaip pabėgėliai nuo komunistinės sovietų priepaudo, jie įsijungė Kanados gyvenimui ir tapo dinamiška dalimi daugiakultūrinės Kanados mozaikos. Jų įnašai mūsų šaliai yra gausūs ir reikšmingi. Jie yra sužymėti dideliai veikale "Lithuanians in Canada" ir kituose leidiniuose. Išsaugodami savo kultūrą, jie turtina ir Kanados kultūrinį lobį. O ypatingai nuosirdi jų ištikimybę laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių principams skatina kanadiečius stipriai įsisauginti tuos augščiausius žmonijos principus, kad ir mes, kiekvienas mūsų, daugiau dirbtume didžiąjai savo šaliai bei visai žmonijai visais atžvilgiais".

Pažymėtina, kad vasario 15 d. senato posėdyje lankėsi visi trys Baltijos valstybių konsulai. Juos pristatė ukrainiečių kilmės senatorius prof. P. Yuzikas. Be kitko jis pareiškė, kad Kanadoje gyvena apie 100.000 baltiečių, kad jie yra vieni iš geriausių bei pažangiausių piliečių.

J.S.G.

BOOKBINDING STUDIO

"SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)

telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station "B"

Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YONGE CHAPEL 3377 Yonge St. W. 763-3153

Turner & Porter

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

TEL. CHAPEL 3180 Hurontario St. 378-7400

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO RUOŠOS KOMITETAS veikia Detroito, Toronte ir Montrealyje. Komiteto pirmininkė — Violeta Abariūtė, vice-pirmininkė — Aldona Petrauskaitė, sekretorės — Rita Neverauskaitė ir Kristina Veselkaitė, iždininkas — Arvydas Šepetys. Visi iš Detroito. Kongreso stovyklą ruošia rūpinasi Rusnė Kasputienė ir Birutė Bublėnė iš Detroito. Kongreso studijų dienomis rūpinasi Laima Beržinytė ir Gabija Petrauskienė iš Toronto. Kongreso uždarymo iškilėmis rūpinasi Rasa Lukosevičiūtė iš Montrelio.

TALKA KRAŠTAMS. 1982 m. vasarą keletą kraštų aplankė talkininkės, kurių užduotis buvo pateikti informacijas apie Pasaulio Lietuvių Dienas ir jaunimo kongresą bei padėti jaunimui pasiruošti dalyvauti kongrese. Talkininkės sušaukė eilę susirinkimų, dalyvavo jaunimo stovyklose bei joms vadovavo, davė liuanistines pamokas, tarėsi su įvairiais žmonėmis lešų rinkimo bei kelionių organizavimo reikalais. Europos kraštus aplankė Violeta Abariūtė, Australiją — Laima Beržinytė, Pietų Ameriką — Ramutė Kemežaitė ir Arvydas Žygas.

KONGRESO VADOVAS. Prieš metus pasirodė pirma dalis kongreso vadovo. Tai sąsiuvinio pobūdžio leidinys, susidedantis iš kelių dalių. Pirmoji dalis gvildina organizacinius reikalus — Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir jos struktūrą, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, teikia informacijas apie jaunimo kongresą, nurodo kaip dalyvauti atstovų suvažiavimo sesijose. Antroji dalis gvildina tautinio sąmoningumo ugdymą, formavimo klausimus, pa-

teikia įvairius straipsnius iš lietuviškų leidinių bei laikraščių ir nurodo įvairias pratybas bei medžiagą susirinkimams. Trečioji dalis gvildina tautinio solidarumo temą, ketvirtoji — tautinės išraiškos temą. Tikimasi, kad jaunimas, išsėjęs vadovėlyje nurodytą pasiruošimą, įjungs visą krašto jaunimą, ne tik atstovus, vykstančius į kongresą ir bus gerai pasiruošę dalyvauti kongreso programoje bei jausis daug drausiau diskusijose. Kongreso vadovėlio redaktorė yra Danguolė Juozapavičiūtė iš Hamiltono, Ont. Jai talkina visa akademinės programos komisija. Vadovėlio jau dvi siuntos yra pasiekusios visų kraštų jaunimo sąjungos valdybas. GJP

LAIMA BERŽINYTĖ, V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso kanadiečių dalies ir studijų dienų techninės dalies koordinatore

Viešnagė Kanados lietuvių sostinėje

Vestuviniai papročiai didelėse ir mažose lietuvių gyvenvietėse

Kas yra Šiaurės Amerikos lietuvių sostinė, nėra dviejų nuomonių: aišku, Čikaga. Kas yra Kanados lietuvių sostinė, kitų kraštų lietuviams gali būti ir nevisai aišku. Tačiau esu tikras, kad daugumos Kanados lietuvių nuomone yra stipriausioji Kanados lietuvių apylinkė — Torontas su trimis pajėgiais centrais: pranciškonų tvirtovė, pagaliau ant tvirtų pamatų atsistojuisiais Lietuvių Namais ir ateičiai daug vilčių teikiančiu Anapiliu.

Pirmą kartą turėjome malonią progą dalyvauti Toronte vykstančiose vestuvėse, būtent, Aldonos Ignaitytės ir Lino Čepo. Buvo idomu ją palyginti su mažosiose apylinkėse rengiamomis vestuvėmis.

Girtinas ir dėmesio vertas patobulinimas — svečių suskirstymas stalais: įeini, randi kortelę su savo pavardę ir iš karto žinai, prie kurio stalo gali atsistėti. Nereikia klaidžioti nuo vieno stalo prie kito arba atsidurti dar blogesnėje padėtyje — atsistėti į kieno nors jau užimtą vietą.

Toronte, žinoma, daug daugiau jaunimo. Jis čia vyravo, davė lietuviškų papročių, humoro ir jaunatviškų išdaigų kupiną programą, linksmai nuteikė vestuvių dalyvius ir t.t. Gerai, kad ir lietuviški papročiai čia buvo nepamiršti. Visa tai atkreipė dėmesį, ypą iš mažųjų apylinkių atvykusiųjų.

Čia taip pat daugiau prisilaikoma etiketo. Sostinės gyventojams taip ir tinka. Mažosiose apylinkėse atmosfera yra žymiai pasikeitusi. Jose veiklos sąlygos yra nepalyginamai sunkesnės. Kai organizacijos pirmininkas turi sta-

lus ir kėdes valyti bei salės grindis šluoti, etiketas jiems atrodo toks mažareikšmis, dėmesio nevertas dalykas. Jie mėgina telkti likusias jėgas diem, jų nuomone, svarbiausius uždavinius: pratesti lietuviškos veiklos gyvastingumą ir likusios savo sveikatos ilgesnį išlaikymą.

Vestuvių pokylis visada atkreipia didesnį dėmesį, ypą kitataučių. Tuo pasižymi ir mažųjų apylinkių vestuvės, bet Aldonos Ignaitytės ir Lino Čepo vestuvių pokylis buvo dar ištaigingesnis, dar turtingesnis. Mano žmona sugėba tokius pokylis paruošti, bet ir ji šį kartą buvo nustebinta skoningu stalų sustatymu, nepaprastu, gal pirmą sykį mūsų matytų valgių įvairumu bei turtingumu: nuo drambliųkų vėžių (kuriuos jaunimas lenktyniaudamas čiupo) iki retai sutinkamo grožio mažų grybukų. O paragavus — sunku buvo nuo tų skanumynų atitraukti.

Pagrindinis vestuvių dalykas — vienodai svarbus tiek mažosiose, tiek ir didžiosiose apylinkėse, būtent, dar viena lietuviška šeima! Ir ją sukūrė dviejų žymių Kanados lietuvių veikėjų vaikai! Kai optimistai džiaugiasi, tai ir pesimistai pralinksmeja. D. E.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Trys idomos lietuvių ekskursijos 1983 metais

ŠV. ŽEMĖ - EGIPTRAS - GRAIKIJA — 18 dienų

kellionė — balandžio mėn. 21 dieną

Kaina iš Niujorko — \$2275.00

KELIONĖ Į SKANDINAVIJĄ — 19 dienų — bir-

želio mėn. 4 dieną

Kaina iš Niujorko — \$2295.00

ISPANIJA — LIURDAS — PARYŽIUS — 14 dienų kellionė

— rugpjūčio mėn. 27 dieną

Kaina iš Niujorko — \$1795.00

Kelionių brošiūros, smulkesnė informacija ir registracija per:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643, USA

Tel. (312) 238-9787

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra, G. T. INTERNATIONAL, INC.

praneša, kad 1983 m. gegužės mėn. 13 d. prasideda 18 DIENŲ išvyka į Europą: Maskva,

VILNIUS (7 DIENOS), KAUNAS, Talinas, Leningradas, Helsinkis.

LABAI RIBOTAS VIETŲ SKAIČIUS!

Tollimesnių informacijų teiraukitės:

INTERNATIONAL

6240 So. Kedzie Ave., P. O. Box 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629.

TELEFONAI: (312) 471-1700, 471-1702, 778-7731

Kanadiečiai prašomi kreiptis į Elena Verikaitienę (416) 534-3120 po 5 v.v.

Iš Niujorko PILNA KAINA — \$1,496.00, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, vieš-

bučius, maistą, operos arba baleto bilietus (4 bilietai), įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kellionei vadovaus agentūros prezidentas SOL. ALGIS GRIGAS.

Australijos lietuvių suvažiavimo metu "T. Žiburių" bendradarbis BR. STRAUKAS kalbasi su savaitraščio "Mūsų Pastogė" redaktoriui VINCUI KAZOKU. Nuotr. V. Vosylius

Augsburgo lietuvių kryžius

Senasis jau baigė savo amžių, reikia naujo. Skelbiamas vajas

K. BARONAS

Vokietijos Augsburgas, išaugęs iš steigto romėnų stovyklos, turėjo labai didingą praeitį. Vieni metu jame telkėsi žymiausios Vokietijos ekonominės, meno ir mokslo jėgos.

Gero kai nuo karo nukentėjo Augsburgas, tačiau pastogę jame rado beveik 2000 lietuvių tremtinių. Ten jie išvystė plačią tautinę-kultūrinę veiklą. Be gimnazijos, čia veikė įvairūs kursai, išleista daug knygų, ėjo puikus savaitraštis "Žiburiai", vyko Vokietijos lietuvių organizacijų suvažiavimai ir t.t. Tad drąsiai galima tvirtinti, kad Augsburgas buvo Vokietijos lietuvių kultūrinio ir sportinio (pirmoji baltiečių olimpiada!) gyvenimo centru.

Kai prasidėjo emigracija į užjūrius, lietuviai, palikdami karą nuniokotą Europą, stengėsi didesniuose miestuose įsikurti savo pėdsakus. Neatsilikę ir Augsburgas lietuvių: Hochfeldo šv. Kanizijaus šventovės sienoje įmūriję paminklinę baltą marmurą lentą su Dievo Motinos paveikslu ir lotynišką įrašą. Ji dar ir šandieną puošia atnaujintą šventovę, primindama svetintaučiams, kad čia karo audros atbloškė maldai, prašydami savo kraštui ir tautai laisvės.

Keletą kartų teko šią šventovę aplankyti ir pasikalbėti su klebonu. Jis vokiečių kariuomenėje tarnavo sanitaru ir karo metu keletą savaičių praleido Lietuvoje. Gerai prisimena šedevrą — Vilniaus katedrą bei kitas sostinės šventoves. Tad ši lenta jam yra kartu ir mažas Lietuvos prisiminimas. Tačiau tas mažas paminklas — marmurinė lenta yra paprastos ribos, matoma tik papirpiečiu.

Apie Augsburgą gyvenusius lietuvių byloja ir amžino poilsio vietos su gražiais vokiškais bei lietuviškais įrašais. Ketveriose Augsburg kapinėse yra palaidota per 60 lietuvių, tačiau beveik pusės jų paminklai, nesutvarkius reika-

lingų formalumų su kapinių direkcijom (priežiūra, mokesčiai, jau dingio.

Panašaus likimo galėjo susilaukti ir vienas didžiausių Vokietijos lietuvių tautinių-religinių paminklų, būtent, Augsburgas kryžius. Keletą kartų šio laikraščio puslapiuose keliau jo atnaujinimo reikala, prašydamas iniciatyvos imtis Vokietijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybą ir sielovadą. Deja, mano balsas liko tyruose šaukian-tis.

Dėkui Dievui šios iniciatyvos ėmėsi jaunosios kartos atstovai, Augsburgas gyventojas med. dr. Arūnas Laukaitis. Jo pastangomis miesto ugniagesiai kryžių iškasė ir nuvežė į dirbtuves. Patikrinus pasirodė, kad jo atremontuoti neįmanoma: dideli plyšiai, plauunami lietaus, visiškai supūdė kunigaikščio Fuggerio dovanota ažuola. Tad jo vietą turi užimti naujas! Specialistų apskaičiavimu naujo kryžiaus su Rūpintojėliu kaina bus apie 20.000 markių. Vokietijos lietuviai šios sumos niekuomet surinkti negalės. Todėl įsisteigęs kryžiaus atnaujinimo komitetas (pirm. kun. A. Rubikas, ižd. dr. A. Laukaitis, sekr. K. Baronas) kreipiasi į visus pasaulio lietuvius, ypač buvusius Augsburgą stovyklų gyventojus, prašydamas kad ir mažaisios aukos.

Čekius, išrašytus ižd. dr. A. Laukaitio vardu, prašome siųsti mūsų įgaliotiniui Kanadoje Alfonsui Juozapavičiui, 20 Kensington Ave. N., Hamilton, L8L 7M9.

Tikimės, kad kryžiuje įrašyti žodžiai jau šią vasarą vėl skelbės svetimtaučiams: "Augsburgo lietuviai, maldaudami Dievo palaimos, gerbdami savo žuvusius ir dėkodami savo geradariams, stato šį lietuvišką kryžių, idant jis bylotų, kad čia karo audrų atbloškė lietuviai ilgėjosi savo tėvynės ir troško jai laisvės A.D. 1945.

Už aukas komitetas iš anksto visiems taria lietuvišką aciu.

Kas darytina jaunimui laimėti?

AURELIJA BALASAITIENĖ

Pažvelkime į šių dienų jauną, priaugančią kartą ir panaikinkime tuos gyvenimo aspektus, kuriais ji domisi.

Sportas

Berniukams svarbus yra sportas. Mūsųose lengvoji atletika ir krepšinis vyrauja, tačiau nematyti ledo ritulio, taip populiaraus šiame kontinente, nei amerikietiško futbolo, nei kitų sporto šakų. Bet reikia vis dėlto pripažinti, kad sportas traukia mūsų jaunimą ir jį prilaiko mūsų rinktinėse bei komandose. Tačiau iškyla viena svarbi problema: beveik visi pokalbiai tarp trenerio ir žaidėjų vyksta anglų kalba, nes nėra reikalingų terminų ir niekas jų įsiejimu nesirūpina. Lietuanistinėse mokyklose kasdieninei modernaus pasaulio kalbai žodyno nėra.

Moderni muzika

Muzikos srityje jaunimą visiškai praradome. Nepaslapstis, kad ir suaugusiems nusibosta nuolatos girdėti tas pačias liaudies ar mūsų kompozitorių dainas, nes emigracijos kompozitoriai nesukūrė modernios populiarios muzikos. Gyvenimas nestovi vietoje, keičiasi literatūros srovės, skonių mēnė, architektūroje, mados, keičiasi ir muzikoje.

Bet koks bandymas ką nors sukurti naujo sutinka mūsų kritikių senoviška, nepalanki kritika, besiremiančia atgyvenusių muzikos teorijos taisyklėmis. Juk šimtmečiai suformavo muzikinius žanrus. Kadaise ir operos sampratos nebuvo. Amerikoje atsirado vadinamieji "miuziklai", kuriems apibūdinimų nerasiau prieškarinėse muzikos istorijos knygose. Buvo džiazas laikas, romantiškos muzikos laikotarpis, "jitterbug" ir čarlestonas. Dabar tvirtokai laikosi "rock", kuris skamba iš visų kampų ir į kurio koncertus suplaukia šimtai tūkstančių jaunuolių.

Ne muzikoje reikia įsieti koterio, o tik publikoje, kuri kartais elgiasi labai neleistinai. Milano operoje publika dar ir dabar meta supuvusius kiaušinius bei prinokusius pomidorus į jai nepatinkančius solistus. Jei turime dar gyvą spaudą ir gerą skačių knygų, tai kodėl neturime jaunimui pritaikytos muzikos?

Liaudies ir patriotinės dainos yra būtinos, bet tai muzikinės vertybės. Jas reikia mokėti ir tinkamomis progomis dainuoti, bet negalima pamiršti ir pramoginių dalykų. Jaunystėje pramoga yra svarbus gyvenimo elementas. Jos metu užsimezga pažintys, draugystės, jos metu formuojasi skonis, kuris nuolatios keičiasi, jaunam žmogui bręstant ir fiziškai, ir dvasiškai. Kadaise garsėjo "Beetles" ir Elvis Presley šiandieną jaunimo vadina atgyvenusiais, atsilikimais. Tai nebuvo muzika, kuri išlieka ateinančioms kartoms, kaip išlieka didieji klasikai. Ji — tik laiko dvasios atspindys.

Laikui bėgant, kaip nuo medžių rudenį krįstant gelstantiems lapams, nukrinta ir visa tai, kas neturi pastovios vertybės. Lietuviška "rock" muzika būtų padariusi įnašą į šio laikotarpio jaunimą ta prasme, kad jam nereikėtų jaustis visiškai izoliuotam nuo gyvenimo versmės lietuviškoje aplinkoje. Kompromisas yra būtinas, nebandoms primesti savo skonio, o tik išnaudojant progą "versti" lietuviškas vertybes visas tas, kurios, kad ir trumpalaikės, bet yra įtakingos.

Aktualūs leidiniai

Vadovėliai, spauda, knygos turi savo vietą gyvenime, bet jie neturi tiek daug reikšmės jaunimo gyvenime. Į jaunimą reikia eiti tais keliais, kuriuose jis daugiausia "maišosi". Planavimas tinkamą pramogą, pritaikymas žodyno dienos reikalams, kreipimas pagrindinio dėmesio visoje veikloje į tai, kas patraukia jaunus žmones, turėtų būti vienas pagrindinių mūsų visuomenės uždavinių. Vyresniųjų gretos kasdien retėja, vidutinioji karta nebera taip stipri, kaip jos tėvai, o jauniausioji karta pamazų galutinai nuo mūsų sky-

la, patekusi į savo natūralaus gyvenimo aplinkos sukūrimus.

Mūsų jaunimo literatūra skurdi. Keletas 12-16 metų amžiaus vaikams pritaikytų knygų greit išsisemia. Jei neturime pakankamai modernių jaunimui rašytojų, kodėl neleistis vertimų, kad jaunas žmogus skaitytų lietuviškai? Ar kas pagalvojo kokį pasisekimą turėtų "ET" vertimas? Ne tik būtų skaitomas, bet ir mūsų jaunimo žodynas pasipildytų modernaus gyvenimo lietuviškais žodžiais. Neturime jaunimui knygos apie erdvės ir orbitos nuotykius, astronautų gyvenimą, kompiuterių mokslo stebuklus. O tai sritis, kuria domisi labai didelė dalis jaunimo. Deja, jie negalėtų nė vieno pilno sakinio sudaryti lietuvių kalba, bet tekstų kalbėti minėtomis temomis. Tokiu konservatyviškumu mes ne tik skriaudžiame savo bręstančią kartą, bet giliname ir taip jau natūralią kartų bedugnę.

Aplinkos žodynas

Štai savo laisak mano bičiulis rašo: "Vieną dieną nutariau savo dukrelei, lituanistinės mokyklos mokinėi, padaryti savo "egzaminą". Ji puikiausiai, beveik atmintinai "atpylė" Meškiuką Rudnosiuką. Buvau labai patenkintas, bet nutariau patikrinti, ar ji viską suprato. Pasirodė, kad trečdalis žodžių buvo nesuprantami, o viskas išmokta, kaip papūgėlės" ... Graudu, bet tiesa.

Meškiukai, artojai, zuikiukai, rugiai, skujos ir kiti gamtos elementai turi savo vietą, tačiau argi galima uždengti akis nuo didmiesčio aplinkos, kurioje bresta ir auga mūsų vaikai, nematę nei kiško, nei dirvonų. Jie neturi net tokių paprastų žodžių savo žodyne, kaip judėjimas, ugniagesys, miesto valdyba, mokyklos sargas, vaistinė, maisto krautu-vė, ir pan.

Mūsų parodomi jaunimo veiklos rezultatai, be klaidų rašinėliai, išspausdinti laikraščių jaunimo skiltyse, yra tik švelnus mūsų pačių glostymas. Robotiškai visko galima išmokyti, bet įsisąmoninti galima tik tada, jei pati kalba yra gyvenimiška, atitinkanti aplinką.

Naujas sujudimas

Minint "Aušros" šimtmetį, būtų prasminga sukurti naujo pobūdžio sąjūdį, kurio centre būtų konkretus rūpestis mūsų jaunimo lietuviškumu, į tokį projektą įtraukiant iškiliumas mūsų jaunimo atžalas, įsiekiant jose ne vien patarimo, bet ir įtraukiant juos į patį darbą. Į tą darbą turėtų jungtis visi mūsų veiksniai, nes ir jie po keletu metų nebūtų kam perduoti savo veiklos vairo. Tai būtų grandiozinis, konkretus darbas — įtraukti visas kūrybines jėgas, muzikus, poetus, kompozitorius, rašytojus padirbėti tam projektui vienerius metus. Tada bus prasmingi ir spaudos vajai, nes nemažės skaitytojų skaičiai. Tada bus ir minėjimai prasmingesni, nes juose dalyvaus jaunimas. Tada bus ir mūsų ateities vil-tis stipresnė, ir mūsų sąžinė ramesnė, kad padarėme ne tik tai, ką patys planavome, bet ir tai, ką mums diktuoja laiko dvasia.

ANGELIKA SUNGAILIENĖ, 1982 m. rudenį Yorko universitete Toronte baigusi anglų kalbos ir literatūros studijas bakalaures laipsniu. Ji yra aktyvai dalyvavusi ypač katalikų moterų veikloje, kurį laiką pirmininkavo KLK Moterų Draugijos centro valdybai, rūpinosi "Moters" žurnalo leidyba; keletą metų mokytojavo lituanistiniuose kursuose

Toronto Maironio mokyklos choras Užgavėnių karnavalo programoje Lietuvių Namuose. Nuotr. St. Dabkaus

Jis grįžo į pasiilgtus namus...

Pasakoja apie savo atsivertimą žymus anglų rašytojas Malcolm Muggeridge

Malcolm Muggeridge — anglų žurnalizme žymi ir prieštaringa asmenybė: humoristas, autorius įvairių straipsnių, pokalbininkas televizijoje. Jis 1982 m. lapkričio 27 d. įsijungė į Katalikų Bažnyčią drauge su savo žmona Kitty. Didelę dalį savo gyvenimo (gimęs 1903 m.) blaškėsi: buvo agnostikas, Voltaire'o sekėjas, radikalas. I D. karo metu garbino komunizmą ir nuvykęs į Sov. Sąjungą apsigyveno Maskvoje. Patyręs kas yra komunizmas tikrovėje, pasidarė aistringas, dar didesnis skeptikas, nepagarbus ir priešas betkokios ideologijos. Savo aštriu sarkazmu, taikliais smūgiais pliekė tiek priešus, tiek draugus. Laikraštis "Observer", rašydamas apie aną meto Muggeridge, pastebėjo: "Jis kando kiekvieną ranką, kuri jį maitino".

Lėtai žingsniais

Artėdamas į septintąją savo amžiaus dešimtį, Muggeridge pradėjo domėtis religija. Tuo metu buvo garsus kaip nepavalduojamas televizijos paskaitininkas, kalbėtojas. Jo kalbose buvo jaučiami moraliniai ir dvasiniai klausimai, kurie jį kankino: nepažabota papročių ir elgesio laisvė, kurią jis anksčiau skelbė. Dabar vis dažniau ėmė cituoti šv. Augustiną, kuris pasidarė jo mylimiausias autorium. Jo lėtas kelias į katalikybę buvo visų pastebėtas, ir todėl niekas nenustebo, kai Malcolm Muggeridge drauge su žmona atliko tikėjimo išpažinimą Marijos Krikščionių Pagalbos šventovėje, kuri yra Lordo Longfordo, vieno iš žymiausių anglų katalikų, dvare. Apeigų išvakarėse rašytojas "Times" korespondentui papasakojo savo atsivertimo istoriją, kurią čia ir pateikiu.

Motinos Teresės įtaka

Gali kai kam atrodyti absurdiška, kad žmogus jau ant aštuntos dešimties metų gyvenimo slenkščio, o toks aš esu, pasirenka ypatingą tikybą, mano atveju — Romos Katalikų Bažnyčią. Tai panašu į apdraudimą savo gyvybės, kai ji jau baigiasi. O tačiau priklausymas Bažnyčiai yra matuojamas amžinybe, o ne laiku; čia metai nieko nereiškia. Juk yra krikščioniai kūdikiai, kurie dar nesupranta Krikšto reikšmės. Tad kodėl negalima priimti į Bažnyčią aštuonių dešimčių metų senių pirmiau negu jie bus įdėti į karštą?

Mintį tapti kataliku aš svarsčiau daugelį metų. Juo tapti labai norėjau, tačiau kažkas paslaptingo mane sulaukė nuo žingsnio. Gyvai prisimenu pasivaikšiojimą su Kalkuta Motina Terese Hyde Parke ir pokalbį mano klausimu. Ji buvo labai susidomėjusi mano atsivertimu. Aš norėjau jai patikti ir galvojau tapti kataliku vien dėl jos noro.

Dėkingumo Motinai Teresei neturiu žodžių išreikšti. Ji man davė naują sampratą, ką reikšia būti kataliku ir kokią galingą yra meilės jėga. Ji gali dygti pamaldžiose sielose ir apimti visą pasaulį.

Dar anksčiau, Kalkutoje Motina Teresė man aiškino, kad tik kasdieninė Komunią duoda jai jėgos žengti pirmyn. Be

jos ji būtų suklupusi ir paklydusi. Kaip tad galėjau atsiskirti tokio kasdieninio maisto?

Bandžiau gintis cituodamas Simone Weil: esą nereikia svetimų Dievo tarnybų. Bet mano argumentai nepaveikė Motinos Teresės. Ji, kaip ir jos bendravardė iš Avilos, moka derinti mistinį nujaunimą su realiu praktišku jausmu ir dėl to vien šypsojosi iš mano argumentų. Nepaisė nė mano priekaištų, kuriuos padariau dėl Bažnyčios prelatų ir dvasiškių netinkamo elgesio. Ji atsakė, kad Jėzus pats pasi-rinko dvyliką mokinių, ir vienas jų tapo išdaviku, o kiti, kai tik pajuto pavojų, pabėgo. Taigi ar aš turėjau laukti, kol visi popiežiai ir dvasiškiei bus geresni?

Paslaptingas vyksmas

Aš manau, kad mūsų dvasiniame gyvenime vyksta kažkoks paslaptingas "procesas", kurio dėka po ilgų abejojimo ir neapsisprendimo metų staugiai išsyrškėja tikrumas ir aiškumas. Tada galime pasakyti, kaip tas aklašis, kurį pagydė Kristus: "Vieną dalyką aš žinau: buvau aklas, o dabar matau". Arba kaip Paskalis, kuris apšvietimo momentu šaukė: "Tikrumas, tikrumas, džiaugsmas, ramybė... pamiršimas pasaulio ir visa, kas jame yra, išskyrus Dievą". Kai tai įvyksta, bandoma klausti kodėl ir kaip, bet po to jau darosi nesvarbus tas procesas, kuris pavirto realybe.

Pirmas dalykas, kurį atskleidžiam — tai pastovus Bažnyčios išlikimas. Per du tūkstančius audringų metų, nepaisant visokių sąmyšių ir pralaimėjimų, kasdien kas nors, kad ir šią valandą, kurioje nors pasaulio dalyje prie altoriaus dalina sakramentinio būdu Kristaus kūną ir kraują. Pas-kui šventieji, pradėdami apaštalu Paulium ir baigiant Motina Terese, kurie vienu ar kitu būdu gaivina tikėjimą, tą Bažnyčios pamatą per visas žmonių kartas.

Patiko šv. Augustinas

Mano mylimiausias šventasis yra Hiponos vyskupas Augustinas. Jis savo "Išpažinimuose" sujungė artistinį sugebėjimą su įtikinimo jėga, parodydamas, kaip pasaulišką ir kūnišką aistros gali būti pakeistos į Dievui pašvęstą gyvenimą.

Tasai šventasis gyveno laikotarpyje, kuris yra panašus į mūsų. Didžiulė Romos imperija aiškiai griuvo. Pakrikimas, kurį mes šiandien vadiname palaidumu, buvo visur aiškus. Kai Augustinui atnešė žinią, kad Roma yra barbarų apiplėšta, jis pasakė: nesvarbu, kas atsitiko Romai; žmonės galėjo ją sugriauti, kaip ir pastatyti. Jis nukreipė savo žmonių dėmesį į "Dievo valstybę" (Civitas Dei), ne žmonių pastatytą ir ne žmonių jėgomis sugriaujamą. Pas-kui tas šventasis paskyrė jam dar likusius gyventi metus statyti "Dievo valstybę", sudarė planą, kaip atgaivinti krikščionybę pagoniškojo pasaulio griuvėsiuose.

Šiandien tai, ką mes taip užsispyrusiai vadiname Vakarių kultūra, daugeliu požiūriu

yra panaši į tą, kurioje atsidūrė Romos imperija šv. Augustino laikais. Ne dėl ekonominių ir politinių priežasčių, bet dėl moralinės krizės. Manė patraukė katalikų atsakymą į šią krizę, pvz. enciklika "Humanae vitae".

Uždraudimas naudoti anti-koncepcines priemones man atrodo visai teisingas. Enciklika daro skirtumą tarp sekso ir jo tikslo, kuris yra vaikų gimdymas, ir sekso, kuris yra pastovi meilė. Jei šio skirtumo nebūtų, tai morališkai būtų tikra nelaimė.

Tą patį, reikia pasakyti apie legalizuotą abortą, kuris šandien tapo žmogžudystė — kas trys minutes nužudomas kūdikis. O tai pasibaigs tuo, kad bus legalizuota ir eutanazija (nepagydomų bei palieglųjų žudymas). Esame priėję prie holokausto, kuris savo aukomis ir jaunimo pasileidimu viršija Hitlerio nedorybes. Tradicinis šeimos vaizdas, kur Dievas yra mylintis tėvas, pavirto gamybos "fabriku", kur vienintelis rūpestis — kaip išauginti galvijus ir daugiau uždirbti pinigų.

Grįžimas į namus

Tokie yra praktiški motyvai, kurie mane patraukė į katalikybę. Bet yra dar vienas, sunkiai aptariamas — tai jausmas, kad grįžtama į namus, kad su mezgami nutrūkusieji ryšiai. Tai atsakymas į šaukiantį varpą, tai jausmas, kad grįžtama prie stalo, kur viena vieta ilgai buvo tuščia. Visa tai nėra atsiskyrimas nuo kitų draugų krikščionių, mane su jais dar daugiau suartinu.

Viena nauda, kurią man davė mano garas televizijoje, buvo tai, kad daugelis, sužinoję, jog aš rengiuosi tapti krikščioniu, atėjo pas mane arba parašė laišką, prisipažindami, kad ir jie tiki Kristų.

Pavyzdžiui, išeinu iš restorano, ir viena patarnautoja nedrąsiai seka paskui ne dėl to, kad gavo permažai arbatpinigių, bet pasisakyti, kad ir ji yra to paties tikėjimo. Arba: televizijos užkulisuose, kur reikia grimuoti, mergaitė, kuri rūpinasi mano raukšlėtu veidu, man sako į ausį: "Aš myliu Viešpatį..."

Einant Londono gatve, susitinku stambų vyrą, imigravusį iš Karibų salų. Jis mane, nepažįstamą, pasveikina: "Brangus broliu Kristuje!" Tai vis malonūs patyrimai. Pastebėjau, kad nepaisant visų viešosios opinijos tyrimų ir sociologinių apskaičiavimų, yra krikščioniška brolytė, kuri apima tiek sovietų koncentracijos stovyklas, tiek Los Angeles kino teatrų sales, tiek JAV-bių kongresą bei senatą. Už tai turime dėkoti Dievui.

Dar vienas dalykas: čia pa-pasakojau savo vieno atsivertimo. Tikrumoje moteris, kuri jau 54 metai yra mano žmona, buvo visame mano kelyje šalia manęs. Nereikėjo to viso reikalo nė diskutuoti: užteko eiti visuomet drauge tarsi būtu vienas asmuo. J.V.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKOS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar ju neskaitytųjų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Baltijos grožybės 1983

Aplankykite Lietuvą gegužės, birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Išvykstama iš Niujorko, Montrealio, Los Angeles ir Seattle didžiaisiais "Finnair" lėktuvais. Skrendama tiesiai į Helsinkį, laivu — į Taliną iš ten — autobusu į Rygą. Iš Rygos lėktuvu — į Vilnių ir iš Vilniaus — tiesiai į Taliną.

Mažosios ekskursijos — 10 naktų (11 dienų) — 5 naktys Vilniuje dvi — Rygoje, 2 — Helsinkyje.

Kainos: iš Niujorko ir Montrealio \$1,353.00 — \$1,561.00, iš Seattle \$1,487.00 — \$1,692.00, iš Los Angeles \$1,628.00 — \$1,797.00.

Didžiosios ekskursijos — 14 naktų (15 dienų) — 5 naktys Vilniuje, 2 — Rygoje, 3 — Taline, 3 — Helsinkyje.

Kainos — iš Niujorko ir Montrealio \$1,515.00 — \$1,723.00, iš Seattle \$1,649.00 — \$1,854.00, iš Los Angeles \$1,790.00 — \$1,959.00.

Išskaitoma (kelionė): visas maistas, pervežimai, takslai, pirmos klasės viešbučiai Helsinkyje, Rygoje, Taline ir Vilniuje; dieninės ekskursijos Baltijos kraštuose (pasirinktiną programą Helsinkyje), ekskursijos į Kauną ir Trakus. Viešbučių kainos — dviem viename kambaryje, lėktuvų kainos 10-ties grupei nuo 1983 m. sausio 1 dienos.

Nuolaidos užsisakantiems prieš kovo 30 dieną.

Informacijų teiraukitės Stephanie Horton, Union Tours Inc.

6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016, USA.
Tel. (212) 683-9500.

Roko Varakausko monografija "Lietuvos ir Livonijos santykiai XIII-XVI š."

1 Iš didelės aiškių protautės, pasklidusios proistoriniais laikais Rytų Europos plotuose nuo Vyslos iki Okos istakų, istoriniais laikais tebuvo susidariusios trys tarsi tautinės grupės: latviai, prūsai ir lietuviai. Iš jų tik lietuviams buvo lemta išsivystyti į atskirą valstybę tautą. Tuo tarpu latvius ir prūsus pasiekė ir rytus slinkusieji vokiečiai ir juose įsteigė savas pradžioje bažnytinės valstybės, kokių anais viduramžių laikais neturėjo.

Prūsijos bažnytinę valstybę steigė kariškas kryžiuočių ordinas, gavęs pradžią kryžiaus karų laikais (XII š. gale); Latvijoje, pavadintoje Livonijoje, steigėsi bažnytinė vyskupinė valstybė. Ją netrukus nustelbė vietoje įsteigtas karinis ordinas, gavęs kardininkų vardą.

Besikurianti Lietuvos valstybė XIII š. atsitūrė tarp dviejų bažnytinių valstybių, bent formaliai turėjusių misinius tikslus: pasijungti pagonišką Lietuvą ir drauge įjungti ją į krikščionišką bendruomenę, tariant pakrikštyti. Šiuo tikslu abi valstybės perkėlė tuo metu vestus kryžiaus karus į Pabaltijį, tad ir į Lietuvą. Krikščioniškam Vakarų pasauliui Lietuva virto nauju kryžiaus karų laukiu. Dėlto Lietuvos istorija beveik per du šimtmečius (XIII-XIV š.)ėjo labai savaimingu keliu. Ji panašėjo kiek į Ispanijos (ir Portugalijos) istoriją, kur krikščionys kryžiaus karais vadavo kraštą iš mahometonų, pagonims prilygtų.

Pradžioje Lietuva susidūrė su bent paviršutiniškai krikščioniška Livonija. Jų abiejų kovos ir kitokie santykiai sudaro turinį minėtos R. Varakausko monografijos. Tai jau, 53 metų mirusio (1975) autoriaus, Vilniaus pedagoginio instituto docento, daktaro disertacija, kurios jis nespėjo išspausdinti ir apginti. Kiek pparedaguotą rankraštį išleido prof. M. Jučas, vienas rimčiausių Vilniaus universiteto istorikų.

Disertacija yra vertingas įnašas į Lietuvos istoriografiją jau vien dėl sukaupytų labai gausių šaltinių, jų mokamo panaudojimo ir apžvelgtų daugybės veikalų. Prie spausdintos medžiagos pridurta dar kiek ir rankraštinių šaltinių, paimtų iš Rygos miesto archyvų. Gal iš Rygos miesto bibliotekų gauti ir panaudoti reti Livonijos istorijos veikalai, kurie tik ten galėjo būti rasti.

Surinkta medžiaga kritiškai apžvelgiama 45 psl. įžanginiame skyriuje, pavadintame "Šaltiniai ir literatūra". Pirma suminimi aktų leidiniai ir trumpomis užuominomis paliečiami jų turiniai. Tikros šaltinių turinio santraukos pateikiamos antrame poskyryje "Kronikos ir metraščiai". Vietomis tarp metraščių įterpami ir jų autorių biografijos. Iš viso šį poskyrį galima laikyti trumpu Lietuvos-Livonijos santykių šaltinių moks-lu.

Ilgiausias poskyris "Literatūra". Šiuo atveju autorius atsivėlgė į lenkų, rusų, vokiečių ir į lietuvių "buržuazinius" istorikus, nors įsakmiai napa-sakė, kaip reiškiasi tas jų buržuaziškumas.

R. Varakauskas išskyrė iš "buržuazinių" sovietinius istorikus. Juos autorius pašlovina, rašydamas, kad jie "daug rašė apie lietuvių kovas su kryžiuočiais ir naujai nušvietė nema-žią problemą, "buržuazinių" istorikų tendencingai iškreiptą". Po šio teiginio iškisamas į priešą tik tos sovietinis istorikas, kaip Povilas Pakark-lis, dar prieš sovietinę okupa-ciją pasirodęs kaip publicistinis istorikas, nepakankamai pasirošęs moksliškai tyrinėti istorinius šaltinius. Tiesa, jis ką tvirtindamas rėmėsi šalti-niais, bet aiškino juos publi-cistiškai, atseit, išėmęs iš lai-ko rėmų. Be reikalo Varakaus-kas Pakarklio antipodinėšką išvadą ramsto dar jo veikalu

"Kryžiuočių valstybės santvar-kos bruožai" (1948). Čia jos nėra. Greičiau šiame veika-le ga-lima įžiūrėti prorusišką ten-denciją, kokia kyšojo ir jo ko-legos J. Žiugždos veikaluose.

Kitų autorių veikalai dalykiškai apibūdinti, ryškinant jų vedamąsias mintis.

2 Knygos turinys suskirstytas į 4 skyrius. Pirmi 2 skyriai yra daugiau politinių santykių tarp Livonijos ir Lietuvos istorija. Pirmame skyriuje apžvelgiama santykių istorija nuo XIII š. pradžios iki 1435 m., t.y. iki Pabaisko kautynių. Ant-ras skyrius — tęsinys iki 1561 m., kai Livonija pasidavė Di-džiajai Lietuvos Kunigaikštijai. Trečias ir ketvirtas skyri-us beveik naujoviški, nes abu liečia dalykus, kurie mūsų is-toriografijoje mažai nagrinėti.

Pirmi du skyriai, politinės bei kovų istorijos, grįsti gau-siais šaltiniais. Autorius lai-kosi taisyklės netvirtinti nie-ko, ko negalima paremti tiesio-giniais ar netiesioginiais šalti-niais. Tačiau, kalbėdamas apie Mindaugą, nepanaudojo pagrindinio šaltinio — eiliuo-tos Livonijos kronikos ir kai-kurių aktų jo santykiams su Li-vonijos ordinu pavaizduoti. Mindaugo krikštas paminėtas tik prabėgomis, o jo vainika-vimas karališka karūna visai aplenkta. Šiuo atveju Vara-kauskas pasekė Paštua, kuris, paisydamas tik ekonominių-visuomeninių santykių, nemi-nėjo nei Mindaugo krikšto, nei vainikavimo. Matyt, Varakaus-kui nederėjo svarstyti šiuos dalykus, ypač stažiniame dar-be.

Nuo Mindaugo laikų trumpai perbėgama Lietuvos istori-ja, vis remiantis šaltiniais. Vietomis ir originaliai sam-protaujama. Pvz. apie Polocko kunigaikštį Andrių sakoma, kad jis, pasinaudodamas sa-vo priešininkų išvykimu į Len-kiją, 1385 m. sudarė sutartį su Livonijos ordinu ir tapo jo lenininku (p. 80). Iki šiol to fakto, rodos, nebuvo paste-bėta. Ankstesnių istorikų pėd-sakais sekdamas, Varakauskas plačiai išdėstė Švitrigailos santykius su Livonijos ordinu nuo pat jo išrinkimo didžio-ju kunigaikščiu, nuosekliai vaizduojamas įvykių vystyma-sis, vedęs prie Pabaisko mū-šio. Tai išsamus, dalykiškas pavaizdavimas to įjymaus Lie-tuvos istorijos įvykiu.

Apžvelgęs Pabaisko kauty-nių išdavus, ypač Livonijos ordinui, autorius eina į XVI š. ir rodo, kaip smuko Livoni-jos ordinas vidaus ir išorinių priešų niokojamas. Tuo metu prasidėjo varžytynės dėl Pa-baltijo ir dominavimo Balti-jos jūroje, kur siekė pirmau-ti Didžioji Maskvos kunigaikš-tija, mūsų autorias kažkodėl vis Rusiją vadinama, nors kal-bamu metu dar šis pakaitalas nebuvo išrastas.

Viso šimtmečio vykmsas vaizduojamas perdėm analitiš-kai, t.y. perdaug smulkmeniškai. Autorius kloja chronolo-ginę eilę šaltinį po šaltinio, negrupuodamas jų tam tikrais atžvilgiais. Tuo būdu gauna-mas kaleidoskopiškas vaiz-das.

Tarp daugelio pateiktų fak-tų iškilo Pasvalio sutartis tarp Lietuvos ir Livonijos ordino (1557). Ji plačiai dėstoma ry-šium su aplinkybėmis, kuriose sutarta. Tik išvadoje, kur ra-šoma, kad "Lietuvos ponų tary-ba... rengė dirvą Livonijai prisijungti prie Lietuvos" (p. 157), prasikišo mūsų sovieti-niams istorikams būdinga pro-rusiška tendencija visur maty-ti ponus ar feodalus, kur pa-liečiami santykiai su Maskva, neminint šiosios ponų bei feo-dalų, tarsi jų ten nebūta.

Trumpai paminėta didelė rusų invazija į Livoniją 1558 m., kurioje jie nusiaubė kraštą nuo Rezeknės pietuose iki Narvos šiaurėje. Kaip dauge-lyje ankstesnių veikalų, taip ir šiame Varakausko išvedžio-jama, kaip žiauri rusų pakar-totinė invazija skatinio lietu-vius veiksmingai įsikišti į Li-voniją ir likviduoti senoviš-ką ordino valstybę.

Dėstymas dalykiškas, vis einant į šaltinius ir juos tei-kiant su kaupu. Visai skirtin-gas tą patį dalyką dėstęs B. Dundulis (Lietuvos užsienio politika XVI a. p. 154-184). Jis naudojo šaltinius, paisy-damas vieningo vyksmo ir nes-i-painiojo smulkmenose, kaip mūsų autorius.

Skyrius "Lietuvos siekiai įsigalėti pietų Livonijoje" per-dėm originalus. Pirmiausia, pagal eiliuotą Livonijos kro-niką, kalbama apie lietuvių ko-vas dėl sėlių ir žiemgalių že-mių. Šioje vietoje būtų praver-tę autoriui atkreipti dėmesį į Gedimino laiškus, kuriuose jis į savo titulą turėjo įterptą ir Žiemgalos kunigaikščio var-dą. Iš to galima spręsti, kad Gediminas, jei ir nevaldė, tai bent pretendavo į tą kraštą ir kovojo dėl jo. Kad Gediminas siekė padauguvio, rodo ir jo 1324 m. laiškas Livonijos kraš-to viršininkams, kur jis skun-dėsi, kad ordinas jam negraži-no dviejų padauguvio miestų — Mežotnės ir Daugpilio, kaip buvo susitarta (Gedimino laiš-kai, p. 172).

Į šį skyrių įtrauktas lietu-vių sąjungininkavimas su ry-giečiais ir Rygos arkivyskupu (1298-1313) ir dar trumpas pa-vaizdavimas Livonijos valsty-bės struktūros išeina iš šio skyriaus ribų. Bet poskyris "Ginčas dėl sienų" — naujas įnašas į Lietuvos-Livonijos santykius. Istorikas brėžė pa-gal visai patikimus šaltinius pakartotinai vestas sienas nuo Vytauto laikų iki 1561 m., t.y. iki ordino valstybės žlugimo. Be to, rodoma, kaip lietuviai stengėsi pasistumėti į šiaurę ir priartėti prie svarbaus pre-kybos kelio — Dauguvos upės. Tuo būdu Varakausko iškeltas ir paryškintas naujas Lietu-vos istorijos faktas.

Skyrių "Lietuvos prekyba su Livonija" galima laikyti atski-ra monografijėle, įjungta į vei-kalą. Joje kalba apie Lietuvos prekybą, ypač Dauguvos upe, su Rygos miesto centru. Pra-dedama nuo XIII š., pasinau-doiant tuo laiko šaltiniais, kurie kalba apie lietuvių žy-gius į Livoniją ir jų sutartis su to krašto vokiečiais. Auto-rius spėlioja, kad sutartyse buvo liečiami ir prekybos rei-ka-lai. Su užsimezgusiais pre-kybos ryšiais autorius sieja 1298 m. sutartą sąjungą su ar-kivyskupu ir rygiečiais prieš ordina.

Pagrindiniai ir mokamai nagrinėjama Rygos skolų kny-ga, didelės svarbos šaltinis, kurioje surašytos kredito ope-racijos pirklių, variusių pre-kybą Rygoje tarp 1286 ir 1352 m. Tarp įvairių tautybių pirk-lių autorius priskaitė 30 lie-tuvių, sudariusių skolas san-dėrius su savais partneriais. Iš viso lietuvių atliko 49 kre-dito operacijos. Lietuvių ga-lėjo būti žymiai daugiau pre-kiaivusių be kredito ir ne-įtrauktų į knygas. Daugiausia minima lietuvių prekė buvo vaškas, dar linai ir kailiai. Matyt, lietuviškas vaškas bu-vo itin vertinamas Rygoje, kad kartais net įsakmiai žymėtas Lietuvos vaško vardu. Pasak autoriaus, Vilniuje buvo siun-čiamo į Livoniją vaško surinki-mo ir apdirbimo centras.

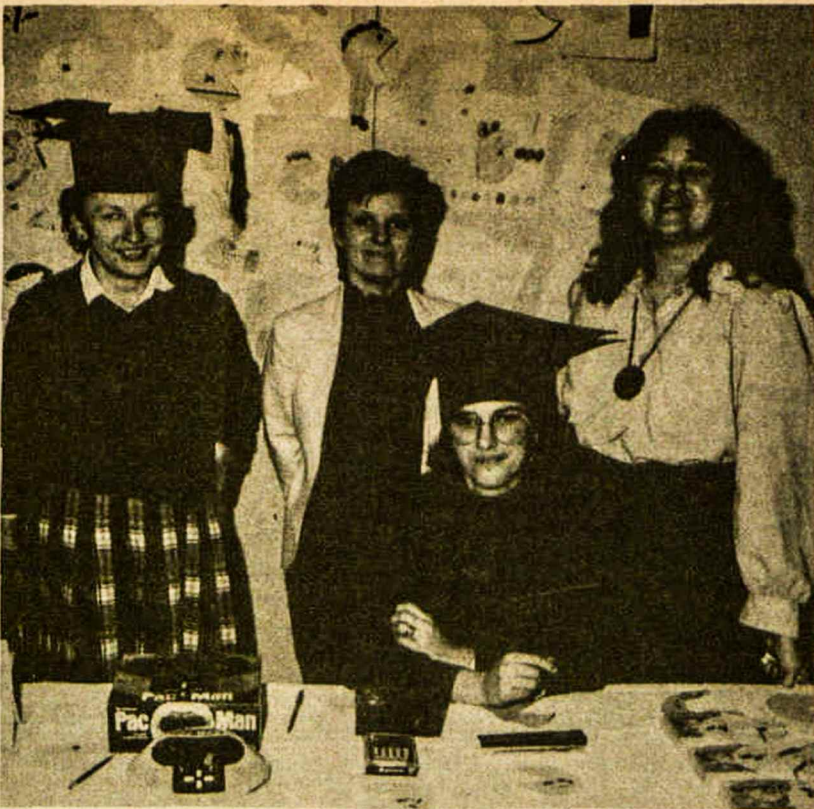
Pagal Rygos skolų knygą autorius kalba apie Lietuvoje tada žinomus pinigus ir s-voro matus. Pasiremiant dar ki-tais šaltiniais ir veikalais, pavaizduojama prekyba, vesta įvairiomis Lietuovs upėmis ir keliais ne tik su Livonija, bet ir su Prūsija iki XVI š.

Išskirtinai gvildenamos Ge-dimino ir Livonijos krašto vir-šininkų sutartys 1323 ir 1338 m., lietusios prekybos mai-nus. Šių abiejų sutarčių, kaip ir Rygos skolų knygos, nagrinė-jimas rodo istoriką gebėjus įnikti į istorinius šaltinius ir juos pagrindinai analizuoti.

3

Minimos knygos leidėjas M. Jučas rašo: "Ši knyga — R. Va-rakausko atkaklaus ir kruopš-taus daugelio metų darbo re-zultatas". Prie to reikėtų pri-durti, kad tai įgudusio, ank-sresnėmis studijomis pasiruo-šusio istoriko kūrinys. Jis tu-rėjo apgynęs kandidatinę di-sertaciją ir parašęs kitų dar-bų prieš imdamasis daktarinės disertacijos. Tad Varakauskas rašė disertaciją, būdamas su-brendęs istorikas mokslininkas. Ypač žymus jo sugebėji-mas rinkti medžiagą iš šalti-nių ir veikalų. Jis turėjo jos net perdaug prisirinkęs ir pe-rkrovęs ją turinį.

Varakausko būta tipiško analitinio istoriko. O šie isto-rikai savo gilia įžvalga kartais

Toronto Maironio mokyklos atstovės Užgavėnių karnavale Lietuvių Namuose prie savo prekystalio Nuotr. St. Dabkaus

Alanto poezijos paversmiuose

K. BARĖNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Algirdas kaltas, kad masko-ljams tarnavo, ir jų sostus savo sūnus susodino, kurie dingo rusų bangose. Kaltė primeta-ma ir Vytautui, nes "tu, valdo-ve, ne savą žodį imperijos pa-matuosna dejai". Žinoma, jei-gu Vaisvilkas pasmerkiamas dėl to, kad senųjų dievų išsi-žadėjo, tai tokia dėmė galėtų būti prisegta ir Vytautui, nes jis gi su Jogaila krikštijo Lie-tuvą!... Bet jam ta "nuodėmė" atleidžiama, matyt, dėl kitų nuopelnų, kurie yra svaresni už Vaisvilko. Gal dėlto atlei-džiama, kad jis kūrė lietuvišką imperiją. Kad mūsų poetui rūpi lietuviška imperija, ro-do ir pluoštelis eilėraščių skyriuje "Prie imperijos var-tų". Viename jų V. Alantas savo nusiteikimą šitaip išsa-ko:

Ilgai budėjau prie Imperijos vartų
Ir dar ilgai budėsiu, stebėdamas
mįslingai,
Kaip Istorijos ratali dunda
kryžkeliais klaidžias.

Istorijoje besinardant ne-istorikui, galima ir suklysti. Istorikai dar vis šį tą naujo suranda, šviesos įneša į ligi šiol kitaip aptariamus dalykus, štai "Paversmiuose" yra vikingams skirtas eilėrašči-s. Tarp jų jūrų vilkų V. Alantas pasigenda prūsų, lietuvių. Jam tai yra mįslė. Istorikams ne-bėra mįslė. 1982 m. Vilniuje išleistoje studijoje "Normanai ir baltų kraštai (IX-XI a.)" dr. B. Dundulis rašo: "Baltai tu-rėjo laivų, kuriais pasiekda-vo Skandinavijos kraštus, pre-kiaudami ir net suruošdavo ka-ro žygių prieš skandinavus, XI-XII a. kuršių laivai kėlė siaubą jūroje ir užpuлдavo Skandinavijos pakraščius". Danijos šventovėse, sako, net buvo meldžiamasi: "Dieve,

geba ir jau panaudotos šalti-nius savaimingai ryškinti ir naujoviškų išvadų pasiekti. Jis daugkur savaitai aiškino Lie-tuvos santykius su Livonijos ordinu ir davė originalų vei-kalą.

Nors Varakauskas buvo sa-varanikiškas istorikas, tačiau turėjo vartoti sovietinės is-toriografijos lietuviams isto-rikams įbruktas klėses. Pvz., taikstydamasis prie sovietinės istoriografijos, jis kalba apie lietuvių feodalų ar ponų brovi-mąsi ir rusų kraštus ir tuo bū-du plėtiną Lietuvos valstybės. Bet kodėl mūsų istorikas nes-i-teikė paminėti maskvinių feo-dalų, pradėjusių brautis į D. Lietuvos Kunigaikštiją nuo Ivano III laikų? Juk visuome-ninė ir ekonominė sąranga anais laikais Rytų Europoje buvo iš esmės ta pati.

Autorius nuosekliai D. Mask-vos Kunigaikštiją vadina Rusi-etu, nors jai tą vardą pirmas davė Petras D. Kam Varakaus-kas rusina net keliais šimtme-čiais anksčiau D. Maskvos Ku-nigaikštiją?

Kalbėdamas apie D. Lietu-vos Kunigaikštijos rusiškų kraštus, istorikas dažnai mi-ni trijų tautybių — rusų, ukrai-niečių ir gudų (baltarusių) var-dus. Juk visuotinai žinoma, kad D. Lietuvos Kunigaikštija buvo dviejų tautų valstybė — lietuvių ir rusų. Ir didžiojo kunigaikščio tituluose figū-ravo tik tų dviejų tautų vardai.

saugok mus nuo kuršių".

Tie istorinių temų ir dau-gumas kitų eilėraščių yra pa-rašyti iškilingu stiliumi. Dėl to augsto stiliaus tuos kūrinis galima laikyti odė-mis. Į tokius įskaitytini kūri-niai apie karalius, o prie jų, rodos, visiškai pritaptų gal net dar iškilmingesnės poe-mos "Lietuva", "Vilnius", "Aca-demia Vilmensis Gratulatio-nes" ir kt. Šitaip bandant rū-šiuoti, tokie didesni eilėraš-čiai, kaip "Trakų piliis", "Rai-gardas" ar du didesni dalykai apie Romą Kalantą, gal bala-dėmis galėtų būti pavadinti.

Šiame rinkinyje perspausdi-nami ir tie poetiniai kūriniai, kurie pirmą kartą pasirodė "Šventaragio" romane. Pats au-torius porą tų kūrinų yra pa-vadinęs sakmėmis.

V. Alantas mūsų eiliuotinėje kūryboje yra savitas. Daug kur šiame rinkinyje jis yra tikras lietuviškas pamokslininkas, kokių mes savo naujojoje li-teratūroje kaip ir neturime. O uolūs pamokslininkai kar-tais mėgsta ir teisėjais pabūti, gerąsias žmonių ar bendruo-menų ypatybes išaugštinti, o netikusias pasmerkti ir dar ypač sparnuotu žodžiu. Geras tokio vertinimo ir teisėjavi-mo pavyzdys būtų karaliams skirtosios odės, bet rūstybės ir augstinimo užtinkame daž-name eilėraštyje. Kažkaip ne-jučiuo atveina į galvą, kad nu-siteikimu jis truputį gal pa-našus į Faustą Kiršą, koks jis yra pasirodęs "Pelenuose".

Žinoma, V. Alantas savaip viską reiškia, turi ir savo po-etiką. Kai stengias būti rūstus, tai štai kokių žodnyu pakalba apie tautiečius:

Kiek pusgvyių lavonų dūksta
mašinos brangiom,
Bląskydami tautos lobyną pakeliui!
Greičiau, greičiau skubėkim gultį į
svetimus karstus
Ir dangčius uždenkime sandariai,
kad balsas iš Tėvynės
Uždust mums netrukdytų žemėj
svetimoj!

Bet rūstybė mažiau paskir-ta posmų, negu optimistiškam augštinimui praeities ir dabar-ties.

V. Alantui vis rūpi ši ar ta idėja, ir jis jai reikšti susiran-da atitinkamų epitetų ir palygi-nimų. Dejos jam yra kruvinos; Geležinį vilką stengėsi numal-sinti niekadėjai; ūkai drumzli-ni, santėmis klaikus, mintys chaosinės. Žvilgsnis užgėsta, kaip krinantai žvaigždė. Pa-versmiai murma protevių sena kalba, o mitų vizijos tyliais žingsniais ateina. Polėkiai titany išblėsta ainiuose. Tas stiliaus iškilingumas, kuris eina iš eilėraščio į eilė-raštį, poetinis nelengvas žo-dynas V. Alanto eilėraščiams gal ir nežada didesnio popu-liarumo. Tačiau autorius, at-rodė, ir siekė ne populiariu-mo, o dar kartą, dabar jau ei-liuotu žodžiu, išsakyti savo tautinį tikėjimą, kuris gal ir ne šimtaprocentiškai bus vi-siems priimtinas.

Yra tiek tiek ir lengvesnių eilėraščių atokvėpiu nuo vi-sų didžiųjų problemų. Gal vie-no tokio (eil. Šiandien manęs nebegundo...) šviesiom ei-lutėm ir užbaikim Vytauto Alanto "Paversmių" svarsty-mus:

Aš tik norėčiau atsisėst gimtinei
at upelio kranto
Ir džiaugtis, kaip nardo žuvytės
skaidriam vandeny ...

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"Draugo" 1982 m. konkursą lai-mėjo čekigietis Anatolijus Kairys už savo romaną "Kelonė į Vilnių". Mecenatės Irenos Vincloviėnės \$2.000 premija, skirta jos vyro a.a. Vaclovo Vinclovo atminimui, laureatui A. Kairui turėjo būti įteikta Toronte, bet tą šventę te-ko perkelti Čikagon. Premijos įtei-kimas įvyks kovo 19, šeštadienį, Marijos gimnazijos salėje. Kon-certinę programą sutiko atlikti Niujorko Metropolitan operos so-listė M. Niska, lietuviams jau dai-navusi Brooklyn Kultūros Žai-dinyje, ir čekigietis sol. Algis Gri-gas.

Kolektyvinėje Niujorko poli-cijos fotografinio skyriaus narių parodoje dalyvavo ir du tame sky-riuje dirbantys lietuviai: Vytau-tas Maželis buvo išstąęs 70 nuo-traukų, Povilas Bivainis — 10. Pa-rodos buvo surengta Niujorko po-licijos departamento pastate prie Brooklyn tilto.

Lietuvių Rašytojų Draugija korespondenciniu būdu renka naują savo valdybą. Dabartinę valdybą sudarė Los Angeles bei šio miesto apylinkėse gyvenantys rašytojai: pirm. Bernardas Braz-dzonis, vicepirm. vidaus infor-macijai Bronys Raila, vicepirm. ryšiams su kitų šalių rašytojais Tomas Venclova ir sekr.-ižd. Alė Rūta-Arbenė. Pernykščiaime su-važiavime Klevelande buvo nutar-ta naują valdybą ir revizijos komi-siją išrinkti Čikagoje bei jos apy-linkėse. Valdybos kandidatai — Apolinaras Bagdonas, Česlovas Grincevičius, Anatolijus Kairys, Adolfas Markelis, Rimas Vėžys; revizijos komisijos — kun. Vytau-tas Bagdanavičius, MIC, Nijolė Jankutė-Užbaliėnė, Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis.

"Aušros" šimtmečio minėjimą Čikagoje, Tautiniuose Lietuvių Namuose, kovo 20 d. rengia tauti-ninkai ir jų studentų korporacija "Neo-Lituania". Rengėjams va-dovauja dr. L. Kiaučeliūnas. Pa-skaitą skaitys JAV LNB visuome-nių reikālų tarybos pirm. dr. Al-girdas Budreckis, meninę progra-mą atliks sol. Audronė Simonaitė-Gaižiūnienė, "Aušros" ir po-grindinės spaudos parodą surengs Bronius Vyklys.

Trisdešimtąjį lietuviškųjų stud-ijų savaitę Europoje įvyks liepos 24-31 d.d. V. Vokietijoje, Augs-burge, "Haus St. Ulrich" akade-mijoje, Kappelberg 1. Jubilėjinės savaitės moderatoriais paki-vies-ti dr. K. J. Čėginskas, V. Natke-vičius ir dr. J. Norkaitis, kapelio-nu — kun. dr. J. Juraitis. Paskai-tas skaitys: dr. K. Almenas, prof. dr. V. Bieliauskas, prof. dr. V. S. Vardys, žurnalistas Br. Vyklys iš JAV, dr. K. Čėginskas, prof. dr. R. Lampsatyė-Kollars, V. Natkevičius, kun. A. Rubikas iš V. Vokietijos, dr. A. Gerutis iš Šveicarijos, kun. dr. F. Jucevi-čius iš Italijos ir prof. dr. A. Štro-mas iš Britanijos. Savaitės metu bus paminėtos trys sukaktys — "Aušros" 100 metų, kan. J. Tumo-Vaižiganto 50 metų mirties, S. Da-riaus ir S. Girėno skrydžio bei tragiško žuvimo 50 metų. Savo poeziją literatūros vakare skaitys svečias iš JAV Bernardas Braz-dzonis. Koncertuos žymioji sl. Lilija Šukytė su akompaniatore Raminta Lampsatyė. Tėvynės va-ladėlei vadovaus Eglė Juodval-kytė. Numatomos dvi parodos: Paryžiuje gyvenančio dail. Žibun-to Mikšio grafikos darbų ir čika-giečio Broniaus Kviklio paruošta paroda "Aušros" šimtmečiui pa-minėti. Jon bus įjungta 1865 — 1983 m. laikotarypė užsienyje ir Lietuvojeėjusi okupantų uždraus-ta lietuvių spauda. Įvyks V. Euro-pos LNB vadovų posėdžiai, kitų or-ganizacijų suvažiavimai. Tikima-si susilaukti pranešimo iš V-jo PL Jaunimo Kongreso JAV ir Kana-doje. D v i popietės bus skirtos ekskursijoms į Bavarijos piliis ir Muencheno muzėjus. Savaitę pasirinktos akademijos "Haus St. Ulrich" patalpos yra aprūpintos visais patogumais, turi 50 kam-barių vienam asmeniui, 12 — dvim asmenim, didelį maudymo-si baseiną, kambarius laisvalai-kiams. Vienos dienos pragyveni-mas kainuos 50 DM vienam daly-viui. Nedirbančiam jaunimui bus padaryta nuolaida. Trumpalai-kis savaitės dalyviams bus už-saakyti kambariai kaimyniniuose viešbučiuose, o valgyti jie galės kartu su visais. Registruojamasi pas Aliną Griniuvienę šiuo adre-su: A. Grinius, Diamantstr. 7, 80000 Muenchen 50, W. Germany. Tel. 089-1504471. Registracijos mokeskis suaugusiems — 50 DM, jaunimui — 20 DM.

Vilniaus operos teatras sosti-nės gyventojus ir svečius sausio 28 d. pakvietė į premjerą, kuriai buvo pasirinkta muzikinė J. W. Goethės komedija "Žvejo dukra". Jai jis panaudojo lietuvių liau-dies "Nuotakos dainos" motyvus iš J. G. Herderio rinkinio "Tau-tų dainos". Muziką sukūrė tuo-metinė aktorė ir dainininkė K. Schrefre. Partitūra buvo gauta iš Weimaro teatro. Tekstą lietu-vių kalbon išvertė poetas V. Gied-ra. Premjerinį spektaklį paruošė dirigentas V. Viržionis, rež. V. Mikštaitė, dail. F. Navickas. Pa-grindinius vaidmenis — sopranas Danguolė Juodikaitytė, koncerta-vusi Toronte, ir tenoras Česlovas Nausėda.

Tolimajame Vietname lankėsi du Vilniaus baleto teatro solistai — Neli Beredina ir Petras Skirt-mantas. Hanojuje, buvusiam Saigone bei kitose vietovėse jiedu šoko duetus iš A. Adamo baleto "Žizel" ir "Korsaras", atliko cho-reografinę kompoziciją pagal S. Rachmaninovo muziką "Miško pasaka". Vilniečiai buvo įjung-ti į didelę sovietinių menininkų grupę, atlikusią Sovietų Sąjun-gos kultūros dienų programą Vietname.

Sol. Stanislava Gižaitė, Vilniaus operos sopranas, savo pirmąjį rečitalį surengė sausio 14 d. ma-žojoje filharmonijos salėje. Ji yra baigusi Vilniaus konservatori-jos docentės E. Dirsisnės klasę, Vilniaus operos teatre dainuoja nuo 1975 m., atlikdama pagrindi-nius sopranų vaidmenis. Rečita-liui buvo pasirinkusi Kleopatros ariją iš G. F. Haendelio operos "Julijus Cezaris", P. Čaikovskio romansus, J. Tallat-Kelpšos "Rū-pinosi motinėle", V. Kairiūkščio romansą "Nukelk man saulę", R. Žigaičio — "Neramūs paukščiai". Antroji rečitalio dalis buvo skir-ta G. Verdi, G. Puccini, P. Čai-kovskio, A. Ponchiellio operų arjomis. Dainavimo pedagogas Zenonas Paulauskas ypač žavisi talentingai atliktomis G. Verdi "Nabucco" ir A. Ponchiellio "Gio-condos" arjomis. Akompanavo koncertmeisterė T. Grodskaja.

Vilniaus liaudies universiteto literatūros fakulteto lankytojams paskaita "Balsys Sruga ir teatras" skaitė filologijos mokslų kandi-datas A. Samulionis. Šiais mokslo metais jie klausėsi ir kitų trijų paskaitų: filologijos dr. V. Gali-nio — "Lietuvių literatūra daugia-nacionalinės tarybinės literatūros procese", filologijos mokslų kan-didato A. Krasnovo — "Šiuolaiki-nės pasakojimo teorijos", N. Lau-rinkienės — "Pasaulio medis" ka-lendorinėse dainose".

Sistemingas Lietuvos vietovar-džių rinkimas buvo pradėtas nuo Kazimiero Dargys laikų. Ypa at-likta daug liūdno-kai atsiliepia Vidmantas Valiusaitis "Komjau-nimo Tiesos" 1982 m. gruodžio 31 d. laidoje. Ešą iš gyvų lūpų bu-vo užrašyta apie 200.000 vietovar-džių, tačiau bent dvidešimties ra-jonų vietovardžių tebėra nesu-rašyti, o laikas nelaukia. V. Va-liusaitis primena Lietuvos Moks-lų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto dabartinės kalbos skyriaus vadovo Aleksan-dro Vanago skundą, kad vietovar-džius negalėstingai naikina kai-me vykstantys pasikeitimai: "Iš savo praktikos galiu pasakyti, kad po dešimtmečio tokios ekspe-dicijos nebebus reikalingos: daug kur jau nebus senųjų vietinių gy-ventojų, prisimenančių vietovar-džius, nebus ko užrašinėti". Pra-ėjusią vasarą ketvirtus metus iš eilės vietovardžius Akmenės ra-jone rinko grupė Vilniaus univer-siteto Kauno vakarinio fakulteto lituanistų, vadovaujama vyr. dė-sytojo Alberto Ružės, kuris pats yra kilęs iš Vieckšnių apylinkės. Pernykštės ekspedicijos dalyviai pasakoja: "Per dieną kartais su-kardavome net iki 100 kilometrų. Būdavo, kartais nusidangini į to-limą nuosąul kaimą, o jo vien var-das jau ir belieks, nė gyvos dvas-ios aplink. Kiek akis užmato — laukai, laukai, laukai ... Kitur vos du trys gyventojai. Ištyrėme apie 100 kaimų, užrašydami daug vertingos medžiagos, kurią jau ir po penkerių metų vargu ar bebū-tų galima užrašyti ...". Ekspedi-cijoje buvo užrašyta apie 2400 kal-bos vienetų, jų tarpe 600 toponi-mų, 700 pavarčių, 700 zoomi-mų bei kitos medžiagos. Per keturias vasaras Akmenės rajone buvo su-rinkta apie 6000 vienetų lituanisti-nės medžiagos, kuri atiduota Moks-lų Akademijos lietuvių kal-bos ir literatūros instituto fon-dams.

V. Kat.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniai 10 - 3	90 dienų termin. indėlius 8 %
Antradieniai 10 - 3	180-185 d. termin. ind. 8 1/4 %
Trečiadieniai uždaryta	term. indėlius 1 metų 8 1/2 %
Ketvirtadieniai 10 - 8	term. indėlius 2 metų 8 3/4 %
Penkadieniai 10 - 8	pensijų s-tą 11 %
Šeštadieniai 9 - 1	spec. taup. s-tą 7 1/2 %
Sekmdieniai 9.30 - 1	taupomąją s-tą 7 %
	depozitų čekių s-tą 6 %
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 14 1/2 %
	mortgičius nuo 12% — 13%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. Mūsų TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudra? Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVŲĄ (KOMPIUTER)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilio mechaniniai
* talysmai. * Slėginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelo 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (I pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilio mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniai 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniai uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiai — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniai uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuvių darželio mokinukai Užgavėnių karnavalo programoje Toronto Lietuvių Namuose. Darželiui vadovauja N. Pr. Marijos seserys įsteigusios Lietuvių Vaikų Namus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teklių ministeris M. Lalondas paramą patvirtinančią sutartį pasirašė 1981 m. rugsėjo 25 d. Jam taip pat turėjo būti žinomas moralinių gairių įvestas dvejų metų laikotarpis, draudžiantis tokius ryšius su buvusiu ministru. Ministeris pirmininkas P. E. Trudeau, puolamas opozicinių partijų, teisiniai, kad moralinės gairės nebuvo pažeistos. Esą nuo A. Gillespie pasitraukimo iš valdžios iki sutarties pasirašymo jau buvo praėję dveji metai. Kitokios nuomonės buvo triukšmą keliantis opozicinių partijų atstovai, puolančys M. Lalondą. Pasak jų, A. Gillespie, pasinaudodamas savo įtaka, derybas su energijos išteklų ministerija vedė nuo 1980 m. Jos turėjo būti žinomos ir M. Lalondui.

Ministeris pirmininkas P. E. Trudeau, grįžęs iš Britų Bendruomenės vadų konferencijos Karibų salose, parlamentui atidavė tą reikalingą liečiantį 278 psl. dokumentų rinkinį. Juo buvo tikimasi nutildyti opoziciją, bet buvo susilaukta priešingų rezultatų. Iš dokumentų paaiškėjo, kad M. Lalondas dar 1981 m. pavasarį atmetė A. Gillespie rašytą valdžios išdoto tarybai, pareikalaujant naujo rašto su atitinkamomis pataisomis. M. Lalondą inkriminuoja jo padėjėjo M. Coheho 1981 m. liepos 16 d. memorandumas atėjiančios sutarties pasirašymo klausimu, primenantis, kad tai finansinės paramos sutarčiai reikės jo parašo.

Tokiose aplinkybėse M. Lalondo atsisakymas pareikalavo socialistų vadas E. Broadbenas, opozicijos vadas E. Nielsenas ir konservatorių vadas J. Clarkas, nors M. Lalondas dabar yra finansų ministeris. Ministerių pasikeitimo energijos išteklų ministerijai yra perėmęs J. Chretienas, A. Gillespie aferos metu buvęs teisingumo ministru. M. Lalondas betgi yra atsakingas už tą laikotarpį, kai jam teko būti energijos išteklų ministru. Spaudoje buvo pradėta šnekėti apie "Coalgate" aferą, primenančią JAV prez. R. Niksono kritimą. M. Lalondas atsisakė atsisakytis, savęs neaiškindamas kaltu. Opozicijos iškeltas reikalavimas pravesiti specialų tyrimą buvo atmetas 142:125 balsų santykiu.

Diskusijose buvo prieita prie aštraus apskapojimo. M. Lalonda ypač aštriai gynė ministeris vartotojų reikalams A. Ouelletas ir indėnų reikalus tvarkantis ministeris J. Munro, kadaise patys įsivėlė į ministrų tarybą taikomų reikalavimų pažeidimus, praradę turėtas ministerijas. Abu jie vėl grįžo valdžiai: A. Ouelletas — po šešių mėnesių, J. Munro — po nepilnų dvejų metų. Į gynybą eiles įsijungė ir dabartinis energijos išteklų ministeris J. Chretienas, parlamente dirbantis jau 27 metus. Jis, atrod, nėra linkęs laikytis kažkokių moralinių gairių, kurių pažeidimu kaltinami A. Gillespie ir M. Lalondas. Primindamas opozicijai ilgą savo tarnybą, jis norėjo žinoti, ką jis pats turėtų daryti išėjęs iš valdžios. Negi rinkti gatvėje aukas savo pragyvenimui užtikrinti? Jis betgi turėtų prisiminti, kad parlamentariai, pasitraukę iš politikos, tuojau gauna geras pensijas. Jiems netgi nereikia sulaukti 65 metų amžiaus.

SPORTAS

PLS Žaidynės

Paskelbtos lauko teniso ir stalo teniso varžybų taisyklės. Žaidynės bus atviros ir apribotų klasių varžybos. Atvirose varžybose, tiek lauko, tiek stalo tenise, bus varžomasi vyrų ir moterų vienuose; vyrų, moterų ir mišraus dvejetainio rungtyse. Stalo tenise dar bus varžomasi ir komandinėse rungtyse. Apribotų klasių lauko tenise varžybos bus vyrų B. senjorų ir senjorų, jaunių ir mergaičių klasėse. Stalo teniso apr. klasių varžybos bus senjorų, jaunių ir mergaičių klasėse.

Stalo teniso varžybų sistema bus paskelbta po pradinės registracijos. Užjūrio lietuviai gali sudaryti viso krašto komandas. Abiejų sporto šakų pradinė registracija turi būti atlikta iki kovo 15 d.

Pasaulio lietuvių žaidynės išjudino mūsų sportą. Sujudo ir ledo ritulininkai. Jie ne tik rungtyniauja, bet atsiranda ir naujos komandos. Prie buvusių 4 ledo ritulio komandų jau prisijungė Čikagos ritulininkai. Tikimasi prisijungs ir Montrealis. Galbūt susiorganizuos ir Londono ritulininkai. Detroito ledo ritulio turnyro metu buvo susirinkę ledo ritulio atstovai ir sudarė ledo ritulio komitetą: pirm. Algis Chormanskis iš Hamiltono. Iš Bostono į komitetą buvo pakviestas S. Rūnas Norveiša. Dauguma ledo ritulio komandų nutarė prisijungti prie esamų lietuvių sporto klubų. Ledo ritulio žaidynės greičiausiai įvyks Toronte gegužės 14 d. Žaidynes praves Rimas Kulias, talkinamas komiteto. A.S.

SLIDINĖJIMO VARŽYBŲ REZULTATAI

PL Sporto Žaidynių alpinistinės slidinėjimo varžybos įvyko vasario 5 d. Ellicottville, N.Y. Dalyvavo 30 slidinetojų: iš Australijos 2, Bostono 4, Čikagos 2, Hamiltono 2, Klevelando 13, Niujorko 3, Toronto 4.

D. slalomas: priauglio ko. (12) — 1. R. Vebeliūnas, N.Y.; priauglio kl. (13-16) — 1. D. Steponavičius Kl., 2. A. Vebeliūnas N.Y., 3. T. Vebeliūnas N.Y. Atvira vyrų kl. — 1. R. Dičius Č., 2. D. Vaina Kl., 3. A. Vaitiekūnas Aust. Veteranų kl. 1. R. Dičius Č., 2. J. Kraucevičius, Aust., 3. V. Čiurlionis Kl. Atvira moterų kl. — 1. V. Kijauskaitė Kl., 2. L. Žiedonytė Kl., 3. A. Veitaitė B.

Slalomas: priauglio kl. (13-16) — 1. D. Steponavičius Kl. Atvira vyrų kl. — 1. R. Dičius Č., 2. D. Vaina Kl., 3. A. Vaitiekūnas Aust. Veteranų kl. — 1. V. Čiurlionis Kl. Atvira moterų kl. — 1. V. Kijauskaitė Kl., 2. L. Žiedonytė Kl., 3. D. Veitaitė B.

Iškilūs sportininkai

Leonas Rautišas ir toliau iškiliai žaidžia krepšinį, sėkmingai vadovaudamas Sirakūzų universiteto komandai. Rungtynėse prieš Bostoną jis pasižymėjo pasuotėmis, surinkdamas nuo lenų atšokusius švedinius, ir iškovė 13 taškų. Šias rungtynes stebėjo 30.799 žiūrovai. Sirakūzai įveikė Bostoną 108-88. Rungtynėse prieš Seton Hall Leonas iškovė 15 taškų, ir jo komanda laimėjo 96-68 pakeik. Šiuo momentu Sirakūzų laimėjimų santykis yra 17-5.

Jonas Karpis taip pat žaidė rungtynėse prieš Seton Hall ir iškovė 4 taškus. Jonas vis dažniau pasirodo aikštėje ir, atrodo, sekančiais metais bus pagrindiniu komandos žaidėju. Juo labiau kad 5 dabartiniai komandos žaidėjai palieka universitetą.

Ričardas Butkus iš Čikagos kartu su kitais 11 žaidėju buvo įtrauktas į iškilų universiteto futbolo žaidėjų "Hall of Fame".

Robertas Žulpa ir Aiskutė Buzelytė — Lietuvos plaukikai dalyvavo V. Vokietijoje įvykusiose plaukimo varžybose. Bonnos mieste abudu laimėjo III vietas.

R. Žulpa 100 m. krūtine nuplaukė per 1:02,88. A. Buzelytė 200 m. per 2:30,90 (nedaug buvo atsilikusi nuo I v. laimėtojos Ute Geweniger (R. Vok.) 2:30,21.

Harvey Barkauskas, Ontario Londono Tauro lengvaatletis, Toronte įvykusiose uždary patalpų varžybose numetė svorį 14.41 m. ir laimėjo II v. Pirmos vietos pakeikė buvo 14.46 m.

Tabita Andriūnaitė, 14 m. Australijos lietuvių plaukikė, sėkmingai dalyvavo Sydnėjaus mieste įvykusiose provincijos pirmenybėse. Jaunoji plaukikė laimėjo 6 aukso medalius. Gaila, kad nėra žinomos pasekmės ir rungtys. Nežinoma ar Tabita dalyvavo PLS Žaidynėse dėl kitų įsipareigojimų. A.S.

LSK VYTIS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Kovo 13 d., 2 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose šaukiamas Toronto lietuvių sporto klubo Vytis visuotinis susirinkimas. Kviečiami dalyvauti visi klubo nariai, rėmėjai, sportininkų tėvai ir visi, kurie domisi Toronto lietuvių sportu. Bus svarstomi svarbūs reikalai, kaip klubo persiorganizavimas, dalyvavimas Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse Čikagoje, klubo valdybos rinkimai ir pan.

Valdyba

Ateitininkų žinios

Pasitarimas metinės šventės reikalui įvyko vasario 23 d. Dalyvavo visų vienetų atstovai. Nutarta šventės datą nukelti į gegužės 28 d.

Studentų susirinkime dalyvavo KLJS pirm. Zita Bersenaitė ir padarė išsamų pranešimą apie jaunimo kongresą. Sekantis susirinkimas įvyks kovo 12, šeštadienį.

Jauniai ir jaunučiai ruošiasi įžodžiui šventės metu. Sekantis susirinkimas — kovo 5, šeštadienį, po šeštadienės mokyklos pamokų.

Moksliečiai smagiai čiuožė Ontario Place, o po to skaniai ir sočiai pasivaikino duosnios globėjus Žibutės Vaidiūnienės skanėtais. Kovo 13 d. susirinkime kalbės "Amnesty International" atstovas L. U.

Skautų veikla

Vasario 20 d., minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, organizuotai su vėliavomis dalyvavo "Satrijos" ir "Rambynų" turtai Prisikėlimo šventovėje.

Kaziuko mugė — kovo 6, sekmadienį. Prisikėlimo salėse. Atidarymas — 8.50 v.r. Po to — organizuoti dalyvavimas pamaldose. Mugė baigiamą 1 v.p.p.

LSS tarybos pirm. v.s. fil. S. Miknaitis kovo 4-5-6 d.d. lankysis Toronte ir su JS komitetu turės eilę posėdžių.

Draugininkų-kių 4-toji pašnekesių sueiga — j.b.v.l. Martyno Yčo namuose. Renkamės visos ir visi kovo 13, sekmadienį, 6 v.v. Tel. 767-4264.

LSS-gos pirmija skelbia su kaktuvinės stovyklos registracijos instrukcijas: 1. Stovykla įvyks 1983 m. liepos 31 — rugpjūčio 13 d.d. 2. Registruojamasi iki 1983 m. gegužės 10 d. 3. Registracijos lapai ir pinigai siunčiami adresu: s. fl. K. Ječius, 1310 Wayside Dr., Villa Park, IL 60181, USA. 4. Čekiai išrašomi "Lithuanian Scouts Association, Inc." vardu. 5. Visos kainos yra amerikietiškos pinigais. Mokant kita valiuta, yra prašoma siųsti pakankamą sumą, kad nebūtų trūkumų, pakeičiant į JAV pinigų. 6. Išskyrus registraciją, visais klausimais kreiptis į savo šakos vyriausius skautininkus ar ASS vadovus pirmą kartą. 7. Jei 2 sk. ar daugiau stovyklaušs iš vienos šeimos, kiekvienas tos šeimos stovyklaušas atleidžiamas po \$5 (kan. \$6,25) už kiekvieną savaitę, kai visi šeimos nariai moka pilną mokesį ir kartu registruojasi. 8.

Taupykir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 % už 90 dienų termin. indėl.
8 1/4 % už 6 mėn. termin. indėlius
8 1/2 % už 1 m. termin. indėlius
8 3/4 % už 2 m. termin. indėlius
11 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 14 1/2 %
už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages):
su nekilnojamojo nuosimčiu
1 metų 12 %
2 metų 12 1/2 %
3 metų 12 3/4 %
(fixed rate)
su keliamu nuosimčiu
1 ar 2 metų 12 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 33 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje
virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamojo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamojo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

DELHI, ONTARIO

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atgavimo 65-ji sukaktis buvo paminėta š. m. vasario 12 d. lenkų salėje. Minėjimą pradėjo KLB apylinkės valdybos pirm. Jonas Lukšys labai taikliau patriotiniu žodžiu. Kun. dr. J. Gutauskas invokacijoje prašė Dangaus tautos mums kovoje už tėvynės laisvę. Gerai paruošta paskaita, gautą iš KLB krašto valdybos visuomeninių reikalų komisijos pirmininko J. V. Danio, skaitė mūsų apylinkės vald. narys Karolis Lukšius.

Meninėje dalyje Hamiltono lietuvių dramos būrelis vadovė, režisė ir aktorė Elena Kudabienė visus šventiškai nukite savo im-provizuotom deklamacijom, skaitymais iš laisvės kovų bei laisvo gimtojo krašto gyvenimo.

Katalikės moterys parūpino didelę gausą jų pačių keptų pyragų ir kavos. Jos taip pat sėkmingai talkino loterijoje, kuri davė per \$100 pelno.

Labai nuoširdiai kviesto jaunimo tik labai kuklus, bet šaunus būrelis dalyvavo ir minėjimu džiaugėsi. Deja, didesnės dalies kviestųjų pasigedome.

Sekmadienį minėjimas buvo tęsiamas šventovėje. Šaliai dalyvavo organizuoti su vėliavomis. Patriotinė pamokslė ir visų maldos prisiminti mūsų kovų kariai ir kankiniai. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

A. a. ZIGMAS J. MIKĖNAS, vienas pirmųjų šios apylinkės tabako augintojų, mirė š. m. vasario 14 d. eidamas 90-sius savo amžiaus metus. Palaidotas iš Tillsonburgo St. Mary's katalikų šventovės vietos katalikų kapinėse. Liko liūdinti žmona Alfonsa, duktė Birutė MacFarlane su šeima, sūnus Vitas su šeima ir dvi seserys Lietuvoje. Labai gausus būrys giminių, draugų ir kaimynų dalyvavo laidotuvių. Po jų visi buvo pakviesti pietums Tillsonburgo Community Centre salėje. P.A.

• Ar lanko tavo namus "Tėviškės Žiburiai"? Metinė prenumerata naujam skaitytojui — tik \$12 Č.S.

AR Vatikanas yra šališkas?

Paskyrimas Latvijos vyskupo Julijono Vaivods kardinolu lietuviuose kelia nerimą, susirūpinimą ir abejones. Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II bešališkumą bei jo laikyseną lietuvių tautos atžvilgiu. Niekas nepavydi Latvijos katalikams turėti kardinolą; labai gerai, daugelis lietuvių net džiaugiasi, bet kodėl apelinama katalikiška Lietuva?

"TŽ" š. m. 4, 5 nr. straipsnių autorius M. ir L. R. pateikia tik daug ištraukų iš svetimausių spaudos bei savų komentarų. Svetimataičiai žurnalistai, ypač naujosios kartos, mažai nusimano apie lietuvių-lenkų santykius bei lenkų padarytas ir daromas skriaudas Lietuvai. Tos skriaudos prasidėjo nuo 1386 m. Jogailai įkopus į Lenkijos karaliaus sostą. Jos tęsėsi iki šių dienų. Pvz. Suvalkų trikampio lietuviams neturėjimas savo kalba lietuviškų pamalų jų pačių statytoje Seinų bazilikoje arba Vilniaus arkivyskupo nepripažinimas prie Lietuvos bažnytinės provincijos. Lenkų tremties vyriausybė, lenkų kongresas ir net "Solidarumo" unija nuo Vilniaus ir Vilniaus krašto nėra atsisakę.

Rygos vyskupo Julijono Vaivods pakėlimui į kardinolus galėjo turėti įtakos ir istoriniai faktai. Prie caro Ivano IV Žiauriojo, rusams pradėjus veržtis į Livoniją (Latvija ir pietinė Estija), ordino magistras Gotardas Ketterlis, 1559 m. rugpjūčio 31 d. atvykęs į Vilnių, pavedė Livoniją ir pats pasidavė Lenkijos karaliaus ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Žygimanto Augusto globai. Jis norima kurti Rytų Europoje Lenkijos imperiją ir įjėškoma pagrindų, negali būti išskirta iš tos imperijos Latvija ir Estija. Lenkijai Lietuva yra lyg savas daržas. Lenkų galvosenoje Lietuvą saisto 1569 m. Liublino unija, kurią lenkai mums kartais primena.

Kardinolo paskyrimas "in pectore" yra žinomas tik pačiam popiežiui. Apie vyskupo Julijono Steponavičiaus paskyrimą kardinolu yra tik žurnalistiniai spėliojimai. Kyla įtarimas, kad tas kardinolas, turimas širdyje, bus paskelbtas viešai tik tada, kai lenkai sulauks tinkamo laiko.

Visa lenkų dvasiškija yra šovinistinės nuotaikos. Turėdama Vatikani didelės įtakos amžių eigoje, yra daug pakenkusi Lietuvai ir lietuvių tautai. Įrodymai neįmanoma čia išvardinti visus istorinius faktus. Lenkų klastingumas ir įžulumas ne ką mažesnis už rusų: pastarieji rusina nuo vaikų darželių, o lenkai lenkins nuo krikšč. Atnešto krikšč. kardinolo pavardę vietoje Stankus, metriku knygoje rašys Stankiewicz. Tokių atsitikimų daug buvo pietryčių Lietuvoje. Neaiški, paslėpta, grėsminga lenkų laikysena lietuvių atžvilgiu mus pastatė prieš dilemą: ką pasirinkti — rusą ar lenką? Abu imperialistiniai kaimynai mus nori priglauti, apginti, išlaisvinti, bet nuo ko? O gi nuo mūsų pačių lietuviško identiteto.

Red. pastaba. "TŽ" 1983 m. 4 nr. išspausdintame rašinyje "Ar Vatikanas aplenkė Lietuvą?" yra pateikti ir komentarai. Skirsiu, ypač, "Lietuva neaplenkta" pažymėta, jog kardinolo paskyrimas Lietuvoje dabartinio metu reikštų jo ištrėmimą Sibiran arba priverstinę emigraciją užsienį. "Ji (Lietuva) arba jau turi slapstą kardinolą, arba yra labai svarbi priežastis, verčianti jo paskelbimą bei paskyrimą atidėti".

NETA PAVARDĖ
Š. m. "TŽ" 4 nr. Stasys Jankauskas rašo savo atsiminimus apie Klaipėdos atvadavimą. Apie prefektūros užėmimą rašoma: "Is vieno kampo karininkas mus ramino ir prašė nesikarščiuoti, sakė bus mažiau aukų, o pats nuejo į vidurį gatvės ir ruošėsi mesti

granatą pro langą į prefektūrą, bet nespėjo — krito nuo prancūzo kulkos. Tas karininkas buvo kpt. Noreika".

Tas žuvis karininkas buvo ne kpt. Noreika, bet 8 p. K. K. Vaidoto pulko ltn. V. Burokevičius. Man ilgesnį laiką teko tarnauti 8 p. K. K. Vaidoto pulke. Pulko istorija kiekvienam vaidotėnui turėjo būti žinoma. Joje buvo minima pulko nepriklausomybės kovose žuvę kariai. Jų atminimui šv. Jurgio įgulose šventovėje Šiauliuose buvo lenta, kurioje buvo surašyti kovose žuvę pulko kariai. Pirmutini ten pažymėtas ltn. V. Burokevičius, žuvęs 1923 m. sausio 15 d. Pulko istorijoje ltn. Burokevičiaus žuvimo vietovė atitinka Klaipėdos sukilimo dalyvio aprašymą.

Kpt. Noreika buvo karo mokyklos kadro karininkas ir dalyvavo su karo mokyklos daliniu. Jis žuvo tą pačią 1923 m. sausio 15 d. tik kitoje vietovėje. Apie jo žuvimą, š. m. "TŽ" 3 nr. straipsnyje "Kaip išlaisvinome Klaipėdos kraštą" E. Simonaitis rašo: "Buvo nartata nebelaukti ir miestą jėga paimti, kas pirmadienio rytą sausio 15 d. ir įvyko. Atsisveikino su manim puikus karys kpt. Noreika, kuris valanda vėliau, paimdamas Sendarį žuvo".

Klaipėdos sukilimo dalyvis, matyt, sumaišė kautynėse prie prefektūros žuvusio karininko pavardę.

**VAIDOTĖNAS
PAREMKIME SEINIŠKĄ
"AUŠRĄ"**

Nedaug kam žinoma "Aušra", leidžiama Seinuose. Ji yra lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdybos organas, kuri stengiasi "pastoti kelią mūsų lietuviškos tautinės mažumos nutautėjimui". Čia nagrinėjami lietuvių tautinės sąmonės svyravimai, lietuviškų organizacijų veikla, švietimo reikalai, krašto meilė, prisimenama didvyriška tautos praeitis.

Seiniškė "Aušra" primena lenkų istoriko Jerzy Ochmansko žodžius apie lietuvių iš "Historia Litwy": "Toji tauta, kryžiuočių pasmerktą pražūčiai, sukūrė galingą valstybę, išgelbėjo Rusijos plotus nuo mongolų jungo, davė Lenkijai didžiąją Jogailaičių dinastiją, o pasauliui daug žymių valstybinių veikėjų, mokslo žmonių ir artistų".

"Aušros" redaktoriai kviečia visus, kas valdo plunksną, įiems rašyti. Jie nurodo ir varginą spausdinimo kelią. Redaktoriai turi pateikti spausdintą rankraštį ir fotografijas prieš keturis mėnesius. Spausdinimas dažnai trunka dar ilgiau. Nuo 1973 m. "Aušra" spausdinama Baltstogės poligrafijos įmonėje. "Aušros" spaudinama 3000 egz. kas trys mėnesiai, jei nebūna kliūčių.

Š. Amerikos lietuviai gali daug padėti lietuviškai spaudai Seinuose. Jei daugelis iš mūsų pasistumtume po \$10 redaktoriui ir gautume tuos kelis "Aušros" numerius, kurie yra įdomūs, daug pagelbėtume ne tik redaktoriams, bet ir visiems to krašto broliams lietuviams. Redaktoriai — A. NEVULIS, 16-500 SEINY, ul. Armii Czerwonej 7, Poland.

Pajieškojimai

Jieškomas Rimas Gertus, sūnus Broniaus. Jis pats arba apie jį žinantys prašomi pranešti man Jo adresą: Adomas Daučanskas, 7127 So. Sacramento, Chicago, IL 60629, USA.

Antanas Banikaitis, Bernardo, gimęs 1913 m., karo metu buvo Vokietijoje. Manoma, kad gyvena Kanadoje arba JAV-se. Jis pats, ar žinantys apie jį prašomi rašyti: J. Lukša, 357 McKeon Ave., London, Ont. N6C 4H4, Canada.

Nuo pirmos taurelės ligi paskutinės — "kelias tolimas, bet mielas" (E. Vaitkus).

Toronto darželinukų grupė, dalyvavusi Užgavėnių karnavalo programoje Lietuvių Namuose. Nuotr. R. Pranašio

Baisus ginklas mūsų planetoje

Karai įprastiniais ginklais jau atgyveno savo amžių. Jie dar vartojami vietinio pobūdžio karuose, bet susikibus pasaulio galiūnams jau yra pasirodžiusi vartoti branduolinius ginklus, nors jie gali sunaikinti civilizaciją žemėje. Jei sovietų pagamintas satelitas su keliais svariais plutonijais atomiškai užtaisytas sprogutis 540 km augštyje virš Šiaurės Amerikos lygumų, tai gama spinduliais vienu akimirksniu būtų apipilta Amerika ir Kanada. Atominės elektros jėgainės, elektrifikuota mašininerija, automobiliai ir visa kita sustotų, lėktuvai kristų žemėn, radijas, televizija ir betkoks susižinojimas oru nutrūktų. Amerikos prezidentas nebeturėtų būdo susižinoti su savo štabais ir įgulom. Ryšys su Atlanto S-gos štabais taip pat nutrūktų.

ŠYPSENOS

Partizaniškas elgesys
Studentas nesugebėjo atsakyti į egzaminatoriaus klausimus ir išėjo iš auditorijos.
— Na, kaip? — paklausė draugas.
— Kaip partizanas.
— Kaip suprasti?
— Jie klausinėjo mane, aš tvirtai tylėjau.

Pinigai ir kardas
Cicero kareivių draugija 14.000 dolerių nutarė pasidailinti, o tos draugijos karda įteikti ALTAI, kovojančiai už Lietuvos laisvę. Prie šios žinios "Spygliai ir dygliai" prijungė komentarą: "Be abejo, kardas svarbiau už kokius tai pinigus. Taigi, pagal A. Gustaitį: "Už tėvynę ašarėlę, už save konjaką..."

Tolima giminė
— Ar Barbara tau giminė?
— Giminė, bet labai tolima. Iš mūsų dvylikos vaikų ji yra seniausia, o aš jauniausias.
Gudų humoras
Kartą Dievas paklausė vokiečių, ko jis labiausiai norėtų.
— Deutschland ueber alles!
— atsakė vokiečiai. I tą patį klausimą lenkas:
— Od morza do morza (nuo jūrų iki jūrų).
Atėjo eilė ir gudui. Klausia Dievas:
— Kas tu?
— Gudas.
— Ko tu labiausiai norėtum?
— O ką Tu man galėtum duoti?
— Viską, ko tik pageidautum.
— Netikiu.
— Aš esu Dievas ir viską galiu.
— Aš turiu labai didelį pageidavimą, kurį ir Jums sunku būtų įvykdyti: norėčiau, kad mano kaimynas karvę pastieptų, nes ji tokia graži, kaip stirna, o mano visai sulysusis...
Parinko Pr. Alš.

Toks reiškinys, atominiam užtaisui sprogus, vadinamas atominio elektromagnetinio pulsu ("Nuclear Electromagnetic Pulse" — NEMP). Šis ginklas sukrėtė mūsų civilizacijos nervus, ir kariuomenių štabams atsiranda daug nežinomųjų, kur galima daryti tik spėliojimus, kaip reikėtų elgtis visuotinio atominio karo atveju.
Juo giliau žengia civilizuotas pasaulis į elektros amžių, tuo daugiau problemų sukelia NEMP reiškinys, kur sprogus tam tikram atominui užtaisui, elektriniai įrenginiai sutrinka.

Toks reiškinys buvo jau žinomas 1962 m., kai "Thor" raketas nešama vandenilio bomba buvo išsprogdinta 248 mylių augštyje. Šviesos Havajų salose užgeso, elektros įrenginiai sutriko, nors bomba buvo tik 1,4 megatonų galingumo.

Amerika ir Sovietų Sąjunga šį ginklą galvoja pritaikyti karo reikalams. Kadangi abi pusės yra susitarusios nebe-

daryti atmosferoje atominio bandymų, tai gama spindulių veikimas į elektroninį lauką nėra pilnai išbandytas.

Galimas daiktas, kad nuo gama spindulių veikimo galima apsaugoti tam tikrų izoliatorių pagalbas, kaip pvz. nuo žaibo įtrenkimo.

Dabartiniai lėktuvai, raketos, komunikacijos įrenginiai nėra apsaugoti nuo gama spindulių įtakos. Atominis elektromagnetinis pulsas (NEMP) sumaišė generalinių štabų apsiginklavimą ir planus. Tik atnaujintus atominio užtaisų sprogdimus atmosferoje, būtų galima daryti pilnesnius bandymus gama spindulių izoliavimo elektroniniuose įrengimuose.

Dabartinio metu negalima kalbėti apie atominio karo apribojimus, nes atominiam sprogimams vykstant, tarp komandų štabų nutrūktų komunikacija. Nutrukus ryšiams, atskiri štabai darytų sprendimus savo apskaičiavimais. Nesant ryšių su vyriausiu štabu ir tarp atskirų komandų, atsirastų daugybė komplikacijų.

B. Valčaitis

Aukojo "Tėviškos Žiburiams"

\$46: Antanas Ambraziejus; \$45: Juozas Lukša; \$30: Jonas Čialka, Rimas Paulionis; \$27: J. Tumosa; \$25: Povilas Bosas; \$20: Alfonsas Lukošius, Antanas Poškus; \$17: M. Zalatorienė; \$13: Vanda Balutis; \$12: Antanas Martinkevičius; \$10: Viktorija Daugėlavičienė, A. Balnis, A. Marcis, Angelė Lukošienė, Jonas Šeperys; \$8: Gediminas Kazėnas, Antanas Pauliukas; \$7: Richard Martell, Vladas Ališkauskas, Jonas Gustaitis, Antanas Pesys.

\$5: K. Šimutis, V. Radauskas, B. Sriubickis, J. Bukšaitis, Vincas Gelžinis, Pranas Gustys, A. Godelis, Dana Slykhuiz, M. Rudokienė, P. Šukevičius, F. Urbaitis, P. Styga, Leonas Garbačiauskas, V. Dirse, Č. Rugienė, Monika Belaišis, Juozas Stukas, J. Vyšniauskas, Juozas Ališkauskas, E. Čepienė; \$4: V. Stankevičius.

\$3: Mrs. E. Spilchak, Antanas Krakauskas, V. Semaška, Kazys Stirbys, M. Petrauskienė, M. Januška, Algis Simanavičius, A. Rūkaskas, Alf. Krikščiūnas, Tadas Krievickas, Valerijus Kuprevičius; \$2: J. Šarapnickas, F. Mockus, A. Pivoriūnas, S. E. Ginčauskas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$30: kun. Petras Rosettis, Iz. Antanaitis; \$27: F. Ramonas, J. Pužas, Jonas Rukša, L. Balsys, Z.

Gasiūnas, Stasė Gaidauskas, Bronius Jakutis, Vytautas Turūta, Vytautas Pulkauninkas, Pranas Dauginas, Jaunutis Kuncaitis.

\$25: St. Žvirblys, V. Staškevičius, Povilas Raudys, G. Smolskis, E. Punkris, A. Vibrys, Juozas Gražys, dr. S. Čepas, Aldona Craig, V. Vingelis, J. Macijauskas, Izid. Mališka, dr. Eimutis Birgiolas, dr. Č. Kuras, Algis Kiaupa, P. Kariūnas, Povilas Bosas, A. Dronsavičius, P. Dovidaitis, A. Sagevičius, N. Šalkauskienė, Vladas Ramanauskas, S. Starkutis, A. Nausėdas, Erna Schachow (Mrs.), dr. Antanas Šalkus, A. Sekonis, Juozas Lukša, J. Tumosa, Algis Pacevičius, Mėcys Zubrickas, Antanas Peleckis, Jonas Poška, Janina Narušienė, Bronius Vitkus, Vytautas Montvilas, Al. Artiškis, Jonas Kazėmekas, A. Garkūnas, Antanas Martinkevičius, B.E. Liškauskas, S. E. Ginčauskas, L. Borusas, J. Lazdauskas, Stasys Gaidelis, Kleopas Dalinda, J. Vidmantas, J. Petrusis, R. Vaičaitis, Alex Paulionis, J. Stankaitis, A. Trinkūnas, Vytautas Stokkus, L. Vyšniauskas, Jonas Adomaitis, Jonas Karka, I. Ehlers (Mrs.), H. Sukauskas, Juozas Žilionis, Jonas Bartnikas, V. K. Dailėdys.

Nuoširdūs ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai.

WINNIPEG, MANITOBA

NAUJA VIETOS KLB APYLIN-KES VALDYBA pasiskirstė pareigomis: pirm. Marijus Timmermanas, vicepirm. Vida Balčiūnaitė, izd. Egidijus (GB) Bugailiškis, sek. Joana Razmaite, Vasario 16 gimnazijos ir Tautos Fondo atstovė — Danutė Skolny.

Jie visi yra jauni, energingi ir gabūs žmonės. Posėdžių metu jie nusprendė kalbėti tik lietuviškai. Daugelis mūsų kolonijos narių buvo maloniai nustebebti atsiųstais pakvietimais į Vasario 16 minėjimą su pridėtais apžvalginiais lapais lietuvių ir anglų kalbomis. Vasario 20 d. naujoji valdyba surengė gražų ir įspūdingą minėjimą.

VASARIO 16 MINĖJIMAS pradėtas Mišiomis. Prie vėliavų stovėjo jaunesniosios ir vyresniosios kartos atstovai. Pamaldų metu giedojo svečias solistas A. Keblys iš Montrealio. Vargonais grojo taip pat montrealietis A. Stankevičius. Solistas studijavo muziką McGill universitete, taip pat dainavimo mokėsi pas įvairius privačius mokytojus. Jis yra išleides lietuviškų dainų ir giesmių plokštele. A. Stankevičius gimė ir užaugo Montrealyje. Jis yra Aušros Vartų parapijos choro dirigentas, išleides jungtinio lietuvių choro plokštelę. Minėjimą pradėjo apylinkės valdybos pirm. M. Timmermanas. Paskaitą skaitė E. Šarauskienė.

Praeitais ir šių dienų Lietuvą liečiančiomis temomis. Po paskaitos sekė muzikinė dalis, kurią atliko svečiai iš Montrealio. Vargonais grojo taip pat montrealietis A. Stankevičius. Solistas studijavo muziką McGill universitete, taip pat dainavimo mokėsi pas įvairius privačius mokytojus. Jis yra išleides lietuviškų dainų ir giesmių plokštele. A. Stankevičius gimė ir užaugo Montrealyje. Jis yra Aušros Vartų parapijos choro dirigentas, išleides jungtinio lietuvių choro plokštelę. Minėjimą pradėjo apylinkės valdybos pirm. M. Timmermanas. Paskaitą skaitė E. Šarauskienė. Praeitais ir šių dienų Lietuvą liečiančiomis temomis. Po paskaitos sekė muzikinė dalis, kurią atliko svečiai iš Montrealio.

LIETUVIŲ TAUTODAILE, ypač Kalėdų eglutės papuošimus — šiaudinukus, demonstravo E. Bugailiškis mūsų miesto muzėjuje "Man and Nature". Jis yra gimęs Anglijoje, bet vėliau su tėvais persikėlęs į Hamiltoną, Ont. Gražiai kalba lietuviškai. Yra baigęs keletą fakultetų universitete, bet vis ką nors studijuoja. Vienu metu jis įdomiai pravedė lietuvišką radijo programą per mūsų mieste esančią įvairių tautybių radijo stotį. Būtų visiems malonu, kad jis panašią programą ir vėl paktotų. Ev. F.

HOME Taupyk laiką ir pinigus
INCOME TAX
Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, — pigios kainos —
telefonas 769-4558

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2 Jane St., suite 303 Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai: jstaigos (416) 762-7393 namų 233-0303
Bloor ir Jane gatvių kampas

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200 prie Royal York Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai: jstaigos (416) 231-4138 namų 249-2637

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r. - 12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės * Automobilių * Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480 Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
(416) 233-3323
Pranas Barauskas 233-4741
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudus 270-5256
Vacy's Žizys 232-1990
Arūnas Stradas — bendradarbis Floridoje (305)626-7406

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskellūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS
tel. 533-3531 nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai
Gegužės 19 Birželio 30 Rugpjūčio 11
Birželio 16 Liepos 21 Rugsėjo 1 Rugsėjo 29
Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 19, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydesiu aš pats: norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Tikinčiosios Lietuvos Diena paminėta vasario 27, sekmadienį. Ta tema pamokslus sakė klebonas kun. J. Staškus Mišiom buvo parinkti specialūs Šv. Rašto tekstai. Giedojimo parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo. Religinei Lietuvos šaliai padaryta speciali rinkliava. Po 11 v. Mišių salėje buvo rodomos skaidrės iš Lietuvos kankinio arkiv. Teofiliaus Matulionio gyvenimo.

— Lietuvos kaliniams bei jų šeimoms remti popietė rengiama kovo 20, sekmadienį, po rekolekcijų.

— Gavėnios rekolekcijos — kovo 17-20 dienomis. Vedėjas — kun. dr. V. Cukuras. Šeštadienį po pietų numatomas religinis koncertas, sujungtas su rekolekcijų pamokslu.

— Vasario 26 d. susituko Sandra Kazilevičiūtė su Peter Lang.

— Sutuotinio pamokos prasišė kovo 6, sekmadienį, po 10 v. Mišių klebonijos posėdžių kambaryje.

— Puikiai pavyko jaunimo sekcijos slidinėjimo iškyla į Moonstone vasario 26 d. Autobuse pritrūko vietų. Visi dalyviai grįžo patenkinti kelione ir slidinėjimu.

— Jaunų šeimų sekcijos čiuožimo išvyka bus kovo 13 d., sekmadienį, po 10 v. Mišių. Tą dieną bus išdalinti žemėlapiai su vietovės nurodymu. Po čiuožimo bus rodomas filmas tėvams bei vaikams ir patiekti užkandžiai.

— Parapijos skolos mokėti aukoko: \$300 — V. J. Dimsčiai, \$100 — V. Čuplinskienė.

— Mišios kovo 6, sekmadienį, 10 v. — už Juozą Belicką, 11 v. — už Monikos Jurksienės mirusiųs.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas kovo 6, sekmadienį, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Tarybos posėdis — kovo 2, trečiadienį, 7.30 v.v., pas Emą Šturmiene, 75 Indian Grove. Tel. no. 769-6431.

— Pamaldos kovo 13, sekmadienį, įprastu laiku, po pamaldų — moterų draugijos posėdis pas Elzė Jankutę, 22 Hewitt Ave. Tel. no. 535-9379.

— Surinkta aukų Vasario 16 pamaldose: Tautos Fondui \$800, Kanados Lietuvių Bendruomenėi \$300.

Lietuvių Namų žinios

— LN visuomeninės veiklos komitetas turėjo posėdį vasario 22 d. Aptartos gairės Velykų statulai, kuris bus ruošiamas balandžio 10 d.; paskirstytas Užgavėnių karnavalo pelnas, kuris vasario 27 d. susirinkime dalyvių grupėms buvo išdalintas.

— LN Moterų Būrelis už meniška įrengtą skrydį karnavale laimėjo II v. Buvo pavaizduota cigonų stovykla, kur cigonės, pritarant gitarai, dainavo, būrė likimą ir cigoniškai pasipuošusios viliojo prie lauko paviešėti ir paragauti jų paruošto maisto.

— Naujai išrinkta LN Vyrų Būrelio valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. B. Laucys, vicepirm. Z. Revas, sekr. L. Dūda, išd. V. Šimkus, ūkio ir ligonių lankymo — A. Borkertas ir V. Bubelis, kultūrinės veiklos — V. Kulnys ir V. Šimkus. Pirmame posėdyje numatyta ruošti poilsio stovyklą rugpjūčio 6-14 d. Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje.

— LN dainos vienetas aktyviai dalyvavo LN suruoštame karnavale. Laimėjo II v. už aprangą ir pravedė loteriją. Vasario 19 d. buvo pakviestas į St. Catharines, kur atliko koncertinę dalį Vasario 16 minėjime. Šiuo metu ruošiasi dainų šventei.

— Netrukus bus išsiuntinėti pakvietimai į visuotinį LN narių susirinkimą kovo 20 d.

— Kanados Lietuvių Fondas 1982 metus užbaigė su \$590,643.55 narių įnašų bei aukų ir \$63,120 pelnu, kuris skiriamas mūsų švietimui, kultūrai ir lietuvių bei išeivijai ugdyti.

— "Toronto Star" 1983.II.26 išspausdino Patricijos Hluchy reportažą apie a. a. Salomės Stukienės mirtį (mirė vasario 21 d.) ir jos tris sūnus — žymius futbolą žaidėjus: Annis, Bill ir Frank. Jų šeima gyvenusi Gorevale Ave. Tėvai atvykę iš Lietuvos 1911 m. Tėvas dirbęs fabriko, o motina — "Tip Top Tailor" siuvykloje. Pastaroji buvusi energinga, skatinusi sūnus sportuoti, sudariusi komitetą sutvarkyti Bellwoods Parkui. Mirė sulaukusi 93 metų amžiaus. Sudėginta krematoriume.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptaškiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose iš anksto susitarus.

— Praėjusį savaitgalį sėkmingai praėjo Šv. Rašto seminaras, kuriam vadovavo kun. prof. A. Rubšys. Dalyvavo per 100 žmonių.

— Vaikų Mišios, kurias ruošia jaunų šeimų parapijos tarybos sekcija, įvyks kovo 13 d., 11 v.r., muzikos salėje. Tėvai kviečiami atsivesti savo vaikučius.

— Pakrikštytas Erikas Gabrielis, Vytauto S. ir Lindos Minių sūnus.

— Vasario 25 d. palaidotas a.a. Paulius Bubnis, sulaukęs 79 m. amžiaus; kovo 2 d. palaidota a.a. Dalia Dambrauskaitė-Wilson, 35 m. amžiaus.

— Parapijos nuotraukų ir paveikslų paroda, ryšium su parapijos trisdešimtmėčiu, bus kovo 26-27 d.d. Parodų salėje. Parodą paruos L. Nakrošienė ir A. Totarienė.

— "Share Life" vyskupijos vaju jau pradėtas. Pirmą rinkliava bus kovo 13 d. per visas Mišias.

— Kovo 6 — Tikinčiosios Lietuvos Diena. Mišių metu bus prisiminti visi dabartiniai kaliniai ir žuvę už tikėjimo laisvę kankiniai. Antrąją rinkliava — religinei Lietuvos šaliai.

— Bilietai į mūsų parapijos metinę vakarienę, kurios metu bus paminėtas parapijos 30-metis, gaunami po 10 v. Mišių salėje.

— Parapijai aukoko: L. G. Matukai \$500, A. S. \$250, T. V. Gražuliai \$200, O. Dobaitienė \$100, Antanina Bubnienė \$100, R. I. Paškauskai \$60; pranciškonų klierikų fondui po \$100 — J. M. B. Žekai, O. Dobaitienė; religinei šaliai: O. Dobaitienė \$100; Lietuvos kunigų seminarijai — S. Olekienė \$20.

— Mišios kovo 6, sekmadienį, 8 v.r. — už Juozą Martinaitį, 9 v.r. — už Kunigundą ir Feliksą Sapliu, 10 v.r. — už Lietuvoje kėnciančius ir kovojančius tautiečius, 11.30 v.r. — už Prisikėlimo parapijos banko mirusius narius, 7 v.v. — už Kazį Gontą.

Toronto estai savo senosios tėvynės 65-ją nepriklausomybės paskelbimo sukaktį paminėjo dviem renginiais — kitataučių svečių priėmimu vasario 25 d. Toronto Estų Namuose ir iškilmingu aktu universiteto salėje (Convocation Hall). Svečių priėmime iš lietuvių dalyvavo — gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB pirm. adv. J. Kuraitė-Lasienė, KLB vicepirm. J. R. Simanavičius, p.p. Čuplinski, p.p. Jokūbaičiai. Sekmadienio iškilmėje lietuviams atstovavo KLB vicepirm. J. R. Simanavičius ir pasakė sveikinimo kalbą. Iš kitataučių svečių dalyvavo tik Y. Shymko, atstovaujamas Ontario vyriausybės. Visa programa atlikta tik estų kalba. Erdvi universiteto salė šiais metais nebuvo pilna dalyvių.

Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga Anapilyje vasario 27, sekmadienį, po 11 v. pamaldų surengta popietė, kurioje buvo rodomos skaidrės, vaizduojančios Lietuvos kankinio arkiv. Teofiliaus Matulionio gyvenimą. Pagal iš Lietuvos gautas nuotraukas skaidrės pagamino J. Miltenis, kuris ir jas rodė. Paaikškinimus davė kun. Pr. Gaida. Įvadinį žodį tarė rašytojas J. Kralikauskas, apibūdinamas neseniai Romoje išleista monografija "Nemarus mirtingasis". Cituodamas Mažvydo žodžius, kalbėtojas skatino gausius dalyvius susidomėti minėta knyga, kurioje išsamiai dėstomas arkiv. T. Matulionio gyvenimas. Kaip iliustraciją jis paminėjo vieną kitą epizodą iš "Nemarus mirtingojo". Popietę surengė Lietuvos Kankinių parapijos tarybos kultūros komisija, pirminkaujama V. Aušroto, kuris popietei ir vadovavo. Šia proga daugelis tautiečių įsigijo minėtą monografiją ir ten pat gavo autoriaus įrašus. Po programos ponios pavaišino dalyvius kava ir skanėstais. Tokio pobūdžio popietės galėtų būti surengtos ir kitose vietovėse bei parapijose.

Tautos Fondui Toronte Vasario 16 minėjimo proga surinkta: minėjimo salėje Anapilyje \$4904, Prisikėlimo parapijos šventovėje \$3089, Lietuvos Kankinių parapijos šventovėje \$1357, Lietuvių Evangelikų Išganytojo par. \$800, Toronto Lietuvių Namuose \$708, Tautos Fondo Toronte atstovybėje \$485. Iš viso \$11.343.

KAZIUKO MUGĖ

kovo 6, sekmadienį, PRISIKĖLIMO SALĖSE

Atidarymas — 8,50 valandą ryto.

■ Draugovių paviljonai ■ Valgykla

■ Loterijos ■ Laimės šuliniai.

Visus maloniai kviečia aplankyti mugę, pirkti pavalgyti ir su draugais susitikti

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

Tikinčiosios Lietuvos Diena

— kovo 6, sekmadienį, jungiama su šv. Kazimiero minėjimu. Visose lietuvių katalikų šventovėse Kanadoje tą dieną mel-džiamasi už persekiojamus pavergtus Lietuvos tikinčiuosius ir telkiamos lėšos jų paramai.

Kova už tikėjimo laisvę yra dalis kovos už Lietuvos laisvę. Daugelis Kanados vyskupų paskatino savo ganomuosius tą dieną taip pat melstis už Lietuvą. KLB Centras iš jų yra gavęs labai palankius pranešimus. Tą dieną surinktos lėšos specialiose rinkliavose skiriamos religinei Lietuvos šaliai, globojamai vyskupo V. Brizgio.

"The Catholic Register", Kanados katalikų savaitraštis, išspausdino didelį raidėm pranešimą, kad kovo 6-ji yra maldos diena už persekiojamą Lietuvos tikinčiuosius Bendriją. Ryšium su ta informacija pateiktos kelios žinios apie tikinčiųjų būklę Lietuvoje ir pridėtas KLB Centro kvietimas visiems katalikams prisidėti prie bendros maldos kovo 6.

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas kovo 4 d., 7.30 v. vakaro, Hart House, Music Room (St. George Campus), rengia įdomų pobūvį. Visi studentai ir jaunimas kviečiami atsilankyti. Telefonas informacijai 783-5282 Nijole.

Kenčiančios Lietuvos politiniams kaliniams bei jų šeimoms paremti popietė įvyks Gavėnios rekolekcijų užbaigos proga kovo 20, sekmadienį, 12.30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje. Tai dienai pritaikyta tema kalbės kun. dr. Valdemaras Cukuras, rekolekcijų vedėjas. Meninę programą atliks sol. S. Marcinkutė, akompanuojant muz. St. Gailevičiui. Pietus paruos J. Bubulienė. Bilietus-kvietimus (\$10) prašome įsigyti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis vakarais nuo 7 iki 10 v.v. užsakyti pas A. Augaitienę tel. 231-7416. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia KLB Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis.

Sol. V. Mozūraitytės koncertas, turėjęs įvykti kovo 6, sekmadienį, nukeltas į kovo 20, sekmadienį, 6.30 v.v. (tuoj po L. Namų narių susirinkimo).

"Toronto Sun" 1983.II.24 išspausdino ilgoką rašinį "Police record at age two" apie dr. A. Pranskevičių, neseniai atvykusį iš Sov. Sąjungos ir kalbėjusį Vasario 16 minėjime Toronte-Mississaugoje. Rašinyje daug iškraipymų, net kalbėtojo vardas iškreiptas — vietoje Antano rašo Anastaz; kalbėjęs Lietuvos nepriklausomybės šventės proga šv. Onos šventovėje Mississaugoje. Yra netikslumų ir faktų atpasakojime. Rašinio autorius George Egri pabaigoje sako: "Kaikas gali manyti, kad Anastaz Pranskevishius yra neobjektyvus. Galbūt. Bet kas gali jam dėlto priekaištauti?"

Laiškų skyriuje "Toronto Sun" 1983.II.23 išspausdino Stan Prakapo pasisakymą, paremiantį Claire Hoys straipsnį apie vakariečių ginklavimąsi ir smerkiant Ontario NDP vadov Bob Rae laikysenos, nepalankios JAV-ėms.

A. ir T. Koyalaičių stipendijų fondas, veikiąs prie Kanados Lietuvių Fondo, paskyrė stipendiją 1000 JAV dol. Viktorui Nakui, siekiančiam daktarato. Disertacijos tema "Antanas Sniečkus ir Lietuvos sovietizacija".

Visi į "Gintaro" subatvakari!

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SVEIKINIMAI II PASAULIO LIETUVIŲ DIENOMS

Sveikinimai II Pasaulio Lietuvių Dienoms ir skelbimai bus spausdinami VI JAV ir Kanados dainų šventės programoje. Pilno puslapio kaina — \$100.00, pusė puslapio — \$50.00, ketvirtis puslapio — \$25.00 JAV valiuta.

Sveikinimų ar skelbimų tekstą ir čekį "Lithuanian World Festival, Inc." vardu siųsti Sofijai Džiugienel, 7240 So. Mozart St. Chicago, IL 60629, USA.

Sveikinimai ir skelbimai turi būti gauti prieš š. m. balandžio 15 dieną. Dainų šventės programa bus platinama per visas Pasaulio Lietuvių Dienas.

PAJAMŲ MOKESČIŲ — asmeninių ir komercinių blankus

jums tiksliai ir patikimai užpildys mokesčių srities patarėjas (consultant)

Vladas Geringas.

Jis nustatys mokesčių mokėtojai priklausancias atskaitas, kreditus bei nuolaidas, kad išeitų mažiausia, bet teisėta mokesčių suma.

Darbas yra garantuotas. Jeigu dėl blanko užpildymo būtų keliama abejonių mokesčių departamente, aš atstovausiu jums be atskiro atlyginimo.

Geras paruošimas apsimoka.

Šiais lėšais kreipkitės į pajamų mokesčių specialistą-patarėją Vladą Geringą. Skambinkite lietuviškai telefonu 537-3508 Toronte. Sutarsime konfidencialų susitikimą.

Vasario 16 gimnazijai 500 paaaukoju Juozas Petrauskas, gyv.Toronte.

LIETUVIŲ ŠEIMAI reikalinga auklė-motėris ar mergaitė prižiūrėti dvejų metų vaiką. Galima gyventi kartu. Vieta — miesto centre prie gero susisiekimo. Atlyginimas geras. Skambinti vakarais po 6 v.v. J. Valevičienė tel. 960-5804 Toronte.

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDymo įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iš kaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. Tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

MONTREALQUE

Metinis "Lito" narių susirinkimas įvyks Aušros Vartų parapijos salėje kovo 19 d. Registracija prasidės 3.30 v.p.p. Blankai kandidatams į valdybą ir komisijas gaunami abiejose "Lito" skyriuose arba atsiunčiami paštu, paskambinus telefonu valdybos sekretoriui G. Vazalinskui 739-7251.

Po dvejų sunkesnių finansinių metų 1981 m. "Lito" kapitalas buvo sumažėjęs iki \$8,541,000, nes 1981 m. buvo stengiamasi padaryti truputį pelno, o augimas paliktas antroje vietoje. 1982 m. vėl daugiau dėmesio buvo kreipiamas į "Lito" augimą. Praėjusių metų balansas dar nėra revizorių patvirtinti, bet mūsų turimieji duomenys rodo, kad kapitalas yra perkopęs \$9,000,000 ir kad padaryta nemažai pelno. Galėsime padidinti savo atsargos fondą. Vedėjas

Kanados Lietuvių Fondui aukojimo mirusio a.a. Zenono Valinsko atminimui: I. P. Lukoševičius — \$20; po \$10: E. J. Valiulis, S. V. Piečaitis, J. Mališka, J. Naruševičius, R. J. Piečaitis, A. Jonelis, B. Staškevičius, R. Staškevičius. Kanados Lietuvių Fondas dėkoja H. Bernotienei, įrašiusiai į Fondo narius Lietuvoje mirusią seserį a.a. Bronę Vaitkevičienę.

"Rūtos" klubo narių Užgavėnių popietė sutraukė nemažą skaikių narių ir svečių. Inž. Algis Kličiūnas parodė skaidres iš savo kelionių po Indoneziją. Visiems labai patiko, nes kiekvieną skaidrę lydėjo išsamūs komentarai. Po skaidrių P. Tekutienė deklamavo pritaikytus eilėraščius, o seselė Palmira paskaitė apsakymą. Visi buvo pavaišinti gerai paruoštais pietumis ir pyragais su kava.

KLB Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko vasario 20 d. Išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigoms: D. Staškevičienė — pirmininkė, G. Kudžienė — vicepirmininkė, E. Kerbelienė — išdininke, B. Rūpšienė — sekretorė, T. Čipkienė ir A. Mališkieienė narės.

Ši draugija savo trisdešimtmėčio proga pinigine auka gausiai

parėmė lietuvišką veiklą: "NL" — \$50, "T2" — \$50, "Moteriai" — \$100, KLB Moterų Dr-jos centro valdybai — \$50, naujoms AV parapijos užuolaidoms — \$100, KLB šalpos komitetui — \$100, Šv. Kazimiero parapijai jos 75 m. sukakties proga — \$100.

Ši draugija yra viena iš nedaugelio organizacijų, kurios dirba ir aukojasi kitiems.

"Neringos" jūrų šaulių kuopa kovo 20 d. rengia Juozinių pietus, ypač norėdama pagerbti savo narį kun. Juozą Aranauską. Pietūs bus AV parapijos salėje su trumpa, bet įdomia programa.

Šv. Onos Dr-jos narės Atvelyko sekmadienį numato surengti margučių pietus.

AV parapijos klebonas kun. J. Kubilius šiuo metu atostogauja Arizonoje, kur dar nematė gražaus oro, tik lietingas dienas. Džiaugiasi tuo, kad, atrodo, išvengs numatytos operacijos. Grįžtuojau po Velykų, prieš tai aplankydamas Kalifornijos ir Čikagos lietuvių.

Juozas Benius, gavęs mokytojo darbą Kvebeko šiaurėje, Payne Bay, išvyko ilgesniam laikui. Ten turi septynis mokinius, patenkinamas savo darbo sąlygomis ir žada grįžti į Montrealį birželio mėnesį. Jis yra buvęs "NL" bendradarbis, vedęs baltų-aisčių skyrų. Tikimės, kad per spaudos puslapius pasidalins su skaitytojais savo įspūdžiais iš šiaurės. N.B.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Gavėnios rekolekcijos įvyks kovo 28-31 d.d., 7.30 v. vakarais. Ves salezietis kunigas M. Burba iš Romos. — Metinė parapijos vakarienė bus kovo 5 d., 7 v.v. Gros A. Russell orkestras. — Vasario 7 d. savo namuose staigiai mirė Zenonas Valinskas, 75 m. amžiaus. Iškviesta greitoji pagalba neįstengė vėlonies atgaivinti. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės Cote de Neiges kapinėse. Liko liūdinti žmona Julija, sūnus Zenonas, marta Roma, vaikaičiai — Robertas, Tadas, Marius, Andrius. Duktė Alfreda gyvena Lietuvoje. Sk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A. ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmadieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min.	\$1,000.00
1 metų	9.75%
Terminuoti indėliai:	
1 metų	9.5 %
180 — 364 d.	9.25%
30 — 179 d.	9 %
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	8.5 %
su drauda	8.25%
Čekių sąskaitos	6 %

DUODA

PASKOLAS:

Nekilnojamo turto
Asmenines ir prekybines
Paskolas
mirties atveju
apdraustas iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

Geri pirkiniai:

ISLINGTON, netoli Kiplingo požeiminio stoties, 3-ju miegamųjų modernus vienaauštis namas. Tikro stalius puikiai užbaigtas rūšys. Daug kitokių pilusų. Prašoma kaina — \$123,900.

LAMBERT SQUARE (prie Scarlett ir Eglington gatvių, "penthouse condominium") dviejų miegamųjų butas. Gražus parkas (James Gardens) ir golfo laukas padaro didelį balkoną viliojančią buto dalimi. Keletas lietuvių šiam pastatui jau gyvena. Prašoma kaina — \$88,500.

SPRINGHURST BEACH keturių miegamųjų vasarnamis ant 133 pėdų platumo sklypo. Daug įvairių medžių. Namas įrengtas vis